

Årsrapport 2014

Fylkesmannen i Finnmark

Innhold

I - Fylkesmannens beretning	Side 3
II - Introduksjon til embedets hovedtall	Side 5
III - Årets aktiviteter og resultater	Side 7
IV - Styring og kontroll i embedet	Side 18
V - Vurdering av framtidsutsikter	Side 19

I - Fylkesmannens beretning

De viktigste oppgavene for Fylkesmannen er å sikre gode kommunale tjenester, ivareta rettssikkerheten for innbyggerne og bidra positivt i løsningen av saker viktige for utviklingen i fylket generelt. Dette har preget oppgaveløsningen i Embetet også i 2014.

Oppdragene utøves hovedsakelig gjennom veiledning og rådgivning, gjennom tilsyn og klagesaksbehandling på grunnlag av en rekke rettighetsbaserte lovverk, og gjennom utallige møter på leder- og fagnivå med kommunene, ulike tema- og fagkonferanser og direkte henvendelser både fra kommunene og enkeltpersoner.

Gjennom klagesaksbehandling og tilsyn avdekkes i varierende grad feilbehandlinger og til dels betydelige lovbrudd som kommunene pålegges å rette opp. Størst svikt synes å knytte seg til manglende styringsmessig oppfølging av kommunenes mange ansvarsområder og manglende evne til egenkontroll. Dette svekker kommunenes muligheter til å oppdage svikt og iverksettelse av korrigerende tiltak. I klagesaksbehandlingen erfarer vi ofte manglende begrunnelser for vedtak.

Vi opplever gjennomgående en økning i antall klagesaker, og det tar ofte for lang tid å få lukket meldte avvik. Kommunene sliter med svak økonomi og betydelig turnover både i ledelses- og fagstillinger som påvirker oppgaveløsningen. Det er vår oppfatning at tilsyn, klagesaksbehandling og aktiv veiledning bidrar til å heve kompetanse-nivået i kommunene og sikre at tjenestemottakerne får de tjenester de har rett på.

Finnmarks barn og unge er fylkets viktigste ressurs for å opprettholde levedyktige lokalsamfunn, utnytte nye muligheter og bygge fremtiden. Det er derfor viktig å sikre at barn og unge i Finnmark gis de samme leve- og oppvekstvilkår som i landet ellers, og at flest mulig passerer gjennom det 13-årige skoleløpet og tilbys relevant videregående utdanning og arbeide i fylket. I 2014 registrerer vi en positiv utvikling i gjennomføringen av videregående skole i fylket.

Fylkesmannen har hatt spesiell fokus på barn og unge gjennom tilsyn med fosterhjem, helsestasjonstilbudet og psykisk helsevern, samt en aktiv dialog med kommunene og skolene. Vi har iverksatt *syvmilsteget* som et viktig tverrsektorielt satsingsfelt i embetet. Alle kommunene har gjennomført kartlegging i forhold til hvordan de oppfyller FN's Barnekonvensjon. Kartleggingen viser at alle kommuner har utfordringer med samordning av tjenester til utsatte barn og unge. De fleste kommunene er godt i gang med oppfølging av undersøkelsen, og er etter søknad gitt skjønsmidler til gjennomføring av forbedringstiltak.

Finnmark preges fortsatt av optimisme og forventninger knyttet til eksisterende og nye ressurser som grunnlag for framtidig aktivitet, og det foreligger store utbyggingsplaner på mange områder. Vi er opptatt av at beslutninger om tiltak tas på best mulig grunnlag slik at økosystemet ikke forringes og truer vår velferd på sikt. Vi bidrar med relevante innspill om finnmarknaturen for å ivareta dette.

Andre viktige utfordringer for en framtidig positiv utvikling i fylket synes fra vårt ståsted knyttet til mangel på arbeidskraft og fag-kompetanse, forsyningsikkerhet og bedre energitilgang for ny aktivitet. Bedre kommuneøkonomi er et viktig fundament for å *serve* befolkningen på tunge rettighetsbaserte områder. Mer konkrete og oppdaterte planverk er viktig for raskere investerings- og gjennomføringsbeslutninger av ny aktivitet og for samfunnssikkerheten. Attraktive offentlige og private tjenestetilbud er avgjørende for å sikre lysten til fortsatt å bo i fylket.

Fylkesmannen utøver engasjement i forhold til alle nevnte områder i nært samarbeid med sentrale myndigheter, Fylkeskommunen, KS, regionale statlige etater, forsvaret og lokale aktører.

Det er innvandring til Finnmark som i stor grad styrer befolkningsutviklingen i fylket og sikrer økning i folketallet. Det er fortsatt en utfordring å følge opp disse menneskene, hva de kan bidra med, hvilke forventninger de har, og medvirke positivt til at de blir bofaste i fylket.

Fra Fylkesmannen har vi også siste år utvist engasjement i forhold til å ivareta tett dialog og godt samarbeide med russiske regionale myndigheter, gjennom en ny og oppgradert avtale med Murmansk og utspill for samhandling overfor andre fylker i nord. Vi har i dag aktivt samarbeide over grensen på alle felles ansvarsområder. Vi oppfatter at dette er ønsket fra sentralt norsk og russisk hold, og tror det vil ha en positiv betydning når vi kommer tilbake til normale forhold igjen mellom våre to land.

Vi har bistått med å iverksette *syvmilssteget* i Murmansk Oblast og vil følge opp det samme i Lappland. Vårt mål er sammen med Fylkesmannen i Troms, å gjennomføre en stor Nordkalottkonferanse med fokus på barns leve- og oppvekstvilkår i nord, og hvor ansvarlige kommuner i alle tre land presenterer grep de har tatt.

Fylkesmannen ble i fjor gitt i oppgave å initiere, koordinere og følge opp kommunale prosesser for å få vurdert og avklart mulige kommunesammenslåinger til større og mer robuste enheter som grunnlag for bedre tjenesteyting. Kommunene var innledningsvis avventende, men alle har nå fattet vedtak om oppstart og de fleste har startet nabopraten og er gjennom bistand herfra i gang med å utrede status for egen kommune. Vi har vært særlig opptatt av hvordan samisk språk og kultur vil kunne påvirkes av endringer i kommunestrukturen, og har spilt dette inn som en betydelig utfordring i vårt fylke til Kommunalministeren.

Fylkesmannen fikk fra og med 2014 regionalt forvaltningsansvar for reindriften. Vi var betenkt på å bli gitt slikt oppdrag av frykt for inhabilitet i mange arealsaker og manglende legitimitet i næringen som forvalter av flere konkurrerende ansvarsområder.

Så langt har de største utfordringene vært knyttet til reintallstilpassing, etablering av bruksregler i mangel av rettslige arealavklaringer, lojalitet til beslutninger, samarbeid mellom utøverne, bedre rovdyrtiltak og god håndtering av arealsaker. En nylig kjennelse i Indre Finnmark Tingrett som underkjenner Fylkesmannens beslutning om utdriving fra beite i strid med vedtatte bruksregler, vanskeliggjør arealforvaltningen og vil skape interne konflikter i næringen om den blir stående.

Vi er ikke gitt tilstrekkelige ressurser for å forvalte reinområdet, og dekker merkostnader gjennom kutt på øvrige oppdragsområder. Samarbeidet med næringen oppfattes konstruktivt og godt.

Vi har økt fokus på kommunalt selvstyre i vår forvaltning. Dette har bla. gitt seg utslag i at vi siste året bare har fremmet 3 innsigelser til kommunale planer, alle innenfor reindriftsområdet.

Fylkesmannen er i tildelingsbrevet pålagt å utøve oppdraget innenfor tilgjengelige bevilgninger. Det var i 2014 et lite mindreforbruk på kr 378646, omtrent på samme nivå som året før. Dette innebærer at den samlede ressursbruken er i tråd med godkjent bevilgning.

Summen av oppdragene sammen med høye kostnader knyttet til utøvelse av oppdragene (kostnader ved reiseaktiviteter, turnover mv), har også i 2014 gjort det nødvendig å nedprioritere noen oppgaver for å sikre akseptabel saksbehandlingstid på de høyest prioriterte områder. Dette er meddelt oppdragsgiver.

Når det gjelder saksbehandlingstid har vi i løpet av 2014 igjen kommet innenfor kravet for pbl-saker, rettighetsklager på helse- og omsorgsfeltet og klagesaker på opplæringsloven, men sliter fortsatt med saksbehandlingstiden for hendelsesbaserte tilsynssaker på helse- og omsorgssiden. Vi har styrket arbeidet med barnevernet gjennom tilsyn og særskilt oppfølging av kommuner med store utfordringer. Vi har ikke nådd fullt ut volumkravet for lovpålagte og landsomfattende tilsyn. Vi har satt inn ekstra ressurser på sistnevnte område, og ser fram mot årsskiftet en bedring i saksbehandlingstiden. Utover dette skulle det ikke være vesentlige resultatavvik.

Vi utøver risikostyring for pålagte oppdrag i VP-prosessen, og har gjennom måten vi implementerer det på fått et mer bevisst forhold til utøvelsen av oppdragene allerede fra årets start. For øvrig har de utfordringene Finnmark til enhver tid står overfor, preget arbeidet vårt også i 2014, og lagt føringer for de tiltakene vi arbeidet med; dette i tråd med Embetets visjon *Vi bryr oss om Finnmark*.

Til tross for stor utskifting i embetets ledergruppe siste år og fortsatt høy turnover i staben har vi opprettholdt og til dels økt produksjonen og aktiviteten i Embetet. Vi har satt i verk tiltak gjennom en handlingsplan for å rekruttere og beholde kompetent arbeidskraft. Embetet har fokus på lederutvikling og det arbeides også med oppfølging av en arbeidsmiljøundersøkelse i Embetet.

Embetet har etter min oppfatning ut fra dette løst de viktigste oppgaver vi i 2014 var pålagt gjennom tildelingsbrev, embetsoppdrag og ulike tilleggsoppdrag innkommet gjennom budsjettåret. Det er for meg som embetsleder hyggelig å kunne konstatere at ledere og medarbeidere hos Fylkesmannen i Finnmark gjennom dette på en god måte har bidratt til at årets oppnådde resultater anses tilfredsstillende utført.

Vadsø, 27.februar 2015

Gunnar Kjønnøy

(sign)

II - Introduksjon til embetets hovedtall

Fylkesmannen i Finnmark er administrativt underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet, men utfører oppdrag for 11 departementer og 7 direktorater.

Fylkesmannen skal sørge for at Stortingets og Regjeringens vedtak, mål og retningslinjer følges opp, og bidra til samhandling med og mellom kommuner, fylkeskommune, øvrig regional stat, publikum og næringsliv.

Embetet er videre sektor- og tilsynsmyndighet innenfor en rekke fagområder som helse, sosial, barnevern, oppvekst, utdanning, miljø, landbruk, reindrift og beredskap, og skal gjennom veiledning, tilsyn og klagebehandling ivareta rettssikkerheten for enkeltmennesker i Finnmark.

Embetet er organisert i syv avdelinger og en stab. Reindriftsavdelingen ble etablert 01.01.14 som en følge av at reindriftsforvaltningen ble overført til Fylkesmannen.

Gunnar Kjønnøy er fylkesmann i Finnmark og Ingvild Aleksandersen er assisterende fylkesmann

Fylkesmannen i Finnmark hadde per 31.12.2014 124 ansatte, fordelt på 110 årsverk. Kontorsted er Statens Hus sentralt i Vadsø. Vadsø er administrasjonssenter i Finnmark. Etter overtakelse av reindriftsområdet har fylkesmannen overtatt to etablerte kontorer i hhv Karasjok og Kautokeino. Fylkesmannen har også personalansvar for 4 nasjonalparkforvaltere som er lokalisert i Kiberg, Stabbursdalen, Seiland og Pasvik.

I virksomhetsplanen 2014 var tverrgående satsingsområder tiltak for Barn og unge, Nordområdesatsingen, Samordning av tilsyn og Samisk språk og kultur. I tillegg kom det nye oppdrag i juni med Kommunereformen, som det har vært stort fokus på i annen halvdel av 2014.

Kontakten og omsorgen for kommunene har vært høyt prioritert i 2014. De aller fleste kommunene i fylket er små og marginalt bemannet på viktige rettsikkerhetsområder. I tillegg er kompetansemangel en gjennomgående utfordring. Det er en viktig årsak til at kommunene i stor grad kontakter Fylkesmannen for informasjon og veiledning. Også gjennom vår omfattende tilsynsaktivitet understrekes viktigheten av vår rolle som veileder og formidler av informasjon.

Årlig gjennomføres mange besøk til kommunene i fylket. Både politisk og administrativ ledelse i kommunene møter fylkesmannen i mange sammenhenger - både der embetsledelsen og avdelingene deltar. I 2014 besøkte toppledergruppa kommunene Tana, Loppa, Nesseby, Hammerfest, Kvalsund, Måsøy, Vadsø og Karasjok.

Det årlige kontaktmøtet med ordførere og rådmenn ble for 2014 avholdt i januar i Kirkenes. Alle kommunene var representerte, de fleste med både ordfører og rådmann. Det årlige kontaktmøtet med kommunene er svært viktig for dialogen og samarbeidet mellom embetet og kommunene i Finnmark. Hovedfokus på møtet var plankompetanse, og embetets satsning på barn og unge (sjumilssteget).

Store avstander medfører krevende reisevirksomhet for embetets ansatte. Reiseaktiviteten representerer i seg selv mer enn 10 årsverk; 13 % av embetets saksbehandler- og lederkapasitet regnet i årsverk. De spesielle rammebetingelsene i Finnmark gjør det utvilsomt mer utfordrende enn andre steder i landet å planlegge samlinger for kommunene. Kommunene har begrensede reisebudsjett, reising tar mye tid og fravær er sårbart for de små kommunene.

På grunn av geografien og demografien i Finnmark er video/ konferanser/ streaming et viktig arbeidsredskap som det må legges ytterligere til rette for å benytte.

Kontakten med Finnmark fylkeskommune betraktes som åpen og god. Vi gjennomfører faste årlige møter mellom fylkesmann og fylkesordfører. I tillegg ble det siste år etablert et nytt møte mellom ledergruppene på administrativt nivå. Det er også god kontakt på enkeltsaker. Vi deltar på fylkestingsmøtene. Vi stiller også på andre relevante arenaer med fylkeskommunen hvor regional utvikling er tema.

Samarbeid med Statens reindriftsforvaltning har vært en ny bekjentskap i 2014. Det har vært utfordrende å få til gode styringslinjer mellom etatene, men dette har kommet mer på plass i løpet av året.

Fylkesmannen har god kontakt med KS Finnmark. KS inviteres til Fylkesmannens kontaktmøte med ordførere og rådmenn og embetet inviteres til store samlinger i regi av KS regionalt. Embetsledelsen og avdelingsdirektører har i 2014 møtt rådmannsutvalget i KS om aktuelle saker. Det gjennomføres også saksorienterte møter med KS på avdelingsnivå i løpet av året. KS er også med i fylkesmannens styringgruppe i forbindelse med kommunereformen.

Presentasjon av utvalgte hovedtall

Antall årsverk: 110

III - Årets aktiviteter og resultater

Oppvekst, barnehager og opplæring

Barn og unge-satsingen

FM i Finnmark har et eget prosjekt- Sjumilssteget - for satsing barn og unge der kommunene har vurdert egen aktivitet i henhold til FN's barnekonvensjon og rapportert om eget tverrfaglige arbeid for tiltak knyttet opp mot utsatte barn og unge. FM i Finnmark er i slutfasen av sammenstilling av kommunenes rapportering. Gjennom egne konferanser har fagmiljøene i hele Finnmark vært samlet for å sette fokus på barn og unges oppveskt og utviklingsmuligheter. Både Russland og Finland har knyttet seg opp mot prosjektmodellen og FM i Finnmark vil holde aktivitetene i gang også i 2015. Det er opprettet egne kontakter i alle kommuner i Finnmark. Alle kommuner har hatt mulighet til å søke ressurser gjennom tilbakeholdte skjønnsmidler til prosjekter som skal styrke barn og unges posisjon i kommunene. Det er også gjennomført egen fagdag med fokus blant annet på barns og unges mulighet til deltakelse i politiske prosjekter i fylket i tillegg til faglige fokusområder innenfor barnehage, skole, PPT og barnevern. Prosjektet videreføres i 2015.

Tilsyn

I Finnmark har tilsyn i skole og barnehage, vært hovedarbeidsområde i 2014. Det er lagt stor vekt på veiledning både før og etter tilsyn. Metodene og felles mal ved nasjonale tilsyn, oppfattes som et kvalitetsstempel. De som har hatt tilsyn, opplever økt læringsprosess. Mangelfull regeletterlevelse varierer. Tilsynene har avslørt til dels store lovbrudd ved noen enheter, mens noen enheter kun har hatt behov for små justeringer av egen praksis.

Tilsyn i barnehagene har vært konsentrert om utdanningskravene for drift av barnehager. Avvikene har til dels vært store. Oppfølging av tidligere tilsyn, har avdekket regeletterlevelse.

Gjennom veiledning før tilsyn, kombinert med konferanser om lokale læreplaner og vurdering, bidrar aktivitetene til god kompetanseheving i kommunene på grunnskolens område.

Tilsyn i grunnskolene rundt skolens arbeid med elevenes psykososiale miljø har også i 2014 vært viktig. Tilsynene har vært nødvendige for å endre skolens rutiner for behandling av elevenes rett til et godt psykososialt miljø. Avvikene har vært omfattende, og tilsynene får i gang nødvendige og gode prosesser på den enkelte skole eller i hele kommunen. Tall på opplevde mobbesituasjoner, er store i enkelte kommuner, og ved å spre kompetanse etter deltakelse på nasjonale prosjekter for forbedret læringsmiljø, vil kommunene være bedre i stand til å ivareta barn og unges behov ved mobbesaker. På grunn av fortsatte klagesaker og informasjon om mobbing, vil det være behov for slike tilsyn også framover. Å få gode resultat ved den enkelte skole eller i kommunen, kan være særdeles utfordrende i små kommuner med små enheter.

Tilsyn i forbindelse med rettigheter knyttet til samisk i opplæringen, viser en god situasjon noe som kan begrunnes i fylkesmannens kommunikasjon med kommunene gjennom tilskuddsordningene. De viktigste utfordringene i opplæring i og på samisk, er mangel på lærere med samisk kompetanse.

FM i Finnmark sin kompetanse på tilsyn, er komplementert for hele avdelingen. Både pedagogisk og juridisk kompetanse benyttes ved tilsyn.

Klagesaker

Det er en økning i antall klagesaker på opplæringsloven. Årsakene antas å være sammensatte, og etter at avdelingen er tilført en ekstra ansatt med juridisk kompetanse, er saksbehandlingstiden redusert og ligger innenfor kravet på 3 måneder. Klagesakene er så grundig behandlet og kommunikasjonen mellom FM og skoleeiere/barnehageeierne er så god i forkant av selve vedtaket, at det ikke er registrert fornyet klage etter vedtak.

Statistikk

I barnehagene er godkjenningrutinene på plass. Den største utfordringen i kommunene er bemanning og godkjent utdanning. Ved feilregistreringer er lokal barnehagemyndighet gjort oppmerksom på feilføringer.

Fylkesmannens gode kommunikasjon med Utdanningsdirektoratet gjennom hele prosessen ved registrering i GSI, avklarer unødvendige feil. I og med at det er mange fådelte skoler i fylket og at registreringsskjemaet ikke tar høyde for det, er merarbeidet ved embetet til stede. Manglende samsvar i rapporteringen og tilskudd til samisk

undervisning, er registrert både hos Fylkesmannen og hos Utdanningsdirektoratet. Det samarbeides om bedre løsninger.

Kompetansen for innsamling av data er god i avdelingen, og ressursene som frigjøres for å kvalitetssikre arbeidet, er tilstrekkelig.

Regelverk

Det benyttes mange aktiviteter for å informere barnehageeiere og skoleeiere om regelverket. Vi registrerer at e-poster og hjemmeside ikke er tilstrekkelig å bruke i informasjonsarbeidet. Derfor benytter Fylkesmannen møter, veiledningsdager, konferanser og egne fagdager til informasjon. I og med at reiseutgiftene for kommunene/barnehageeiere er forholdsvis stor i Finnmark, vil ikke de minste kommunene prioritere reiser til felles samlinger. Derfor arrangerer Fylkesmannen regionsvise fagdager der mange ved avdelingen deltar. Det blir mindre samlinger og kommunikasjonen blir to-veis, noe som gir skoleeiere og barnehageeiere mulighet til å få avklart egne utfordringer. Avdelingens kompetanse er høy også på grunn av Utdanningsdirektoratets mange fagsamlinger som vi deltar aktivt på.

Utdanningsdirektoratet har gjennomført diverse konferanser i fylket, noe som øker kompetansen i kommunene og som gir et godt grunnlag for utvikling. Fylkesmannen følger opp de kommuner som gang på gang velger bort deltakelse på konferanser.

Barn og unge/tidlig innsats/spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning

Sammenhengen mellom tidlig innsats i barnehage og spesialundervisning i grunnskolen 1.-3.trinn, er vanskelig å avdekke da de verktøyene Fylkesmannen har til bruk, ikke gir tilstrekkelig informasjon.

Det er ikke registrert økning i spesialundervisningstilbud i Finnmark. Årsaken kan være at kommunene har større bevissthet rundt tilpasset opplæring kontra spesialundervisning. Allikevel registreres høy andel spesialundervisning i Finnmark og særlig i de minste kommunene. Høye tall for spesialundervisning og høye tall for personell uten godkjent utdanning, går igjen i noen kommuner.

Rutiner for behandling av søknader om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning, varierer ganske mye og følges opp gjennom fagdager og veiledning.

Fylkesmannen har hatt særlig fokus på og igangsatt prosjekt for å øke kommunenes tverrfaglige arbeid og tidlig innsats for utsatte barnegrupper.

Tilskuddsforvaltningen

I løpet av 2014 ble oppgavene med tilskuddsforvaltningen overdratt til nye personer på avdelingen. Erfaringskompetansen har blitt sikret gjennom et godt samarbeid med økonomiavdelingen. Fylkesmannen har også fått god veiledning på tilskuddsområdet fra Utdanningsdirektoratet. Utbetaling, kontroll og rapportering er gjort innenfor fristene. Fylkesmannen vurderer derfor måloppnåelsen som god på tilskuddsforvaltning utfra de ressurser og kompetansen vi har.

Oppgaver for økt kvalitet i barnehager og grunnopplæringen

Ansvar for kompetanseheving, varierer veldig mye fra å gi tilskudd, til å gjennomføre.

På barnehageområdet er Fylkesmannens handlingsrom for å skreddersy tilbud til fordel barnehageeiere i Finnmark stort, og her får vi mye til.

På skoleområdet er tiltakene felles for hele landet og Utdanningsdirektoratet gir føringer på den rollen Fylkesmannen skal ha.

Videreutdanningstiltakene for lærere i grunnskolen er ikke utnyttet i så stor grad som forventet. Årsaken kan være de store utgiftene kommunene får ved videreutdanningstiltak, der en og en lærer tar videreutdanning rundt omkring i landet. Kun seks lærere fra grunnskolen fullførte videreutdanning i vårsemesteret, mens det var en viss økning for høstsemesteret.

Dersom elever i Finnmark skal ha et likeverdig skoletilbud med resten av landet, må elever i Finnmark møte tilsvarende god lærer- og ledelseskompetanse som i resten av landet. Langsiktige mål om høy faglig utdanning innenfor norsk, samisk, engelsk og matematikk kan vanskelig nås når kommunene sliter med rekruttering av kvalifisert personell og rekrutterer lærere som vil ha behov for videreutdanning. Derfor må særlige

kompenenserende tiltak igangsettes for Finnmark, noe det arbeides med for 2015.

Samisk og finsk som andrespråk

På begge områder har oppdraget blitt fulgt godt opp. Vi har hatt nok ressurser til å gjennomføre planlagte tiltak. Vi har innenfor det samiske brukt en del tid og ressurser på å jobbe med rammeverk for samisk undervisning. Fylkesmannen ser frem til at dette ferdigstilles i 2015.

Introduksjonsordningen

Vi mottar få klagesaker på området, men bruker en del ressurser på å veilede deltakere og kommuner om ordningen. Vi har gjennomført tilsyn med to kommuner, i tillegg har vi gjennomført et hendelsesbasert tilsyn. Tilsynene viser at de små kommunene i fylket har vansker med å finne arbeidsrelaterte introduksjonstiltak til sine deltakere, eller andre tiltak som ikke dreier seg om opplæring. Vi har hatt nok ressurser til å gjennomføre målkravene og er måloppnåelsen god.

Arealdisponering, byggesaker og universell utforming

Vi formidler den nasjonale arealpolitikken i fylkets planforum og i den løpende veiledningen av kommunene samt ved uttalelser til planer. Vi har også i 2014 sammen med Finnmark fylkeskommune arrangert regional plansamling for kommunene. Hovedtemaet på samlingen var *Hvordan kan vi gjøre kommunale planer bedre*. I innspill og i høringsuttalelser til arealplaner påser vi at kommunene vektlegger klimatilpasning og universell utforming.

I 2014 har vi hatt på høring 3 kommunedelplaner og 92 reguleringsplaner. I tillegg er det varslet oppstart av arbeid med en rekke planer. Vi har også hatt på høring 29 saker hvor det er snakk om endring eller mindre endring av arealplan. Det har ikke vært fremmet innsigelse knyttet til nasjonale eller regionale interesser på miljøområdet. Vi har fremmet innsigelse i tre saker knyttet til interessekonflikter mellom reindrift- og utbyggingsinteressene. I Fylkesmannens årlige samling for ordfører og rådmenn i januar 2014, var arealplanlegging med fokus på viktigheten av gode planer og dermed minst mulige dispensasjoner, et tema.

Større arealplansaker prioriteres foran mindre detaljreguleringer og dispensasjonssaker.

Vi har i 2014 hatt fokus på behandling av klager innen plan- og bygningsrett (52 saker), behandling av søknader om fri rettshjelp som førsteinstans (149 saker), veiledning og saksbehandling innen kommunalrett, herunder gjennomført 7 lovlighetskontroller av kommunale vedtak. Vi har stort fokus på veiledning ovenfor kommunene, da vi anser det for å løfte kvaliteten på deres arbeid og på sikt minske antall klager til oss. Dette har vi blant annet gjort gjennom ferdigstilling av en omfattende veileder tilknyttet deres dispensasjonsbehandling, som ble redegjort for og delt ut på plankonferansen i Alta november 2014. Vi har gjennom 2014 vært fullt bemannet og dette har bidratt til god produksjon.

I 2014 har vi hatt på høring 230 dispensasjonssaker.

Næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern

Miljøområdet

Forvaltningsplaner for Hornøya og Reinøya naturreservat, Slettnes naturreservat og Kongsøya, Helløya og Skarholmen naturreservat er ferdigstilt i 2014. Vi har saksforberedt endring av verneforskrift for 10 sjøfuglområder. Disse er endret av Miljødirektoratet. Miljødirektoratet har også etter tilrådning fra Fylkesmannen endret verneforskrift for Kongsøya, Helløya og Skarholmen naturreservat. I 2014 har vi startet opp arbeidet med forvaltningsplan for Tanamunningen naturreservat som er et Ramsar-område. Vi har også igangsatt arbeidet med endring av verneforskrift for Hornøya og Reinøya naturreservat.

På grunn av ressurs- og personalsituasjon og tunge forvaltningsoppgaver, blir det for lite tid til oppfølging av planlagte tiltak i verneområdene. Vi får heller ikke fulgt opp ulovlige tiltak i verneområdene etter kapittel 9 i naturmangfoldloven.

Samarbeidet med nasjonalparkstyrene fungerer bra. Fylkesmannen deltok på samlingen for styrene i Finnmark. Når det gjelder veiledning og oppfølging av nasjonalparkforvalterne startet vi i 2014 med faste møter annen hver

uke med forvalterne. De faste møtene har blant annet bidratt til bedre informasjonsflyt mellom Fylkesmannen og forvalterne.

Vi har gjennom direkte kontakt og i dialogmøter med kommunene fulgt opp deres rullering av klima- og energiplaner. Det er få kommuner som har klare planer for rullering i den nærmeste fremtid.

Helhetlig vannforvaltning har vært høyt prioritert innenfor tilgjengelige ressurser og vi har bidratt i de ulike prosessene frem mot høring av Vannforvaltningsplanen for Finnmark og tiltaksprogrammet. Vi har sammen med fylkeskommunen arrangert flere samarbeidsmøter med Finland om vannforvaltning av de internasjonale vannområder.

Vi behandler fortløpende søknader om utslippstillatelser til akvakultur og registrer disse i Forurensning. Det er ikke gitt naturfaglig uttalelser i alle saker, på grunn av ressursituasjon. Vi bruker fortsatt for mye tid på saksbehandling på grunn av manglende mal og veiledere.

Ved rømming av fisk har Fylkesmannen vært aktiv med å organisere gjenfangst etter dialog med Fiskeridirektoratet. Regionale beredskapsplaner mangler. Rapporter som gjelder mistanke om rømminger har blitt viderefremmet til Fiskeridirektoratet. Rømminger er ressurskrevende, det brukes mye tid til arbeid med koordinering av gjenfangst i sjø og elv. Vi ser for oss at vi må bruke enda mer tid på dette fremover.

Vi har bidratt til gjennomføring av rovviltforliket, ved å besvare søknad om skadefelling innenfor tidsfristen. Vi har brukt en del ressurser på å få etablert kommunale skadefellingslag, uten å lykkes. Kun et skadefellingslag er etablert.

Ny erstatningsforskrift for sau har gitt noe mer arbeid. Fastsatt reintall på siidaandelsnivå og pålegg om forholdsmessig reduksjon av reintall har medført at ca. 60 søkere har fått avkortet rovvilterstatningen helt eller delvis. For tre reinbeitedistrikter avventet vi behandling av erstatning til telling var gjennomført.

Vi gjennomførte i 2014 flere egeninitierte tilsyn og vi deltok i tilsynsaksjoner rettet mot skipsverft og mot deponier.

Arbeidet mot prioriterte skipsverft er fulgt opp og vi jobber med fire lokaliteter mens to lokaliteter behandles av Miljødirektoratet.

Atomsamarbeid i nord

Det bilaterale samarbeidet mellom Fylkesmannen i Finnmark og Guvernøren i Murmansk om opprydding av radioaktive kilder i NWRussland er videreført i 2014.

Arbeidet har vært konsentrert rundt videreføring av opprydding av radioaktivt materiale i Andrejevabukta, en nedlagt atomubåtbase mellom Murmansk og Kirkenes, hvor det er lagret store mengder brukt brensel og radioaktivt materiale, og ferdigstilling av Fyrlyktprosjektet i Østersjøen.

Arbeidet i Andrejevabukta har vært konsentrert rundt utvikling av nødvendig utstyr for uttransport av kjernebrensel og radioaktivt avfall, etablering av integrerte alarmsystemer, miljøkonsekvens- og risikoanalyse for uttak og transport av kjernebrensel og opplæringsprogram for personell som skal håndtere brenslene.

Fyrlyktprosjektet i Østersjøen omfatter fjerning av radioaktive energikilder fra 71 fyrlykter og bygge de om til solcelledrift. I 2014 er de gjenværende 12 lyktene ombygget og prosjektet ferdigstilt.

Til sammen er det gjennom dette samarbeidet siden 1996 fjernet og avfallsbehandlet radioaktive energikilder fra 251 fyrlykter i NWRussland og lyktene er ombygget til miljøvennlig energidrift. Oppdraget anses gjennomført i tråd med målsettingene.

Reindrif

Fylkesmannen ble gjennom endring av reindrifsløven i 2013 tillagt myndighet etter reindrifsløven fra 01.01.2014. Fylkesmannen overtok fra dette tidspunktet Statens reindrifsforsvaltnings kontorer og personell i Karasjok og Kautokeino. En integrering av disse i embetet har medført en rekke utfordringer av teknisk art (IT), mhp. økonomiforsvaltning og arbeidsrutiner, samt sosialt. Tross disse utfordringene har integreringen gått bra, og de som er overført fra Statens reindrifsforsvaltning til Fylkesmannen uttrykker tilfredshet med situasjonen. Manglende kommunikasjon mellom fagprogrammer utviklet av Statens reindrifsforsvaltning og Fylkesmannens saksbehandlingsverktøy har imidlertid medført mye ekstraarbeid.

Integreringen av reindriftsavdelingen har også vært faglig utfordrende for embetsledelsen, spesielt siden direktør for reindriftsavdelinga ikke tiltrådte før i mai 2014.

Fylkesmannen har lagt stor vekt på å utvikle en god dialog med Statens reindriftsforvaltning/Landbruksdirektoratet. Det er dessuten inngått en avtale med Fylkesmannen i Troms om reindriftsfaglig bistand i Nord-Troms hvor Fylkesmannen i Finnmark har ansvaret for forvaltningen av reindriften, og det er oppnevnt et samarbeidsforum med Sametinget og Norges reindriftssamers landsforbund. I tillegg er det gjennomført møter med representanter for alle reinbeitedistriktene i øst- og vestfylket, samt særmøter med en rekke enkeltdistrikter og siidaer, bl.a. som ledd i konfliktløsning.

Fylkesmannen vedtok i oktober 2014 bruksregler for reinbeitedistrikt 30C Østre sone av Kautokeino høst- og vinterbeite. Bruksreglene innebærer bl.a. at det er vedtatt beitegrenser mellom de ulike siidaer innenfor distriktet. I utgangspunktet skal distriktene selv utarbeide bruksregler, men fordi distriktet ikke klarte å gjennomføre dette ble arbeidet overtatt av Områdestyret for Vest-Finnmark og fullført av Fylkesmannen. Bruksreglene gir forutsigbarhet knyttet til hvilke beiter de enkelte siidaer disponerer, og er avgjørende for utvikling av en bærekraftig reindrift. Også distrikt 30B har gitt opp å utarbeide bruksregler selv, og Fylkesmannen har i samråd med distriktet besluttet å overta arbeidet.

Proessen med tilpasning av reintallet til beiteressursene har pågått også i 2014, men denne har i hovedsak vært drevet av reindriftsstyret. Fylkesmannens rolle i denne prosessen har primært vært kontroll av reintall gjennom tellinger og godkjenning av utøvernes årlige Melding om reindrift. Reintallet ble sterkt redusert i mange distrikter i 2014, både som følge av økt slakteuttak og som følge av store tap pga. vanskelige beiteforhold vinteren 2013/14 og sein vår.

Arbeidssituasjonen har vært dominert av de to tunge prosessene som nå foregår parallelt; reintallsreduksjonen og arbeidet med bruksreglene for «fellesbeitedistriktene». Førstnevnte har vært vanskelig for mange reieiere, og har medført utstrakt kontrollvirksomhet fra forvaltningens side. Sistnevnte medfører omfattende arbeid med å drive fram prosessene. Et resultat av prosessene er at det synes som om enkelte siidaer har begynt å posisjonere seg overfor nabosiidaer, noe som har medført en del beitekonflikter som Fylkesmannen har måttet engasjere seg i. Dette gjelder særlig i Vest-Finnmark der arbeidssituasjonen for forvaltningen har vært svært presset.

Landbruk

Fylkesmannen har en viktig oppgave med å bidra til utvikling og verdiskaping i tilknytning til landbruket og bygdene i Finnmark. Med en stadig nedgang i antall gårdsbruk er det viktig å bygge sterke fagmiljø og nettverk både i primærlandbruket og bygdenæringer.

Fylkesmannen har deltatt i arbeidet med regionale landbruksstrategier i samarbeid med Finnmark fylkeskommune og fagmiljøet i landbruket. Dette gir anledning til regional og lokal tilpasning av nasjonale virkemidler.

Vi har også i 2014 hatt fokus på landbrukets primærproduksjon, og har igangsatt og deltatt i flere prosjekter: Pilotprosjektet "Trainee i landbruket" ble avsluttet i 2014 og evaluert av Nordlandsforskning. Prosjektet "Jordbruk og vekst i Avjovarre" har hatt god fremdrift i 2014. I tillegg deltar vi med økonomiske virkemidler og faglige ressurser i prosjektene "Melk i Finnmark" i samarbeid med TINE, og "Grovforbasert kjøttproduksjon" i samarbeid med Nortura.

Inn på tunet og videreforedling av mat og opplevelser er også i fokus. En ny 3-årsperiode av Inn på tunet-prosjektet ble satt i gang, med fokus på nettverksbygging.

Fylkesmannen støtter også noen av matfestivalene i fylket, og har deltatt på Grüne Woche 2014 og planlagt deltakelse 2015, i samarbeid med Nordland og Troms med fokus på arktisk landbruk.

Finnmark har i samarbeid med Nordland, Troms og Sametinget forvaltet midler til arktisk landbruk, ca 12 mill kroner fordelt over 3 år. Det var stor interesse for midlene.

Samarbeidet med 4H har vært viktig i forhold til arbeidet med barn og unge. 4H har hatt flere prosjekter med tema mat og helse med barn og ungdom som målgruppe.

Innen skogbruk har Finnmark Treforum blitt et viktig forum for skognæringa. Det er arbeidet videre med skognæringsforumet Finnmark Treforum, som omfatter skog og trenæringa i fylket. Treforumet har hatt fokus på å utvikle entreprenørene og på økt verdiskaping.

Fylkesmannen har i samarbeid med øvrige aktører som Innovasjon Norge og Finnmarkseiendommen gjennomført et tredriverprosjekt i Finnmark. Prosjektet har kartlagt marked og muligheter for økt treproduksjon i Pasvikdalen,

samtidig som det er avholdt et treseminar som samlet hele næringa.

Fylkesmannen arbeider for å opprettholde og øke uttaket i skogen til blant annet energiflis. Dette gjøres ved å tilrettelegge for næringa med kurs, tynningstilskudd, vedlikehold av skogsveger, måling av virke osv.

Fylkesmannen og kommunene har gjennomført kontroll og konstaterer at foryngelsen er tilfredsstillende ihht bærekraftforskriften.

Hovedfokus i Regionalt skog- og klimaprogram har vært å få til økt planting og økt skjøtsel av barskogen.

Velferd, helse og personlig tjenesteyting

Tilsyn

Gjennom felles møter og tilsynsplan prøver vi å samordne tilsyn ut mot kommunene. Vi er oppmerksom på at noen kommuner som får tilsyn på flere fagområder fra oss og andre statsetater, kan oppleve det som en belastning. Vi har derfor også møter med de øvrige statsetatene for å samordne oss best mulig. Utvelgelse av kommuner foregår etter en ROS-vurdering, kjennskap til kommunenes egenkontroller eller gjennomførte forvaltningsrevisjoner. Ofte er det ikke til å unngå at samme kommune får flere tilsyn fra oss i løpet av et år. Noen ganger krever også tilsynet at det er et visst volum på antall saker, noe som gjør at fylkets større kommuner må velges. I vår kommunikasjon om tilsynet er at vi opptatt av å medvirke til forbedring og læring, og at vi ideelt sett skal komme på toppen av kommunens egenkontroll. Vi opplever at vi er velkommen i kommunene, og at våre tilsyn hjelper kommunene til å se « hvor skoen trykker».

Formålet for tilsyn er som kjent å skape bedre tjenester for brukerne, og peke på forbedringspotensialer i kommunene. Dette gjelder alle våre tilsyn.

Planlagt tilsyn

I 2014 førte vi tilsyn med oppfølging av barn i fosterhjem, forsvarlig tildeling og gjennomføring av kvalifiseringsprogrammet, forsvarlige tjenester til mennesker med psykisk utviklingshemming, helsestasjonstilbudet til barn mellom 0-6 år og psykisk helsevern til barn og unge, samt folkehelse. Vi har påpekt avvik ved flere av disse tilsynene. I de fleste tilsynene ser vi at det svikter i den styringsmessige oppfølgingen av fagområdet. Manglende evaluering og korrigeringer, samt manglende risikovurderinger påpekes ofte som svakheter. Disse svakhetene medfører at svikt i tjenestene ikke oppdages slik at korrigerende tiltak kan settes inn, eller at det kan settes inn tiltak for å forebygge at svikt skjer. Det er grunn til å stille spørsmål ved kommunenes evne til egenkontroll, og til å ta tak i de krav til egenkontroll som ligger i lovverket på de forskjellige fagområdene.

Folkehelsetilsynet og vår kjennskap ellers om kommunene, viser at arbeidet med å skaffe løpende oversikt over positive og negative faktorer som påvirker folks helse ikke er tydelige nok forankret. Det mangler etablerte styringsstrukturer for dette arbeidet – selv våre store kommuner har utfordringer på området.

Vi har i år gjennomført tilsyn som systemrevisjoner. Noen en av våre planlagte tilsyn har vært gjennomført som sjølmeldingstilsyn og gjennom dialogmøter med kommunene.

Også i år har vi gjennomført tilsynet med helsestasjonene som et sjølmeldingstilsyn. Tilsynsmetoden legger opp til at kommunens fag- og ledernivå sammen skal gjennomgå sin praksis og styring, og rapportere til Fylkesmannen på et elektronisk spørreskjema. Tilsynet ble innledet ved at helsestasjonen gjorde en stikkprøvemessig gjennomgang av et antall journaler som ble sendt til oss. Resultatene ble presentert i åpningsmøte med kommunen og samme dag besvarte kommunens fag- og ledernivå et spørreskjema. Sluttmøtet ble gjennomført en ukes tid senere.

På barnevernsområdet har vi gjennomført dialogmøter med noen kommuner. Vi tok utgangspunkt i høy andel lovbrudd de siste årene som gjelder fristoversittelser på meldinger og undersøkelser, manglende tiltaksplaner og omsorgsplaner. Kommunen ble bedt om å gjøre en egen analyse av situasjonen og hvilke tiltak de ville sette inn.

Hendelsebaserte tilsynssaker

Også gjennom de hendelsebaserte sakene jobber vi for å skape endring slik at brukerne får forsvarlige tjenester.

Vi påpeker ofte pliktbrudd i forhold til å gi forsvarlige tjenester. Det er et krav at brukeren skal ha tjenester til rett

tid, i rett omfang og med tilstrekkelig kvalitet, og at dette kvalitetssikres i form av egenkontroller. Dette stiller blant annet krav til at sakene er godt nok kartlagt i forhold til de behov som fremkommer, det stiller krav til individuelle vurderinger i hver enkelt sak, det stiller krav til brukermedvirking både ved informasjonsinnhenting og utmåling av tjenestene. Det hender også at det gis tjenester uten at behovene er vurdert. Vi ser mangler ved at vedtakene ikke er begrunnet og vurdert. Kravet om forsvarlighet innebærer også at tjenestene faktisk iverksettes. I mange saker ser vi at det er innvilget tjenester uten at brukerne får tjenestene. Dette kan skyldes eksempelvis mangel på støttekontakter, mangel på kompetent personell, det skjer at kommunene ikke har organisert ferieavviklingen på en måte som ivaretar folks behov for tjenester. Vi opplever også at folk ikke får sine søknader behandlet i det hele tatt. Dette er en særlig utfordring på pleie- og omsorgssektoren. Spesielt bekymringsfullt er det når det går utover de svakeste i samfunnet - barn- og unge med store hjelpebehov og personer med psykisk utviklingshemming. Tilsvarende trekk ser vi innenfor barnevernsområdet ved at eksempelvis meldinger ikke undersøkes godt nok, og at tiltak som noen ganger settes inn ikke er relevante sett opp mot meldingens innhold.

Vi ser at våre tilsyn bidrar til å sikre at tjenestemottakerne får de tjenester de har rett på, og at de bidrar til endring og læring. Dette forutsetter at virksomheten er villig til og har evne til å ta tak i påpekt forbedringspotensiale. Vi ser at noen kommuner har utfordringer her, og vi følger opp disse kommunene innfor vårt mandat. Vi ser dessverre at kommunene ikke alltid er like flinke til å overføre erfaringer fra tilsyn til andre deler av virksomheten. Vi har pekt på manglende styringsmessig involvering. Mulige andre forklaringer kan være kommunestørrelse, små fagmiljøer, utskifting av personal, vansker med å rekruttere.

Vi har gode erfaringer både med sjølmeldingstilsyn og dialogmøter, ikke minst fordi fagfolkene og kommuneledelsen kommer tett på slik at det faktisk skaper læring og endring. Kommunene har også gitt gode tilbakemeldinger på dette.

Vi har valgt å nedprioritere volumkravet på hendelsesbaserte tilsynssaker noe i år. Det er sendt et brev til våre oppdragsgivere der vi redegjør nærmere for dette. Prioriteringene er gjort i tråd med føringene i embetsoppdraget og etter ROS-analyser.

Vi sliter fortsatt med saksbehandlingstiden på hendelsesbaserte tilsynssaker på helse- og omsorgssiden. Vi har i år satt inn ekstra ressurser på området, og har frem mot årsskiftet sett en bedring i saksbehandlingstiden.

Pasienter, brukere og pårørendes stilling

Lovendringen om styrkingen av pasienter, brukeres og pårørendes innsyns- og uttalerett i tilsynssaker er godt implementert i vår saksbehandling. Vi har også god erfaring med å kontakte den som har henvendt seg. Folk opplever å bli tatt på alvor og endelig hørt, og det er en mulighet for oss til å opplyse saken.

Rettighetsklager

Vi har hatt store restanser spesielt på rettighetssaker på helse- og omsorgsfeltet. Dette gjelder særlig pasientreisesaker. Ved årsskiftet er vi nå ajour med saksbehandling og behandler sakene innenfor normert tid. Innenfor de øvrige områdene ligger vi stort sett innenfor fristene.

Innenfor pleie- og omsorgssektorene ser vi eksempler på brukere som ikke får sine tjenester. Ofte følges disse sakene opp med tilsynssaker. Vi viser til avsnittet om hendelsesbaserte tilsynssaker.

Utviklingsoppgaver

En stor del av våre oppgaver opp mot kommunene er å bidra med råd, veiledning og kompetanseheving som påhviler oss gjennom oppdragene våre. Vi opplever å ha en god dialog med kommune på fagområdene våre, noe som er i tråd med verdigrunnlaget vårt. Vi bruker mye tid på telefonkontakt med både kommuner og brukere. Vi erfarer at dette er til god hjelp for oppgaveløsningen i kommunen, og kan bidra til at brukerne kommer i kontakt med rette instans og får den hjelpen de har behov for.

Vi inviterer våre kommuner til kurs og konferanser, og legger til rette for kompetanseutvikling og erfaringsutveksling i forskjellige nettverk. Vi har prøvd å samordne tiltak slik at vi når flere målgrupper samtidig. Det er viktig for oss å redusere belastningen ved fravær av fagfolk i kommunene. Forutsigbarhet for kommunene er også viktig ved at de vet at det kommer kurs og konferanser og når på året disse gjennomføres. Dette lykkes vi godt med på noen sektorområder.

Vi vurderer generelt at våre tiltak utføres slik det forventes i oppdragene fra ulike fagmyndigheter. Ansvaret for implementeringen og å skape nødvendige endringer påhviler kommunene. Som ved vurdering av læring av tilsyn, kan det også stilles spørsmål ved om tilførte råd-, veilednings- og kompetansetiltak alltid virker etter sin hensikt.

Folkehelse

På folkehelseområdet samarbeider vi med fylkeskommunen. Dette samarbeidet og deltakelse i deres partnerskapsarena er en viktig faktor for vår måloppnåelse. Vi har bidratt med opplæring om folkehelseloven i nettverk for kommunene og fylkeskommunen, samt deltatt på KS sin strategikonferanse. Gjennom den dialogen vi har hatt med folkehelsenettverket, vurderer vi at det fortsatt er en hovedutfordring å løfte kunnskap og kompetanse innenfor folkehelsearbeidet. Mange kommuner har i for liten grad klart å løfte fram oversiktsarbeidet. Utfordringene for mange kommuner ligger både på politisk, administrativt og faglig nivå. Vi har deltatt i referansegruppen i forbindelse med fylkeskommunens utarbeidelse av regional folkehelsestrategi. Internt hos oss deltar vi i en tverrsektoriell arealplangruppe.

Vi vurderer at våre tiltak har vært relevante i forhold til kommunenes arbeid med å få på plass folkehelseoversikter. Vi ser en god utvikling i hvordan folkehelsearbeidet synliggjøres i planverket, og at forståelsen for betydningen av et godt oversiktsarbeid øker.

Omsorgsplan 2020

Vi har iverksatt mange tiltak for å bidra til og legge til rette for at kommunene skal kunne møte morgendagens omsorgsutfordringer. Vi samarbeider godt blant annet med kommunene via nettverk, fylkeskommunen, nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, fylkets utviklingssentra, ulike fagskoler og høyskoler, Arktisk universitet, KS og de offentlige opplæringskontorene.

Gjennom arbeidet med den nasjonale kartleggingen av tjenestetilbudet til personer med demens, har vi fått oversikt over hvordan kommunene har satt morgendagens utfordringer inn i planverk. Vi følger også dette opp via utviklingssentra gjennom deres kontakt med ledernetverk og demensnettverk. Omsorgsplan 2020 er presentert og gått gjennom med helse- og omsorgssjefene i fylket, og planen er introdusert i ulike nettverk. Alle kommuner har fått Stortingsmelding 29 om morgendagens omsorg. Vi har gjennomført dialogkonferanse om tjenesteinnovasjon, velferdsteknologi og demensomsorg. Pårørendepolitikk og frivillig innsats har vært eget tema på ledernetverk for helse- og omsorgssjefene i fylket, der vi har kombinert faglig påfyll med erfaringsutveksling. Vi deltar på oppstartsmøter med Husbanken og kommuner som har søkt om investeringstilskudd. Gjennom dette arbeidet ser vi en utvikling der nasjonale retningslinjer avvikes, særlig i forhold til tilrettelagte boformer for personer med demens/kognitiv svikt. Vi ønsker en bedre prosess for å forhindre denne utviklingen.

Vi vurderer at vi har iverksatt tiltak i henhold til embetsoppdraget og føringer fra KMD. Gjennom våre tiltak bidrar vi til og legger til rette for en langsiktig omstillingsprosess slik at kommunene kan møte de krav som stilles i Omsorgsplan 2020.

Barn og unge

For oss er det et overordnet mål at alle barn og unge skal få en god oppvekst i Finnmark, og gis mulighet til å utvikle seg i samfunnet. Arbeidet med «Sjumilssteget» som vi startet opp i 2013, er en god metode for å nå dette målet. Internt har det gitt oss en god mulighet til å sikre intern koordinering av arbeidet for barn og unge. Alle avdelinger er med i prosjektgruppen som arbeider med implementeringen av barnekonvensjonen i kommunene. Utover å arbeide med selve «Sjumilssteget», har det også gitt oss en mulighet til å se hvordan vi kan få løst andre oppdrag overfor målgruppen. Det er gjennomført et lovkurs som involverte helse- og sosialavdelingen og oppvekst- og utdanningsavdelingen, med fokus på saksbehandling, forvaltningsrett og kommunens ansvar for helhetlig oppfølging og samarbeid på tvers.

Samtlige kommune har i år kartlagt hvordan de arbeider med "Sjumilssteget" i kommunen. Underveis i den prosessen hadde vi en koordinatorsamling. Kommunenes kartlegging ble presentert på «Sjumilsstegskonferansen» i høst. Flere av kommunene meldte om utfordringer på samordnede og koordinerte tjenester. De fleste kommuner ser et forbedringspotensial i dette arbeidet. 17 av 19 kommuner har etablert ungdomsråd som et ledd i ivaretagelse av barn og unges medvirkning. Vi hadde spennende parallellseminarer. Tema var individuell plan, barns medvirkning i arealplanlegging, meldeplikt og opplysningsplikt til barnevernet, og Tromsø kommunes erfaring som deltaker i Modellkommuneforsøket der tema var «Bedre tverrfaglig innsats». Siste dag på konferanse var viet fagdag for kommunal og fylkeskommunal PP-tjeneste, elevenes arbeidsmiljø i et folkehelseperspektiv, og samtaler med barn som har vært utsatt for vold og overgrep. Vi har også samarbeidet med fylkeskommunen om «NY GIV» og bidratt på oppfølgingskonferanse.

Vi vurderer at vi har kommet i gang med arbeidet internt og ut mot kommunene hva gjelder implementeringen av barnekonvensjonen. Konferansen i høst viser at vi også fikk godt til å samordne oss med tanke på å løse mange oppdrag overfor kommunene gjennom en stor konferanse. En del kommuner har søkt om skjønnsmidler til igangsetting av tiltak som et resultat av kommunekartleggingen.

Barnevern

Vi har tildelt stillinger og kompetansemidler i henhold til retningslinjer fra BLD. Mange kommuner har utfordringer med tanke på å kunne bli robuste kommuner. Små fagmiljø, manglende mengdetrening, mangel på et skikkelig tiltaksapparat kan nevnes. 5 kommuner har færre enn to ansatte, og kun 4 kommuner har over 5. Vi bruker tid på å gi råd og veiledning over telefon. Vi har fagnettverk i fylket der barnevernansatt møtes for erfaringsdeling og kompetanseheving. Noen av kommunene rapporterer at felles opplæringstiltak har ført til økt samarbeid kommunene i mellom. Vi samler også barnevernlederne i fylket en gang pr år der også Buf-etat deltar. Vi har gjennomført fagsamlinger i samarbeid med Fylkesmannen i Troms.

Vi vurderer at tiltakene bidrar til bedre barneverntjenester. Vi stiller imidlertid spørsmål ved om dette kan veie opp for at mange av våre kommuner er små og med få ansatte.

NAV

Vi samarbeider godt med NAV Finnmark på flere arenaer. Vi har samordningsmøter der også KS deltar, månedlige telefonmøter med Nav direktøren og deltagelse på Nav-ledersamlinger. Det er også felles møter på rådgivernivå. Dette gir oss god innsikt i de utfordringene som finnes i kontorene. Disse jevnlig møtepunktene for utveksling av felles informasjon og planlegging av felles aktivitet, fører til en styrket felles satsing ut mot kontorene.

Vi iverksetter tiltak og samordner disse slik embetsoppdraget gir oss mulighet for. Vi vurderer at det fortsatt er utfordringer med kommunens styring av sitt ansvarsområde i Nav- kontorene, og Nav leders styring av den kommunale delen av kontoret. Eksempelvis kan dette gi seg utslag ved at kompetansehevingstiltak ikke prioriteres i tilstrekkelig grad slik at vi får til nødvendig endring og forbedring av tjenesten.

Vi har de siste årene fordelt våre ressurser med 50 % på utviklingsoppgaver og 50 % på tilsynsoppgaver. I år har vi jobbet noe mer med tilsyns- og rettighetsoppgaver for å kunne jobbe ned restanser.

Russlandssamarbeid

Som et ledd i vår nye avtale med myndighetene i Murmansk, har vi fortsatt vårt samarbeid for å verne barns rettigheter og sikre gode oppvekstvilkår for barn og unge i vår region. Gjennom prosjektet «Children's Rights in the North» har vi gjennomført «Sjumilssteget» som et pilotprosjekt i Petsjenga kommune. Prosjektet har fått god mottagelse av russiske myndigheter. Vi har mottatt økonomisk støtte fra HOD og Barentssekreteriatet til dette arbeidet. Arbeidet følges opp overfor øvrige kommuner i Murmansk fylke.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen har som mål innen samfunnssikkerhet og beredskap å bidra til at Finnmark fortsatt skal være et trygt fylke å bo i. Fagområdet kjennetegnes ved at resultater kommer over tid og ikke alltid like lett å måle gjennom kvantifiserbare parametre.

Permisjon og redusert stillingsandel har bidratt til at vi ikke har nådd alle måltall eller fått de ønskede resultater på noen områder. Sentrale føringer er lagt til grunn ved utarbeidelse av virksomhetsplan, kommunal beredskapsplikt, tilsyn, samfunnsplanlegging, øvelser og oppfølging av FylkesROS har vært sentrale tema.

Vi opplever utfordringer og et stort forbedringspotensial knyttet til samordning av planverk mot andre aktører og mellom andre aktører på regionalt nivå. Mye av årsaken til vi ikke er bedre på området synes å være at de øvrige aktørene ikke har et pålegg fra egne overordnede fagmyndigheter om gjøre dette. Samordning er tema på møter i FBR, FM, politiet og HV har arbeidet tett i 2014 og fått samordnet viktige områder i beredskapsplanverkene. Unntaket er SBS-planverket hvor det er gjort lite. Se nedenfor. Fylkesmannen har avtale med politimesterne som regulerer forholdet mellom disse ved samordning. Dette oppfattes som uproblematisk.

Fylkesmannen informerer aktivt gjennom et årlig forventningsbrev til kommunene og opplever stadig flere henvendelser fra kommuner og andre om veiledning innen samfunnssikkerhet og beredskap. Tilbakemeldingen på vår veiledning er gjennomgående svært god. Veiledningene har primært vært rettet mot ROS-analyser, beredskapsplanverk og planer etter PBL.

Ivaretagelse av samfunnssikkerhet og beredskap i planer etter PBL er en viktig oppgave for Fylkesmannen. Vi har hatt som mål å behandle alle saker i 2014. Vi har behandlet 95 % av innkomne saker, og ser at samfunnssikkerhet

og beredskap blir stadig bedre ivaretatt i saker på høring etter PBL.

Fylkesmannen har gjennomført 5 tilsyn i 2014. Fokus var kommunal beredskapsplikt. Det ble gitt avvik ved alle tilsyn, primært på innholdet i helhetlig ROS og manglende system for helhetlig og systematisk arbeid. Kommunene er mer bevist på oppfølging av kommunal beredskapsplikt. Kvaliteten på ROS-analyser og planverk er også blitt generelt bedre, men store forbedringspotensialer.

FylkesROS for Finnmark gjelder for 2014-2017. Det er i tilknytning til analysen utarbeidet en tverrsektoriell oppfølgingsplan. Oppfølgingsplanen har samme virkeperiode som FylkesROS. I 2014 var bortfall av strøm og EKOM fokusområde. Dette er i samsvar med de sentrale føringene. FM har i møte med fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum fått redegjørelse for iverksatte og planlagte aktiviteter for å følge opp planen. FylkesROS og tverrsektoriell oppfølgingsplan vurderes som viktig for å ha oversikt over og følge opp risiko- og sårbarhet i fylket. Planen tar også opp i seg behovet for egenberedskap, samarbeid og samordning mellom aktører. FylkesROS er distribuert til et bredt spekter av etater og aktører. Vi har konkrete tilbakemeldinger på at FylkesROS brukes både til øvingsplanlegging og som kunnskapsdokument. KBO- enhetene har lagt FylkesROS til grunn som sin overordnede ROS-analyse.

Styrket forsyningssikkerhet i Finnmark har vært et prioritert område over flere år. I 2014 har Fylkesmannen inngått som del av en gruppe som skal bidra til Statnett sitt arbeid med konseptvalg for videre nettutbygging mot Øst-Finnmark. FM har bidratt i arbeidet med utbygging av Nødnett gjennom innspill til radiodekningskart overfor dNk og lagt til rette for møter mellom dNk og kommuner samt bidratt i fagmøter med regionale prosjektledere.

FM sitt beredskapsplanverk er tuftet på FylkesROS og revideres årlig. Planverket er forankret hos topplederne. Øvelser og hendelser inngår som del av revisjonsgrunnlaget. Det er utarbeidet oversikter som viser hvordan identifiserte oppfølgingstiltak er blitt implementert og dato for dette. Fylkesmannen har ikke 24/7 beredskap men har likevel et system som normalt sikrer rask respons om behovet skulle være tilstede. Vi har ulike løsninger for varsling av egen beredskapsorganisasjon og samhandlingsaktører som tlf., sms, epost og talemelding. Fylkesmannen har og vil ha fortsatt fokus på hvordan opprettholde drift i embetet ved ulike type hendelser, både personellmessig og faglig. Fylkesmannen vurderer at embetet er godt rustet til å ivareta oppgaver ved uønskede hendelser. Planverk og system for varsling og rapportering testes og nødvendige endringer foretas fortløpende. Alle fagavdelinger har tiltakskort for oppfølging av egne sektorområder. Beredskapspersonell har veiledet noen fagavdelinger. Utarbeidelse av tiltakskort i avdelinger har bidratt til generelt høyere bevissthet om eget beredskapsoppdrag i avdelingene.

Det er igangsatt revisjon av SBS-planverket.

Det er gjennomført øvelse for eget embete i 2014 i regi av DSB. Scenario var stor ulykke, som er fokusområde i oppfølgingsplan for FylkesROS i 2015. Evalueringsrapport og oppfølgingsplan utarbeidet og implementering av læringspunkter iverksatt.

Det ble gjennomført 5 kommuneøvelser i 2014. Tema for øvelsene har vært bortfall av strøm og EKOM. Valg av scenario er i samsvar med identifisert område i kommunal ROS-analyse og var også fokusområde i oppfølgingsplan for FylkesROS 2014. Relevante fagsektorer er involvert ved utarbeidelse av scenarier. Erfaringer og tilbakemeldinger viser at øvelsene har god effekt opp mot styrket kunnskap om sektorområdet som øves, risikoforståelse og risikoerkjennelse blant de som øves. Det blir skrevet rapport etter øvelser. Det har ikke vært regionale hendelser i 2014 som har utløst samhandling og behov for særskilt evaluering.

FM bruker CIM både ved øvelser og hendelser. Det er avholdt 2 interne kurs i 2014. 18 av 19 kommuner har tatt i bruk CIM. En kommune gitt grunnopplæring i 2014. Stadig flere kommuner tar i bruk CIM aktivt, men her er det et forbedringspotensial.

Fylkesmannen har deltatt på nasjonale øvelser som har vært gjennomført.

Nytt gradert samband er ikke installert. Arbeid pågår, men vi har ikke evnet å få på plass nødvendig dokumentasjon i løpet av 2014. Dette er vi ikke tilfreds med. Fylkesmannen har alternativt kryptert samband i påvente av FIS-BasisH.

Generelle samordningsoppgaver mv.

Området forvaltes i dag av Justis- og samfunnsavdelinga som er en relativt ny avdeling og består av tre seksjoner.

Et viktig mål er å være en ressurs for kommunene i fylket og embetet har intensivert det kommunerettede arbeidet i 2014. Vi ser stadig utfordringer i flere kommuner når det gjelder kompetanse og kapasitet på sentrale tjenesteområder. Noen av de samme utfordringene gjelder også i kommunenes utøvelse av offentlig myndighet. I denne situasjonen har fylkesmannen hatt en viktig funksjon som veileder for kommunene og som en rettssikkerhetsgarantist for overfor innbyggere og bedrifter i fylket.

Embetet har fått et særskilt ansvar for å følge opp de regionale og lokale prosessene i kommunereformen. Kommunene i Finnmark er godt i gang med prosessen. Alle kommuner har fattet et politisk oppstartsvedtak. De fleste kommunene er i dialog med nabokommuner for å vurdere sammenslåing eller samarbeid om tjenestene. Måloppnåelsen vurderes som god i forhold til kravene i oppdragsbrevet.

Vi har bidratt til en bedre statlig samordning for kommunene gjennom intern kommunikasjon og dialog med andre statsetater. Vi har tatt ansvar for at embetet opptrer så enhetlig som mulig overfor kommunene både generelt og når det gjelder statlige tilsyn.

Gjennom veiledning og tildeling av skjønnsmidler har vi bidratt til at kommunene kan moderniseres og utvikles. Flere kommuner har økonomiske utfordringer og fire kommuner er registrert i ROBEK. Vi har laget egne oppfølgingsplaner for disse kommunene og har brukt tid på å følge opp og veilede ROBEK-kommunene.

Vi har utviklet nye intranettsider som redskap for alle ansatte. Vi har bidratt til at flere bruker et klart språk og at ansatte bidrar med informasjon på våre nettsider og profiler på sosiale medier. Vi har startet et samarbeid med andre etater i regionen som skal bidra til å rekruttere og beholde kompetanse i fylket.

Vi har bidratt til å sikre rettighetene og formuen til grupper som er syke, demente eller utviklingshemmede, samt bemedlede personer under 18 år og enslige mindreårige flyktninger/ asylsøkere. Vi har i 2014 gjort erfaringer av helårs drift og har jobbet med organisering og produksjonsstyring. Vi opplever at vi har en velfungerende forvaltning i første instans. Vi jobber med å ivareta interessene til barn og voksne med behov for verge på en respektfull og god måte. Vårt arbeide med å ivareta interessene til enslige mindreårige asylsøkere har høy prioritet og vi følger opp opplæring av representantene. I det daglige arbeidet har vi høy fokus på den enkeltes integritet, verdighet og selvbestemmelse. Vi vurderer at vi har akseptabel grad av måloppnåelse, til tross for utfordringer med oppstartsfasen av reformen og ARVE problematikk.

For mer detaljert informasjon, så vises det til vedleggene hvor det er rapportert måloppnåelse i forhold til våre oppdrag.

Interne tidstyver

I jakten på interne tidstyver har embetet avdekket at det er potensiale for større effektivitet ved systematisk arbeid i forhold til samordning. Videre vil bedre opplæring i eksterne og interne datasystemer gi bedre effektivitet.

Treghet og dårlig brukergrensesnitt i datasystemer som ARVE, ePhorte, Portalen og Contempus oppleves som store tidstyver.

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Klima- og miljødepartementet	kr 9 651 815,81	kr 2 480 206,35
Landbruks- og matdepartementet	kr 6 026 640,18	kr 7 683 832,96
Kunnskapsdepartementet	kr 5 746 777,67	kr 1 318 786,02
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 1 769 106,34	kr 455 909,29
Justis- og beredskapsdepartementet	kr 2 392 919,85	kr 3 234 251,69
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	kr 20 731 876,97	kr 0,00
Arbeids- og sosialdepartementet	kr 1 689 039,06	kr 489 509,24
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 8 332 916,35	kr 934 763,53
Andre	kr 862 065,23	kr 0,00
Sum:	kr 57 203 157,00	kr 16 597 259,00

IV - Styring og kontroll i embetet

Embetets planlegging, gjennomføring og oppfølging

Fastsatt virksomhets og økonomiinstruks for Fylkesmannen av 26.06.14, følges i embetet og angir overordnede regler for den interne styringen i særlig i forhold til embetets økonomiforvaltning.

Planlegging av embetets virksomhet gjøres i virksomhetsplanlegging som gjenspeiler alle oppdrag vi mottar fra overordnede myndigheter. Alle avdelinger og staber utarbeider virksomhetsplaner og det foretas en risikoanalyse i forhold til målet som er gjennomføring av hvert enkelt oppdrag. Risikovurderingen tar også hensyn til overordnet organs prioritering av oppdraget. Virksomhetsplanene gjennomgås og godkjennes av embetsledelsen i løpet av årets første to måneder, og revisjon skjer halvårlig.

Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen i embetet

Vi har en forholdsvis høy turnover i 2014 på 10,75, dette er likevel en nedgang fra 2013 med 3,65%. Embetet bruker mye ressurser på rekruttering og opplæring. Turnover betyr økt belastning på gjenværende arbeidstakere og i opplæringsperioden lavere produksjon. I tillegg innebærer nyrekruttering en stor belastning på administrative ressurser i forhold til tilsetninger.

Det er igangsatt tiltak for forbedring av situasjonen i forhold til å rekruttere og ikke minst beholde arbeidstakere. Fagorganisasjonene er engasjert i dette arbeidet og det er planlagt at tiltak skal iverksettes i 2015.

Et forhold som i stor grad også berører embetets kapasitet er avspasering av opparbeidet reisetid. I et stort fylke som vårt tar reiser nødvendigvis lang tid. Dette er beregnet til ca 10% av embetets saksbehandlings- og ledelsesressurser. Dette betyr at vi rent faktisk har mindre ressurser til å gjennomføre de pålagte oppgaver, uten at dette kompenes.

Kompetansesituasjonen ved embetet er god. Vi rekrutterer godt til alle stillinger, foruten legestillinger. Vi rekrutterer ofte yngre kandidater med høy formell kompetansen, og noe mindre erfaring, men dette gir oss til gjengjeld ofte arbeidstakere med oppdatert kunnskap og nye gode ideer.

Embetet har iverksatt prosjekter knyttet til å rekruttere og beholde arbeidstakere.

Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter / utfordringer

Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dd, men revisjonsbegjæringen antas å foreligge i løpet av annet kvartal 2015. Andre vesentlige forhold

Både ledelsen og ansatte ved embetet opplever det som et stort savn og en utfordring at det ikke er møteromskapasitet til å samle hele embetet til allmøter konferanser mv. Det arbeides med muligheter for utbygging slik at vi får egnede lokaler hvor alle ansatte kan møtes samtidig, og hvor det kan avholdes kurs og konferanser som igjen vil kunne minke reisingen for egne ansatte. Da Statens Hus i Vadsø er et vernet bygg er dette en prosess som tar lang tid. På mellomlang sikt vil det være behov for rehabilitering av hele blokka som ble bygget i 1963, da det vil bli nødvendig med utskifting av ventilasjon, varme osv. Bygget er heller ikke hensiktsmessig i forhold til dagens behov og organisasjonsstruktur.

Ved implementeringen av reindriftsavdelingen fikk embetet to kontorer Karasjok og Kautokeino hhv 24 og 37 mil unna embetet. I tillegg har embetet 4 nasjonalparkforvaltere lokalisert i andre kommuner. Både i forhold til administrativ, personal oppfølging av HMS arbeid medfører dette ekstra utfordringer for embetet, da vi gradvis avdekker kultur og/ eller systemforskjeller. Noe av avstandsproblematikken kan avhjelpes ved bruk av digitale løsninger, men ikke alle deler av dette er mulig å løse på distanse.

Oppfølging av medarbeiderundersøkelsen vil bli gjennomført i 2015.

V - Vurdering av framtidsutsikter

Vurdering av framtidsutsikter

Vi har bak oss år preget av høy aktivitet og positiv utvikling i Finnmark, mens utsiktene framover på enkelte områder kan føles noe mindre optimistiske. En dempet aktivitet nasjonalt og internasjonalt sammen med prisfall på viktige produkter som malm, mineraler og petroleum, inntektssvikt i nære markeder og negative konsekvenser som følge av russiske sanksjoner, kan etter hvert slå ut i tapte arbeidsplasser, inntektssvikt og økt ledighet, selv om konsekvensene samlet så langt ikke har vært påfallende.

Samtidig er det grunn til å vente positive utviklinger på andre områder. Regjeringens beslutning om utlysning av 54 nye blokker i Barentshavet oppfattes positivt. Vi er blitt universitetsfylke, med campus etter hvert flere steder, og vil gi økt kompetanse i fylket. Ressurssituasjonen i havet for de tradisjonelle fiskeartene er fortsatt rimelig god, det tilflyter oss nye marine ressurser og det skal tildeles nye oppdrettskonsesjoner i fylket. Det styrker aktiviteten på kysten.

De viktigste utfordringene for en framtidig positiv utvikling synes fra vårt ståsted fortsatt knyttet til mangel på fagkompetanse, energitilgang, manglende plangrunnlag for etablering av ny aktivitet og attraktive offentlige og private tjenestetilbud som sikrer lyst til å ville fortsette å bo her.

Fra Fylkesmannen vil vi fortsatt måtte utvise størst engasjement innenfor disse områdene:

- Sikre gode levekår og velferdstjenester, som er fokus for kommunebesøkene våre
- Bidra til kompetanseløft i skolen og i befolkningen generelt
- Kvalitetssikre og trygge barns oppvekstsvilkår
- Bidra til bedre tjenester og være en rettssikkerhetsgarantist for innbyggerne.
- Fylkesmannen må også følge opp samordning av statlig kontroll og tilsyn med kommunene
- Forsyningssikkerhet for energi
- Bedre og mer oppdaterte planverk som grunnlag for raskere investerings- og gjennomføringsbeslutninger
- Bidra i arbeidet med å skape nye robuste kommuner for å *serve* befolkningen på tunge rettighetsbaserte områder som utdanning, barnehage, helse, barnevern og sosial
- Opprettholde tett dialog og godt samarbeid med russisk side

Fylkesmannen har langtidsbudsjett og en *Strategisk plan* for oppgaveløsningen på mellomlang sikt (seksårsperiode). I Planen er det gitt en overordnet beskrivelse av målene for arbeidet og strategier for hvordan målene skal nås.

De målene vi har valgt å prioritere er *Robuste Finnmarkskommuner med gode levekår, Kompetanse, Rettssikkerhet, Areal, Infrastruktur og samfunnssikkerhet, Klima og miljø, Utvikling og fornying*

Disse målene søker vi å nå gjennom mer fokus internt i Embetet på samordning, kompetanse, ledelse og bidrag til det gode liv i Finnmark. Planen tar utgangspunkt i vedtatt visjon, verdigrunnlag, lederplakat og kommunikasjonsstrategi, og oppfattes fortsatt relevant som grunnlag for vår oppgaveløsning de nærmeste årene framover.

En videreføring av dagens ressurssituasjon i Embetet vil ha konsekvenser for mål og resultatoppnåelse på sikt.

VI - Årsregnskap

Ledelseskommentar årsregnskapet 2014

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Vi mener regnskapet gir et dekkende bilde av Fylkesmannen i Finnmarks disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2014 har Fylkesmannen i Finnmark samlet disponert tildelinger på utgiftssiden på kr. 61 719 093 på kapittel og post 052501. Mindre forbruket på post 01-driftsutgifter ble kr. 378 646 som søkes overført til neste år iht. beregninger i note B.

Artskontorrapporteringen viser at netto rapporterte utgifter til drift og investeringer ble kr. 99 814 881,-
Netto utgifter totalt rapportert i bevilgningsregnskapet beløp seg til kr. 222 066 227,-

Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter eksklusiv offentlige refusjoner beløp seg til kr. 69 574 591, mot kr. 56 33 0611 i 2013. Økningen skyldes at Reindriftskontorene i Karasjok og Kautokeino ble overført til Fylkesmannen i Finnmark fra 1. januar 2014 som medførte en økning i antall årsverk, samt at vi fikk helårsvirkning på drift av vergemålsområdet i 2015. jfr. opplysninger i note 2. Lønnsandelen av driftsutgiftene på 57,9 % er relativt lavt i en statlig virksomhet, men har sammenheng med at Fylkesmannen i Finnmark bla. har driftskostnader med prosjekter i Russland. Kjøp av konsulenttenester i forbindelse med vår prosjektportefølje utgjorde kr 14 770 687,- jfr. oversikt over andre utbetalinger til drift i note 4.

Forvaltning og utbetaling av tilskudd utgjorde kr. 122 559 562,- derav kr 71 308 720,- til kommuner.

Det ble i 2014 utbetalt kr. 2 991 115,- til ulike investeringer som i hovedsak er knyttet til innkjøp av maskiner og inventar.

Mellomværende med statskassen utgjorde per 31.12.14 kr. 3 005 886. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av, jfr. opplysninger om avregning med statskassen i note 7. Fylkesmannen i Finnmark har ingen innkrevingsvirksomhet, jfr. note 5.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjon er ekstern revisor og vil bekrefte årsregnskapet for Fylkesmannen i Finnmark. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2015.

Vadsø, 18. februar 2015

Gunnar Kjønneøy
(sign)

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomhet står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 7 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindretgift
0525	Fylkesmannsembetene - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A	57 904 000	61 719 093	-3 815 093
0525	Fylkesmannsembetene - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	B	-359 000	12 699 136	-13 058 136
0118	Nordområdetiltak	70	Tilskudd		34 500 000	12 772 958	
0225	Tiltak i grunnopplæring - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		690 000	636 629	
0225	Tiltak i grunnopplæring - særskilte driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		910 000	910 669	
0225	Tilskudd til samisk i grunnopplæring	63	Diverse		30 229 000	29 393 962	
0225	Tilskudd til oppl. av barn og unge i statl. asyl	64	Diverse		2 362 000	2 361 582	
0225	Tilskudd til leirskoleopplæring	66	Diverse		675 000	674 625	
0225	Tilskudd til opplæring i finsk	67	Diverse		4 835 000	4 834 308	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen	21	Spesielle driftsutgifter		11 912 470	8 716 092	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen - videreutda	22	Diverse		5 231 285	6 592 852	
0231	Barnehager - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		3 356 440	3 237 747	
0310	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	70	Tilskudd		Åpen fullmakt	497 492	
0469	Vergemålsordningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		6 054 314	4 912 756	
0469	Vergemålsordningen - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		Åpen fullmakt	1 214 147	
0470	Fri rettshjelp - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		Åpen fullmakt	7 881	
0470	Fritt rettsråd	71	Tilskudd		Åpen fullmakt	1 045 765	
0571	Rammetilskudd til kommuner - spes driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		300 000	158 206	
0621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inklude	21	Spesielle driftsutgifter		1 909 320	1 464 612	
0621	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	63	Diverse		2 352 392	1 977 511	
0718	Rusmiddelforebygging - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		266 700	261 986	
0719	Annet folkehelsearbeid - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		50 000	53 153	
0734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustilta	01	Driftsutgifter		Åpen fullmakt	429 710	
0761	Omsorgstjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		502 600	504 798	
0761	Tilskudd til omsorgstjenester	60	Diverse		4 246 600	4 250 402	
0762	Primærhelsetjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		1 520 000	742 066	
0762	Primærhelsetjeneste - forebyggende helsetjen	60	Diverse		1 560 000	1 466 570	
0762	Forebygging av uønsket svangerskap og abort	73	Tilskudd		600 000	381 600	
0763	Rustiltak - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		541 800	512 911	
0763	Rustiltak - kommunalt rusarbeid	61	Diverse		6 465 451	5 357 475	
0764	Psykisk helse - psykisk helsearbeid	60	Diverse		671 926	671 926	
0781	Forsøk og utvikling mv - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		0	4 714	
0783	Personell - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		1 700 000	1 455 120	
0854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet - spes. drift	21	Spesielle driftsutgifter		766 007	648 607	
0854	Kommunalt barnevern	60	Diverse		9 590 633	9 892 150	
1112	Støtte til fagsentra	52	Diverse		1 878 000	1 878 000	
1144	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	77	Tilskudd		515 000	476 996	
1147	Reindriftsforvaltningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		8 960 000	8 793 548	
1147	Reindriftsforvaltningen - større utstyrsanskaf	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold		2 440 000	645 634	
1147	Reindriftsforvaltningen - omstillingstiltak i In	71	Tilskudd		1 200 000	1 891 191	
1400	Miljøverndepartementet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		0	1 843	
1410	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		593 000	578 435	
1420	Miljødirektoratet - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		523 492	531 184	
1420	Miljødirektoratet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		3 574 000	3 636 033	
1420	Statlige vannmiljøtiltak	22	Diverse		1 285 000	1 261 716	
1420	Tiltak i verneområder	31	Diverse		1 050 000	1 126 900	
1420	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt	72	Tilskudd		36 000 000	29 287 652	
1420	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i r	73	Tilskudd		7 630 000	6 024 771	
1420	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte natur	82	Diverse		311 000	255 200	
1420	Internasjonalt samarbeid	84	Diverse		50 000	7 625	
1420	Nasjonalparksentre og andre naturinfo.sentre	85	Diverse		374 000	350 000	
1425	Tilskudd til fiskeformål	70	Tilskudd		365 000	354 697	
1425	Tilskott til viltføremål	71	Tilskudd		300 000	273 264	
<i>Sum utgiftsført</i>					258 392 430	239 835 897	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3525	Inntekter ved oppdrag	01	Driftsinntekter		13 267 714	13 267 714
3525	Ymse inntekter	02	Ymse		262 522	262 522
3525	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	15	Refusjon av arbeidsmarkedstiltak		119 613	119 613
3525	Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger	16	Refusjon av foreldrepenger		1 247 365	1 247 365
3525	Refusjon av sykepenger	18	Refusjon av sykepenger		2 564 239	2 564 239
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Ymse		308 217	
Sum inntektsført					0	17 769 670
<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						222 066 227
Kapitalkontoer						
60053601	Norges Bank KK /innbetalinger				18 576 120	
60053602	Norges Bank KK/utbetalinger				-240 044 214	
715220	Endring i mellomværende med statskassen				-598 133	
<i>Sum rapportert</i>						0
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201414)						
Konto	Tekst			2014	2013	Endring
6260	Aksjer			0	0	0
715220	Mellomværende med statskassen			-3 005 886	-2 407 753	-598 133

Virksomhet: A4 - Fylkesmannen i Finnmark

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
052501	117 000	57 787 000	57 904 000
052521	-359 000	0	-359 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastnings-fullmakter	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Standard refusjoner på inntekstpostene 15-18	Merinntekter iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
52 501		-3 815 093		-3 815 093	3 931 217	262 522			378 646	[5% av årets tildeling i note A]	378 646
52 521		-13 058 136		-13 058 136		13 267 714			209 578	[5% av årets tildeling i note A]	209 578
xxxx21	"kan nyttes under post 01"			0					0	[5% av årets tildeling i note A]	
xxxx45				0	Ikke aktuell				0		
xxxx45	"kan overføres"			0	Ikke aktuell				0	(Sum årets og fjorårets tildeling)	s og fjorårets tildeling]
xxxx70				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75	"overslagsbevilgning"			0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

***N Forklaring til bruk av budsjettfullmakter**

Mindreforbruket på kap 525, post 01 og 21 ligger under 5% av årets tildeling og bes overført til 2015.

Lønnsrefusjoner på kap 3525, post 15-18 er gått til å dekke merutgifter på kap 525, post 01

Mindreforbuket på kap 525, post 21 skyldes inntekstføringer på kap 3525, post 01 som er knyttet til prosjekter som videreføres til neste år.

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201414	201314
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	13 267 714	4 164 515
Salgs- og leieinnbetalinger	1	262 522	3 624 331
Andre innbetalinger	1	0	0
Innbetaling av finansinntekter	1	0	15
<i>Sum innbetalinger</i>		13 530 236	7 788 860
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	69 574 591	56 330 611
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-3 937 334	-2 825 600
Utbetalt til investeringer	3	2 991 115	3 346 802
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	44 716 745	42 503 602
Utbetaling av finansutgifter	4	0	69
<i>Sum utbetalinger</i>		113 345 118	99 355 484
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		99 814 881	91 566 624
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	5	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	122 559 562	126 202 425
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		122 559 562	126 202 425
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		0	0
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m,m)		308 217	309 657
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		308 217	309 657
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		222 066 227	217 459 392
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		201414	01.01,2014
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	3 250	42 250
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på k	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-3 270 751	-2 458 396
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	261 615	8 393
Sum mellomværende med statskassen		-3 005 886	-2 407 753

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

	201414	201314
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra statlige virksomheter	10 145 460	3 776 031
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	1 110 000	37 500
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	2 012 254	139 180
Tilskudd fra næringsliv og private	0	150 000
Andre tilskudd og overføringer	0	61 803
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	13 267 714	4 164 515
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	0	662 638
Inntekter av oppdrag, utenfor avgiftsområdet	147 272	2 867 693
Leieinntekt fast eiendom, unntatt avgiftsplikt	115 250	94 000
Sum salgs- og leieinnbetalinger	262 522	2 961 693
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	15
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	15
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	13 530 236	7 126 222

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201414	201314
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	64 506 860	53 146 430
Arbeidsgiveravgift	0	0
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	5 067 731	3 184 181
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	69 574 591	56 330 611
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner	3 937 334	2 825 600
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	3 937 334	2 825 600
Antall årsverk:	x	x

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201414	201314
Immaterielle eiendeler og lignende	200 604	64 455
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	2 030 045	2 577 900
Andre utgiftsførte investeringer (*)	760 466	704 447
Sum utbetalt til investeringer	2 991 115	3 346 802
<i>(*) Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201414	201314
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	5 728 548	6 897 031
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	218 955	68 620
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	351 981	349 591
Mindre utstyrsanskaffelser	1 981 058	2 382 332
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 747 598	1 227 635
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	14 770 687	11 699 099
Reiser og diett	8 680 513	9 242 002
Øvrige driftsutgifter (*)	11 237 405	10 637 293
Sum andre utbetalinger til drift	44 716 745	42 503 602
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Agiotap	0	69
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	69
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201414	201314
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201414	201314
Tilskudd til kommuner	0	62 393 380
Tilskudd til fylkeskommuner	0	2 208 600
Tilskudd til kommuner	71 308 720	0
Tilskudd til fylkeskommuner	4 063 694	0
Tilskudd til private	29 673 842	37 105 669
Tilskudd til organisasjoner	16 107 086	21 300 302
Tilskudd til statsforvaltningen	1 406 220	3 194 474
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	122 559 562	126 202 425

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201414	201414	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	3 250	3 250	0
Kasse og bank	0	0	0
Sum	3 250	3 250	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	7 601	6 013	1 589
Skyldig skattetrekk	-3 270 751	-3 270 751	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	255 603	255 603	0
Sum	-3 007 547	-3 009 136	1 589
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-3 004 297	-3 005 886	1 589

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings-	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 31.14.2014								0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Ledelseskommentar årsregnskapet 2014

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Vi mener regnskapet gir et dekkende bilde av Fylkesmannen i Finnmarks disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2014 har Fylkesmannen i Finnmark samlet disponert tildelinger på utgiftssiden på kr. 61 719 093 på kapittel og post 052501. Mindre forbruket på post 01-driftsutgifter ble kr. 378 646 som søkes overført til neste år iht. beregninger i note B.

Artskontorrapporteringen viser at netto rapporterte utgifter til drift og investeringer ble kr. 99 814 881,-
Netto utgifter totalt rapportert i bevilgningsregnskapet beløp seg til kr. 222 066 227,-

Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter eksklusiv offentlige refusjoner beløp seg til kr. 69 574 591, mot kr. 56 33 0611 i 2013. Økningen skyldes at Reindriftskontorene i Karasjok og Kautokeino ble overført til Fylkesmannen i Finnmark fra 1. januar 2014 som medførte en økning i antall årsverk, samt at vi fikk helårsvirkning på drift av vergemålsområdet i 2015. jfr. opplysninger i note 2. Lønnsandelen av driftsutgiftene på 57,9 % er relativt lavt i en statlig virksomhet, men har sammenheng med at Fylkesmannen i Finnmark bla. har driftskostnader med prosjekter i Russland. Kjøp av konsulenttenester i forbindelse med vår prosjektportefølje utgjorde kr 14 770 687,- jfr. oversikt over andre utbetalinger til drift i note 4.

Forvaltning og utbetaling av tilskudd utgjorde kr. 122 559 562,- derav kr 71 308 720,- til kommuner.

Det ble i 2014 utbetalt kr. 2 991 115,- til ulike investeringer som i hovedsak er knyttet til innkjøp av maskiner og inventar.

Mellomværende med statskassen utgjorde per 31.12.14 kr. 3 005 886. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av, jfr. opplysninger om avregning med statskassen i note 7. Fylkesmannen i Finnmark har ingen innkrevingsvirksomhet, jfr. note 5.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjon er ekstern revisor og vil bekrefte årsregnskapet for Fylkesmannen i Finnmark. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2015.

Vadsø, 18. februar 2015

Gunnar Kjønneøy
(sign)

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomhet står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 7 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindretgift
0525	Fylkesmannsembetene - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A	57 904 000	61 719 093	-3 815 093
0525	Fylkesmannsembetene - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	B	-359 000	12 699 136	-13 058 136
0118	Nordområdetiltak	70	Tilskudd		34 500 000	12 772 958	
0225	Tiltak i grunnopplæring - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		690 000	636 629	
0225	Tiltak i grunnopplæring - særskilde driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		910 000	910 669	
0225	Tilskudd til samisk i grunnopplæring	63	Diverse		30 229 000	29 393 962	
0225	Tilskudd til oppl. av barn og unge i statl. asyl	64	Diverse		2 362 000	2 361 582	
0225	Tilskudd til leirskoleopplæring	66	Diverse		675 000	674 625	
0225	Tilskudd til opplæring i finsk	67	Diverse		4 835 000	4 834 308	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen	21	Spesielle driftsutgifter		11 912 470	8 716 092	
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen - videreutda	22	Diverse		5 231 285	6 592 852	
0231	Barnehager - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		3 356 440	3 237 747	
0310	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	70	Tilskudd		Åpen fullmakt	497 492	
0469	Vergemålsordningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		6 054 314	4 912 756	
0469	Vergemålsordningen - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		Åpen fullmakt	1 214 147	
0470	Fri rettshjelp - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		Åpen fullmakt	7 881	
0470	Fritt rettsråd	71	Tilskudd		Åpen fullmakt	1 045 765	
0571	Rammetilskudd til kommuner - spes driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		300 000	158 206	
0621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inklude	21	Spesielle driftsutgifter		1 909 320	1 464 612	
0621	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	63	Diverse		2 352 392	1 977 511	
0718	Rusmiddelforebygging - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		266 700	261 986	
0719	Annet folkehelsearbeid - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		50 000	53 153	
0734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustilta	01	Driftsutgifter		Åpen fullmakt	429 710	
0761	Omsorgstjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		502 600	504 798	
0761	Tilskudd til omsorgstjenester	60	Diverse		4 246 600	4 250 402	
0762	Primærhelsetjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		1 520 000	742 066	
0762	Primærhelsetjeneste - forebyggende helsetjen	60	Diverse		1 560 000	1 466 570	
0762	Forebygging av uønsket svangerskap og abort	73	Tilskudd		600 000	381 600	
0763	Rustiltak - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		541 800	512 911	
0763	Rustiltak - kommunalt rusarbeid	61	Diverse		6 465 451	5 357 475	
0764	Psykisk helse - psykisk helsearbeid	60	Diverse		671 926	671 926	
0781	Forsøk og utvikling mv - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		0	4 714	
0783	Personell - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		1 700 000	1 455 120	
0854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet - spes. drift	21	Spesielle driftsutgifter		766 007	648 607	
0854	Kommunalt barnevern	60	Diverse		9 590 633	9 892 150	
1112	Støtte til fagsentra	52	Diverse		1 878 000	1 878 000	
1144	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	77	Tilskudd		515 000	476 996	
1147	Reindrifftsforvaltningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		8 960 000	8 793 548	
1147	Reindrifftsforvaltningen - større utstyrsanskaf	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold		2 440 000	645 634	
1147	Reindrifftsforvaltningen - omstillingstiltak i In	71	Tilskudd		1 200 000	1 891 191	
1400	Miljøverndepartementet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		0	1 843	
1410	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		593 000	578 435	
1420	Miljødirektoratet - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		523 492	531 184	
1420	Miljødirektoratet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		3 574 000	3 636 033	
1420	Statlige vannmiljøtiltak	22	Diverse		1 285 000	1 261 716	
1420	Tiltak i verneområder	31	Diverse		1 050 000	1 126 900	
1420	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt	72	Tilskudd		36 000 000	29 287 652	
1420	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i r	73	Tilskudd		7 630 000	6 024 771	
1420	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte natur	82	Diverse		311 000	255 200	
1420	Internasjonalt samarbeid	84	Diverse		50 000	7 625	
1420	Nasjonalparksentre og andre naturinfo.sentre	85	Diverse		374 000	350 000	
1425	Tilskudd til fiskeformål	70	Tilskudd		365 000	354 697	
1425	Tilskott til viltføremål	71	Tilskudd		300 000	273 264	
<i>Sum utgiftsført</i>					258 392 430	239 835 897	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3525	Inntekter ved oppdrag	01	Driftsinntekter		13 267 714	13 267 714
3525	Ymse inntekter	02	Ymse		262 522	262 522
3525	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	15	Refusjon av arbeidsmarkedstiltak		119 613	119 613
3525	Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger	16	Refusjon av foreldrepenge		1 247 365	1 247 365
3525	Refusjon av sykepenge	18	Refusjon av sykepenge		2 564 239	2 564 239
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Ymse		308 217	
Sum inntektsført				0	17 769 670	
<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>					222 066 227	
Kapitalkontoer						
60053601	Norges Bank KK /innbetalinger				18 576 120	
60053602	Norges Bank KK/utbetalinger				-240 044 214	
715220	Endring i mellomværende med statskassen				-598 133	
<i>Sum rapportert</i>					0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201414)						
Konto	Tekst		2014	2013	Endring	
6260	Aksjer		0	0	0	
715220	Mellomværende med statskassen		-3 005 886	-2 407 753	-598 133	

Virksomhet: A4 - Fylkesmannen i Finnmark

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
052501	117 000	57 787 000	57 904 000
052521	-359 000	0	-359 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastnings-fullmakter	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Standard refusjoner på inntekstpostene 15-18	Merinntekter iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
52 501		-3 815 093		-3 815 093	3 931 217	262 522			378 646	[5% av årets tildeling i note A]	378 646
52 521		-13 058 136		-13 058 136		13 267 714			209 578	[5% av årets tildeling i note A]	209 578
xxxx21	"kan nyttes under post 01"			0					0	[5% av årets tildeling i note A]	
xxxx45				0	Ikke aktuell				0		
xxxx45	"kan overføres"			0	Ikke aktuell				0	(Sum årets og fjorårets tildeling)	s og fjorårets tildeling]
xxxx70				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75	"overslagsbevilgning"			0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

***N Forklaring til bruk av budsjettfullmakter**

Mindreforbruket på kap 525, post 01 og 21 ligger under 5% av årets tildeling og bes overført til 2015.

Lønnsrefusjoner på kap 3525, post 15-18 er gått til å dekke merutgifter på kap 525, post 01

Mindreforbuket på kap 525, post 21 skyldes inntekstføringer på kap 3525, post 01 som er knyttet til prosjekter som videreføres til neste år.

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201414	201314
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	13 267 714	4 164 515
Salgs- og leieinnbetalinger	1	262 522	3 624 331
Andre innbetalinger	1	0	0
Innbetaling av finansinntekter	1	0	15
<i>Sum innbetalinger</i>		13 530 236	7 788 860
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	69 574 591	56 330 611
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-3 937 334	-2 825 600
Utbetalt til investeringer	3	2 991 115	3 346 802
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	44 716 745	42 503 602
Utbetaling av finansutgifter	4	0	69
<i>Sum utbetalinger</i>		113 345 118	99 355 484
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		99 814 881	91 566 624
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m,m,	5	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	122 559 562	126 202 425
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		122 559 562	126 202 425
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		0	0
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m,m)		308 217	309 657
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		308 217	309 657
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		222 066 227	217 459 392
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		201414	01.01,2014
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	3 250	42 250
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på k	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-3 270 751	-2 458 396
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	261 615	8 393
Sum mellomværende med statskassen		-3 005 886	-2 407 753

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

	201414	201314
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra statlige virksomheter	10 145 460	3 776 031
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	1 110 000	37 500
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	2 012 254	139 180
Tilskudd fra næringsliv og private	0	150 000
Andre tilskudd og overføringer	0	61 803
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	13 267 714	4 164 515
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	0	662 638
Inntekter av oppdrag, utenfor avgiftsområdet	147 272	2 867 693
Leieinntekt fast eiendom, unntatt avgiftsplikt	115 250	94 000
Sum salgs- og leieinnbetalinger	262 522	2 961 693
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	15
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	15
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	13 530 236	7 126 222

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201414	201314
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	64 506 860	53 146 430
Arbeidsgiveravgift	0	0
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	5 067 731	3 184 181
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	69 574 591	56 330 611
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner	3 937 334	2 825 600
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	3 937 334	2 825 600
Antall årsverk:	x	x

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201414	201314
Immaterielle eiendeler og lignende	200 604	64 455
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	2 030 045	2 577 900
Andre utgiftsførte investeringer (*)	760 466	704 447
Sum utbetalt til investeringer	2 991 115	3 346 802

() Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet*

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201414	201314
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	5 728 548	6 897 031
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	218 955	68 620
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	351 981	349 591
Mindre utstyrsanskaffelser	1 981 058	2 382 332
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 747 598	1 227 635
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	14 770 687	11 699 099
Reiser og diett	8 680 513	9 242 002
Øvrige driftsutgifter (*)	11 237 405	10 637 293
Sum andre utbetalinger til drift	44 716 745	42 503 602
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Agiotap	0	69
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	69
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201414	201314
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201414	201314
Tilskudd til kommuner	0	62 393 380
Tilskudd til fylkeskommuner	0	2 208 600
Tilskudd til kommuner	71 308 720	0
Tilskudd til fylkeskommuner	4 063 694	0
Tilskudd til private	29 673 842	37 105 669
Tilskudd til organisasjoner	16 107 086	21 300 302
Tilskudd til statsforvaltningen	1 406 220	3 194 474
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	122 559 562	126 202 425

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201414	201414	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	3 250	3 250	0
Kasse og bank	0	0	0
Sum	3 250	3 250	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	7 601	6 013	1 589
Skyldig skattetrekk	-3 270 751	-3 270 751	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	255 603	255 603	0
Sum	-3 007 547	-3 009 136	1 589
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-3 004 297	-3 005 886	1 589

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings-	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 31.12.2014								0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Innhold

Kongehuset	Side 2
Klima- og miljødepartementet	Side 2
Landbruks- og matdepartementet	Side 7
Kunnskapsdepartementet	Side 20
Statens Helsetilsyn	Side 35
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Side 39
Justis- og beredskapsdepartementet	Side 42
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Side 55
Arbeids- og sosialdepartementet	Side 62
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 64
Samferdselsdepartementet	Side 72
Utenriksdepartementet	Side 72
Kulturdepartementet	Side 73
Andre	Side 74

Fylkesmannsembetene utfører fagoppgaver for flere departementer og direktorater/tilsyn. Hvert departement er faglig overordnet embetene på det aktuelle fagområdet. I årsrapporten del III er det gitt en kort omtale og vurdering knyttet til hvert departementsområde. Nedenfor følger embetets mer utførlig resultatrapportering knyttet til embetsoppdraget for de ulike departementene.

Kongehuset

00.1 Kongelige besøk

Ett offisielt besøk fra Kongehuset i Finnmark 2014.

H.M. Kongen deltok på 70-årsjubileum for frigjøringa av Finnmark lørdag 25.oktober 2014.

00.2 Saksforberedelse av tildeling av ordener og medaljer

I 2014 har det vært behandlet 5 saker vedrørende fortjenestemedaljer.

Klima- og miljødepartementet

Resultatområde 01 – 06 Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning

Oljeforurensning

Vi har i år ikke deltatt på noen aksjoner eller øvelser.

Helhetlig vannforvaltning

Vi har gitt bistand til vannregionmyndigheten så langt det har vært mulig innenfor våre ressurser, i de ulike prosessene frem mot høring av forvaltningsplan og tiltaksprogram. Vi har samtidig fokus på intern samordning av saksbehandling som berører vannforvaltning. Fylkesmannen har kontinuerlig gjort oppdateringer i vann-nett, når det har fremkommet ny kunnskap om påvirkninger og tilstand i vannforekomster. Vi har gitt innspill til miljøforbedrende tiltak til vannregionmyndigheten innenfor eget sektoransvar. Vi har skrevet høringsinnspill til neste vannforvaltningsplan. Vi har bistå vannregionmyndighetene i samarbeidet med naboland om grensekryssende vannområder.

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk

Pliktig organisering av anadrome vassdrag - de fleste elveeierlag er godt organisert, med noen få unntak.

Vi har gjennomført midtsesongevalueringen.

Vi har deltatt i flere møter som sakkyndig i møter om regulering av grensevassdragene Neiden og Tana.

Vi har gitt innspill til Miljødirektoratet angående prosessen med utfasing av krokgarn.

Vi har frarådd etablering av en rekke oppdrettsanlegg på bakgrunn av villfiskinteressene i omkringliggende elver.

Vi er fortsatt sterkt bekymret for laksebestandene øverst og i sidevassdragene i Tanavassdraget og ser et sterkt behov for regulering.

Akvakultur

Vi behandler fortløpende søknader om utslippstillatelser og registrer disse i Forurensning. Det er ikke gitt naturfaglig uttalelser i alle saker, dette på grunn av ressursituasjon. Vi bruker fortsatt for mye tid på saksbehandling på grunn av manglende mal og veiledere.

Ved rømming har Fylkesmannen vært aktiv med å organisere gjenfangst etter dialog med Fiskeridirektoratet. Regionale beredskapsplaner mangler. Rapporter som gjelder misstanke om rømminger har blitt videreformidlet til Fiskeridirektoratet. Rømminger er ressurskrevende, det brukes mye tid til arbeid med koordinering av gjenfangst i sjø og elv. Vi ser for oss at vi må bruke enda mer tid på dette fremover.

Fiskefondsmidler har blitt fordelt.

Avløp

Nedprioritert hos FMFI

Vilt

Vi har deltatt i referansegruppemøte for fjellrevprosjektet på Varangerhalvøya. Vi ser behovet for å innhente mer kunnskap om rødreven, særlig for å kunne evaluere uttakene relatert til variasjon i produksjon av rødrevkull som svinger med smågnagerbestanden. For å evaluere tiltak uttak av rødrev bør vi vite mer om rødrevens tetthet, områdebruk og artens respons på uttak.

Antall søknader om skadefelling av oter ved oppdrettsanlegg er stabilt og saker om fallviltordningen er stabilt.

Forvaltningsplan om grågås i Porsanger kommune godkjennes i disse dager.

Rovvilt

Bjørnebestande øker sakte men sikkert og binner etablerer seg i nye områder langt utenfor forvaltningsområdene. Ingen bjørner i sauebeiteområdene i år, men to tilfeller i kalvingsområder for rein.

Vi får mange bekymringsmeldinger angående kongeørnskader om vinteren, men også i kalvingsområdene. Reindriften oppgir at antall ørn som observeres øker. Akutte saker angående forebyggende tiltak har økt noe, flere rapporterer om tap av rein til Kongeørn vinterstid.

Ny erstatningsforskrift for sau har gitt noe mer arbeide. Fastsatt reintall på siidaandelsnivå og pålegg om forholdsmessig reduksjon av reintall har medført at ca. 60 søkere har fått avkortet rovvilterstatningen helt eller delvis. For tre reinbeitedistrikter avventet vi behandling av erstatning til telling var gjennomført.

Få etablerte kommunale skadefellingslag gjør at Fylkesmannen i liten grad kan ta initiativ til å sette i gang skadefellingsoppdrag om dette er nødvendig for å forebygge tap.

Lisensjakt på jerv er stabil, da kun et fåtall ildsjeler feller en jerv eller to hvert år.

Forvaltning av verneområder og opprettelse av nye verneområder

Vi har i 2014 hatt fokus på å avslutte arbeidet med forvaltningsplanene for Hornøya og Reinøya naturreservat, Slettnes naturreservat og Kongsøya, Helløya og Skarholmen naturreservat. Slettnes naturreservat er et Ramsar-område og forvaltningsplanen ble godkjent av Miljødirektoratet i mars 2014. De to øvrige forvaltningsplanene er også ferdigstilt i 2014.

I tillegg er endring av verneforskrift for 10 sjøfuglområder endret av Miljødirektoratet i 2014. Miljødirektoratet har også etter tilrådning fra Fylkesmannen endret verneforskrift for Kongsøya, Helløya og Skarholmen naturreservat.

I 2014 har vi startet opp arbeidet med forvaltningsplan for Tanamunningen naturreservat som også er et Ramsar-område. Vi har også igangsatt arbeidet med endring av verneforskrift for Hornøya og Reinøya naturreservat.

Bekjempelse av mink i Hornøya og Reinøya naturreservat har vært prioritert i 2014. Statens naturoppsyn har tatt ut store mengder mink. Fylkesmannen deltok og drøftet metoder og erfaringer relatert til verneverdiene i

verneområdene.

På grunn av ressurs- og personalsituasjon og tunge forvaltningsoppgaver, blir det for lite tid til oppfølging av planlagte tiltak i verneområdene. Vi får heller ikke fulgt opp ulovlige tiltak i verneområdene etter kapittel 9 i naturmangfoldloven.

Når det gjelder grensemerking er vi godt i gang med å førstegangsmerke en rekke verneområdene.

Samarbeidet med nasjonalparkstyrene fungerer bra. Fylkesmannen deltok på samlingen for styrene i Finnmark som var i Pasvik i november. Når det gjelder veiledning og oppfølging av nasjonalparkforvalterne startet vi i 2014 med faste møter annen hver uke med forvalterne. De faste møtene har blant annet bidratt til bedre informasjonsflyt mellom Fylkesmannen og forvalterne.

Kulturlandskap

Vi har vært nødt til å nedprioritere arbeidet med kulturlandskap i år, blant annet på grunn av innlegging av data i Naturbasen.

Arbeid med og forvaltning av trua arter, inkl. utvalgte naturtyper (UN) prioriterte arter (PA)

Tildelte midler på området er benyttet til fullføring av ekstra kartlegging av resterende karplanter i handlingsplanen for 10 trua karplanter i Finnmark. Et konsulentfirmaet har hatt utarbeidet skjøtselsplan for inntil 8 områder for slåttemark. Rollen som regional fagrådgiver har også vært satt ut til det samme konsulentselskap.

Resultatområde 08 Aktivt friluftsliv

Fylkesmannen følger opp arbeidet med aktivt friluftsliv gjennom medvirkning i planarbeidet, spesielt i overordnede planer. Vi har særlig fokus på strandsonen langs sjø og vassdrag i plansaker.

Resultatområde 09 Giftfritt miljø

Sedimenter

Arbeidet med prioriterte skipsverft er fulgt opp og rapportert tertialvis til Miljødirektoratet. Vi jobber med fire prioriterte lokaliteter, mens to lokaliteter behandles i Miljødirektoratet. En verftslokalitet er ferdig oppryddet, mens det gjenstår en del arbeid på de andre. Ett verft har blant annet jobbet med å revidere tiltaksplanen.

Saker om mudring, dumping og utfylling i sjø er fortløpende håndtert. Flere store mudre- og utfyllingsprosjekter ble behandlet og noen små og mellomstore saker. Innspill til ny tiltaksplan for Hammerfest Ren havn ble gitt.

Grunnforurensning

Har fulgt opp to prioriterte grunnforurensningssaker.

Avfall og gjenvinning

Vi har fulgt opp arbeidet med avfallsplaner i havner.

Har deltatt på landsdekkende tilsynsaksjon for deponier (to aktive og to nedlagte). I etterkant av aksjonen har vi gjort en ekstra innsats for å følge opp deponiene. Dette arbeidet prioriteres også det kommende år.

Det er gitt ny eller oppdatert utslippstillatelse til flere avfallsbedrifter i 2014.

Resultatområde 11 Stabilt klima

9 av 19 kommuner har gitt oss tilbakemelding på hva status er på kommunens klima- og energiplan. Det er få av kommunene som har klare planer for rullering av planene i nærmeste framtid.

Fylkesmannen følger opp revisjonsprosessene gjennom innspill til varsel om oppstart og uttaleser til planforslagene som kommer på høring. I tillegg er klima- og energiplanene tema på Fylkesmannens dialogmøter med kommunene.

Resultatområde 12 Tverrgående virkemidler

12.1 Miljøhensyn i planlegging

Plansaker

På planområdet har vi hatt få store arealsaker på høring i 2014. I ingen av de planene vi har hatt på høring har det vært aktuelt å fremme innsigelse knyttet til nasjonale eller regionale interesser på miljøområdet.

Motorferdsel i utmark

Det har som vanlig vært en del arbeid med endring av forskrifter for skuterløypenettet og med behandling av klagesaker på kommunale vedtak. Omfanget av barmarkskjøring er fortsatt omfattende, men følges ikke opp av FM av eget tiltak på grunn av ressursmessige årsaker og manglende overordnede avklaringer.

12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling

Landbasert industri

Deltok i tilsynsaksjon rettet mot skipsverft.

Ett tilsyn ble utført på et mudreprosjekt.

12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Kart og geodata

Fylkesmannen har ingen GIS-koordinator. Arbeidet på dette området er derfor mangelfullt

Kartlegging og overvåkning av naturmangfold

Vi har i 2014 prioritert å legge inn ny data og kvalitetssikre eksisterende data i Naturbasen. Ny kartlegging av naturtyper i kommunene har i 2014 vært nedprioritert.

12.4 Internasjonalt samarbeid

Fylkesmannens deltakelse i internasjonalt miljøvernssamarbeid er prioritert til de områder hvor arbeidet sikrer egen måloppnåelse. Arbeidet på dette området skjer i henhold til internasjonale avtaler:

- Den blandede norsk-russiske miljøvernkommisjon og dens arbeidsprogrammer;
- Barentsrådet med ministerdeklarasjoner og Barents Regionrådet
- Den norsk-finske grensevassdragskommisjon
- -Nordkalottens miljøråd under Nordkalottrådet
- Arktisk råd
- Overenskomst mellom Norge og Finland om fisket i Neiden- og Tanaelvens fiskeområde

Resultatene fra prosjektene gir et bedre kunnskapsgrunnlag for miljøvernforvaltningen i Finnmark, da de er med på å avdekke og overvåke utslipp fra naboland, og til å beskrive miljøtilstanden i grenseområdet. Prosjektene bidrar også til å gi lokalbefolkningen svar på spørsmål om miljøtilstanden. På sikt vil man også oppnå en bedre, mer langsiktig og mer samstemt forvaltning av grensekryssende dyrebestander og felles vannressurser.

Miljøsamarbeid i internasjonale miljøfora, herunder EUs miljøsamarbeid og UNEP

Vi har i samråd med fylkeskommunen arrangert samarbeidsmøter innen vannområdet med relevante myndigheter i Finland i 2014.

Miljøsamarbeid i nord og polarområdene

Gjennomførte aktiviteter i 2014 er:

Norge-Russland samarbeidet:

Det felles norsk-russisk-finske miljøovervåkingsprogrammet (Pasvikprogrammet) er videreutviklet og fulgt opp i 2014. Programmet skal dokumentere effekter av grenseoverskridende utslipp i et klima under endring og dokumentere effekter av vassdragsregulering (gjennomføring av siste prosjektår av prosjektet *Trilateral Environmental Cooperation 2012-2014*).

I trelandssamarbeidet om verneområdene i Pasvik-Inari området er den felles tiltaksplan fulgt opp og vi har bidratt til Miljødirektoratets arbeid med oppfølging av memorandum om *Green Belt of Fennoscandia*.

I 2014 har vi arbeidet med avslutning, innrapportering og noe oppfølging av *Kolarctic salmon* prosjektet; et trelands sjølaksefiskesamarbeid mellom Finnmark, Murmansk og Lappland (Delfinansiert gjennom EUs Kolarctic ENPI CBC program i årene 2011-2013). Vi har også presentert prosjektets resultater ved flere anledninger

Barentssamarbeidet: Vi har deltatt i møter i den nasjonale og den regionale miljøverngruppen og i den nasjonale undergruppen for vannspørsmål. Vi deltok i Petrozavodsk i mars og via telematikk da møtet var i Arkhangelsk i desember

Den norsk-finske grensevassdragskommisjon: Vi har gjennomført det årlige møtet i kommisjonen i Rovaniemi 2.-3.9.2014, samt fulgt opp saker fra møtet og vært i jevnlig kontakt med det finske sekretariatet i aktuelle grensevassdragsaker gjennom hele året (oljeomlastning i Bøkfjorden, grensegjerde i Tana (reingjerde), samt Syd-varanger gruve).

Tana og Neiden laks: Overenskomst mellom Norge og Finland om fisket i Tanaelvens fiskeområde: bidratt som sakkyndig i forhandlingene om ny overenskomst. Møter om forvaltningen av fisket i Neiden er gjennomført med rettighetshavere.

Nordkalottens miljøråd: deltatt i miljørådets møter og deltatt i gjennomføring av prosjekter.

Arktisk råd: En medarbeider har deltatt i ekspertgruppen Indigenous Peoples Contaminants Action Program (IPCAP) under Arktisk råds arbeidsgruppe Arctic Contaminants Action Program (ACAP WG).

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
01-06 Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning	kr 8 295 797,10	kr 1 791 339,22
09 Giftfritt miljø	kr 1 352 256,38	kr 129 480,90
Andre oppgaver under KLD	kr 6 846,72	kr 0,00
11 Stabilt klima	kr 0,00	kr 0,00
12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling	kr 15 784,77	kr 479 765,13
12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon	kr 0,00	kr 0,00
12.4 Internasjonalt samarbeid (Finnmark)	kr -18 869,16	kr 79 621,10
Sum:	kr 9 651 815,00	kr 2 480 206,00

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Matsikkerhet

En hovedutfordring i Finnmark er å opprettholde antall gårdsbruk, etter en jevn nedgang i fylket i mange år. Primærproduksjonen i fylket holder seg noenlunde stabil, men nedgang i antall gårdsbruk gjennom flere år bidrar til å tynne ut fagmiljøene i distriktene, og svekke grunnlaget for logistikk og infrastruktur. Antall søkere om produksjonstilskudd økte fra 316 i 2013 og 324 i 2014. Fulldyrka jordbruksareal og innmarksbeite i drift var i 2014 på 94 839 daa, mot i 94013 daa 2013, en økning på hele 726 daa og 1 %. Økningen i jord og antall brukere i PT-ordningen skyldes blant annet at flere, mindre foretak ble berettiget produksjonstilskudd i 2014. I flere kommuner er det økende interesse for både generasjonsskifte og nyetablering, noe som også vises på statistikken,

Det har vært god aktivitet i bruksutbyggingen, og vi ser at flere bygger til sau. Det fortsatt stort behov for oppgradering av driftsapparatet for å møte fremtidens krav, spesielt i melkeproduksjonen.

Fylkesmannen har vært med å sette i gang Avjovarreprosjektet, som er et samarbeid om vekst og utvikling i jordbruket mellom kommunene Karasjok, Kautokeino og Porsanger.

I disse samiske kommunene har det lenge vært utfordringer med lav rekruttering og liten aktivitet innen bruksutbygging. I prosjektets 2. driftsår ser man at fagmiljøene i området er i ferd med å styrkes, og vi synes å merke en positiv trend i jordbruksaktiviteten. Vi håper dette prosjektet kan bli en modell for mobilisering i jordbruket over hele fylket.

I kyst-Finnmark er det liten aktivitet i jordbruket. Mulighetene for å drive med jordbruk og bygdenæringer er allikevel tilstede, siden det fortsatt finnes landbrukseiendommer og jordbruksarealer.

Det er ulikheter i fylket med tanke på press på jordbruksarealer. Blant annet i Alta er tilgang på jord for mange gårdbrukeres vedkommende en begrensende faktor, mens det i andre områder i fylket må fokuseres på å unngå gjengroing av jordbruksarealer. Nesseby kommune er et godt eksempel på god vekst i landbruksproduksjonen, og kommunen er nå størst på sau i Finnmark. Samtidig er det utfordringer med å få brakk jord i drift.

Totalt sett er det en viktig målsetting å sikre arealgrunnlaget for jordbruket, og bevisstgjøre kommunene om dette ifbm. arbeidet med arealplan og reguleringsplaner. Endel arealer omdisponeres og blir utilgjengelig for jordbruket ved uheldig dispensasjonspraksis. Kommunene, og spesielt det politiske nivået, viser ofte liten interesse for landbrukets arealbehov, og det er utfordrende å nå frem med jordvernbudskapet.

Arbeidet med Regionalt Bygdeutviklingsprogram for Finnmark ble ferdigstilt i 2013. Fylkesmannen har også hatt en sentral rolle i utformingen av landbruksstrategier for Finnmark 2015 – 2020, som ble sendt på høring fra Fylkeskommunen i 2014.

Det er ikke brukt midler fra kap 1144 post 77 til rovviltretta arbeid i 2014.

Fylkesmannens hovedinntrykk er at kommunene i Finnmark tar ansvaret alvorlig med å sikre en tilfredsstillende dekning av veterinærer. De interkommunale samarbeidsavtalene fungerer godt de fleste steder, mens det er utfordringer i et par av vaktområdene. På lokalt nivå er det generelt et godt og konstruktivt samarbeid mellom administrasjonskommunene og veterinærene som bidrar til en tilfredsstillende klinisk veterinærdekning og vaktordning. Vaktordningen kunne regnskaps- og rapporteringsmessig vært gjort mer rasjonell ved at en kom frem til en løsning hvor kalenderåret blir fulgt.

For å sikre kliniske dagtjenester fremkommer det i rapporteringen for 2013 at mange av kommunene må bruke til dels betydelige egne midler til stimuleringstiltak utover den statlige potten som Fylkesmannen tildeler. Kommunene forventer at staten stiller opp med midler til dette lovpålagte ansvarsområdet.

21.1 Økt matproduksjon og trygg mat

Nortura har tatt initiativ til et tre-årig prosjekt for økt grovfôrbasert kjøttproduksjon i Troms og Finnmark. Fylkesmannen i Finnmark støtter dette prosjektet og sitter i styringsgruppen. Fylket har potensiale for økt produksjon både på sau- og storfekjøtt. Målet er økt produksjon på eksisterende bruk og ved nyetableringer.

I 2014 ble prosjektet "Trainee i landbruket" avsluttet. Nordlandsforskning har evaluert prosjektet, og konkluderer med at prosjektet har nådd sitt mål om å prøve ut ei slik ordning, og at dette er en vellykket måte å gjennomføre et generasjonsskifte på.

Prosjektet "Mat fra Finnmark" ble avsluttet i 2014 og sluttrapport levert. Rapporten beskriver prosessen og muligheten ved etablering av et salgsnettverk for produsenter av lokalmat i Finnmark. Per i dag er produksjon og omsetning for liten til å sikre drift av en slik organisasjon. Men hvis produsenter på sjømat siden inkluderes, forventes en etablering av Mat fra Finnmark å kunne lykkes.

For tredje år på rad var Nord-Norge som samlet region på Grüne Woche i Berlin. Fylkesmannen i Finnmark hadde også dette året prosjektledelsen. Samarbeidet mellom de tre nordligste fylkene fungerer bra. Vi ser også resultater av satsinga ved at deltakerne finner hverandre lokalt og inngår avtaler om kjøp og salg av produkter, ikke minst mellom reiseliv og matprodusenter.

For Finnmark er det viktig å skape møteplasser for næringsutøverne. I samarbeid med Felleskjøpet og Nortura arrangeres det fagmøter der også det sosiale akspektet blir vektlagt. I et fylke med få utøvere og lange avstander betyr dette mye for å bevare produksjonsmiljøet.

Resultatområde 22 Landbruk over hele landet

22.1 Bruk av landbruksarealer

Finnmark hadde i 2014 en pott på kr 115 000,- på kap. 1144 post 77. Denne potten er i sin helhet brukt til kommuneretta tiltak. Det har ikke heller ikke i 2014 vært behov for samfinansiering med midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader over Klima- og miljødepartementets budsjett, da de aktuelle prosjektene har oppnådd finansiering andre steder.

Tall fra Organisert beitebruk viser at det ble sluppet i alt 16 917 sau og lam på utmarksbeite i 2014, og at det totale tapet var 974 sau og lam. 64 % av foretakene inngikk i 2014 i organisert beitebruk. Det totale tapet gikk er relativt likt som i 2013. Det var færre som søkte rovvilterstatning i 2014 enn i 2013. I alt 23 gårdbrukere søkte om erstatning for tap av sau til fredet rovvilt, 21 av disse fikk innvilget sin søknad. Det ble utbetalt totalt kr 1 279 059,- i erstatning for i alt 448 sau og lam. Statens naturoppsyn fikk i 2014 levert inn 85 kadaver til undersøkelse, av disse ble 12 antatt/dokumentert drept av fredet rovvilt.

I forvaltningsplanen for rovvilt i region 8 (Troms og Finnmark) er det opprettet bestemte områder prioritert til rovvilt (A-områder) og bestemte områder prioritert til beite (B-områder). I følge rovviltforskriften § 4 er bestandsmålene for både jerv og gaupe 10 årlige ynglinger i region 8, hvorav 4 jerveynglinger og 3 gaupeynglinger i Finnmark. Antallet gaupeynglinger lå i 2014 på bestandsmålet, mens antallet jerveynglinger er over bestandsmålet. Fordelingen av rovvilt mellom Troms og Finnmark er i realiteten slik at det er flere ynglinger i Finnmark enn i Troms. Det er et problem at jerv og gaupe vandrer ut av rovviltområdene og inn i beiteområdene. Det betyr at det er mye rovvilt i Finnmark, også utenfor A-områdene. Jerv og gaupe går ofte etter lam, og det kan i så måte være vanskelig å oppdage tap da lammekadaver ofte forsvinner fort i naturen.

Kommunale og interkommunale fellingslag er det viktigste virkemiddelet for å nå målsettingen i rovviltforvaltningen. Fellingslagene har en nøkkelrolle for å redusere tap ved at jerv, gaupe, bjørn og ulv felles før skadene blir store og konflikten eskalerer. I 2014 var det kun ett aktivt interkommunalt fellingslag i Finnmark, i tillegg var det ett kommunalt fellingslag. Rovviltnemnda i region 8 har vedtatt at det ikke skal brukes FKT-midler til å støtte kommunale fellingslag. FKT-forskriften tillater ikke det det gis tilskudd til å støtte administrasjon av skadefellingslagene. Å administrere skadefellingslag er en ekstraoppgave for kommunene, som de ikke har økonomisk dekning for. Kommunene signaliserer tydelig at dette er en oppgave de gjerne vil gjøre, men som de ikke ønsker å ta på seg uten å få dekket kostnadene. Slik vi ser det er det viktig at det settes av egne midler til administrasjon av skadefellingslagene, eventuelt at det åpnes for at det kan brukes FKT-midler til administrasjon av skadefellingslagene i kommunene.

Eksempler på forebyggende og konfliktdempende tiltak som har vært benyttet i Finnmark, og som har vist seg å fungere er tidlig nedsanking i områder der det er jerv, forsinket slipp i områder med bjørn, flytting av sau til øybeite i enkelte områder, kortvarig intensivt tilsyn i kombinasjon med kadaversøk med hund, samt bruk av radiobjeller og e-bjeller. Bruk av radio-/e-bjeller gjør det enklere å følge bevegelsen til sauene i beiteområdet og

med det lettes tilsynsarbeidet for gårdbrukerne. Det blir også lettere å finne døde dyr, uansett årsak. FKT-midlene har tidligere finansiert både innkjøp og abonnement for bruk av radio-/e-bjeller. Det er ikke lenger anledning å gi støtte til bruk av radio-/e-bjeller gjennom FKT-midlene. De bjellene som allerede var innkjøpt ble derfor avhendet til brukerne i 2014.

Gårdskartprosessen og forvaltning av AR5

Det er gjennomført 2 kurs i forvaltning av AR5 i Finnmark i 2014, et feltkurs og et ajourføringskurs

Alle kommuner i Finnmark har sluttført Gårdskartprosessen, forutenom Sør- Varanger kommune. De vil være ferdig i løpet av februar 2015.

Det er ikke gjennomført noe periodisk ajourhold av AR5 i Finnmark i 2014.

GEOVEKST og Norge digitalt

Som aktiv GEOVEKST part er Fylkesmannen bevisst på nytteverdien av data fra GEOVEKST. Det er i hovedsak FKB-C og FKB-D data som er de mest benyttete GEOVEKST data i bruk ved Fylkesmannen i Finnmark. Dette har sin naturlige forklaring i Finnmarks geografi.

Fra Norge digitalt er det stort sett temadata som benyttes.

Tapsstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2013	2012
FMFI	6286	10631	64	4,02	9,16	7,21	8,21
Sum	6286	10631	64	0	0	0	

22.2 Eiendom og bosetting

Det ble ikke behandlet saker etter landbrukets særlover i 2014.

Det faktum at vi har få saker tyder på at avslagsprosenten i kommunene er lav.

I 2014 har vi ikke foretatt kontroll ved innhentet jord- konsesjonslovsaker fra kommunene med hjemmel i jordlova § 3.

Vi bruker for øvrig en del ressurser på å bistå kommunene med juridisk kompetanse.

22.3 Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll

I Finnmark er det 19 kommuner, og 8 landbrukskontor, hvorav 4 betjener flere kommuner. I tillegg er det 3 kommuner som ikke er tilknyttet den etablerte kommunale landbruksforvaltningen. Kommunene i Finnmark har felles skogforvaltning med en skogbrukssjef som betjener alle kommunene. Totalt er det 8,6 årsverk tilknyttet kommunenes landbruksforvaltning.

En utfordring for landbruksforvaltningen i kommunene er at det er satt av relativt små ressurser til dette i de fleste kommunene, og for de som arbeider med landbruk i kommunene er det utfordrende å holde seg oppdatert på alle fagområder i landbruksforvaltningen.

Kommunene prioriterer de mest sentrale forvaltningsoppgavene høyest, og utviklingsoppgavene er nedprioritert i de fleste kommunene i dag. På denne måten holder kommunene akkurat tritt i forhold til de økonomiske og juridiske virkemidlene, men har liten mulighet til å prioritere utviklingsoppgaver.

Landbruksvikar

Finnmark disponerer tilskudd til 4 årsverk til landbruksvikar. I 2014 ble 3,5 årsverk benyttet. Av fylkets 19 kommuner fikk 6 kommuner tilbud om landbruksvikar gjennom denne ordningen. Hovedutfordringen i Finnmark er å få flere gårdbrukere til å bruke vikaren, samt å få tak i avløsere. Med tanke på dekning av fylket er geografi og avstander en utfordring.

Kontroll

Kontrollplanen for 2014 ble ikke fulgt. Dette skyldes ressursmangler i form av vakanse i stillinger.

Vi fikk likevel gjennomført kontroll av en kommune i fylket. Kontrollen viste en saksbehandlingspraksis som ikke er i tråd med gjeldende regelverk. Med bakgrunn i gjennomføring av kontrollen og resultatene av denne har vi stor tro på å få endret denne praksisen.

I avdelingen er det tre personer som inngår i kontrollgruppa.

Fylkesmannen ser helt klart behovet for å drive med kontroll. Mindre ressurser på landbruksiden i kommunene gjerne i kombinasjon med nyansatte gir utfordringer både for kommune og Fylkesmannen.

Avkorting

Avkorting var et av hovedtemaene på samling for kommunene i januar 2014.

Fylkesmannens kontroll av landbruksvirksomhet i 2014.

1. Hvor mye ressurser er avsatt til kontroll?

>0,1 årsverk.

Antall personer 3 (2)

Gjennomførte kontroller av kommunens landbruksforvaltning

Kommune: **Lebesby kommune**

Ordninger omfang: Produksjonstilskudd, tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), tilskudd til miljøtiltak i landbruket i Finnmark og tilskudd til avløsning ved sykdom.

Registrerte avvik: Fylkesmannens landbruksavdeling avholdt forvaltningskontroll i Lebesby kommune 4. juni 2014. Hensikten med kontrollen var en gjennomgang av kommunens forvaltning av ulike tilskuddsordninger i jordbruket. Resultatet av kontrollen var åtte avvik og fire merknader. Hoveddelen av de avvikene som ble avdekket under kontrollen kan lukkes med små rutinejusteringer. Det ble gjennomgått flere søknader om produksjonstilskudd og søknader om tilskudd til avløsning ved sykdom m.m. Det ble avdekket flere avvik etter forvaltningsloven. Videre var det avvik fra formalia som underskrift på kontrollskjema, og endringer inputkontrollen uten at søker kontaktes først.

Oppfølging av avvik: Fylkesmannen har mottatt tilbakemelding fra kommunen om oppfølging av kontrollen. Det er nå endret rutiner og maler. Saken er derfor avsluttet.

Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2014 - antall

Klagebehandling

Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
21	0	0	0	9	0

Dispensasjonssøknader

Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
1	0	0	0	0	0	9	0	0

Fylkesmannens kontroll av landbruksvirksomheten i 2014

1. Hvor mye ressurser er avsatt til kontroll?

Årsverk: 0,0

Antall personer: 0

2. Gjennomførte kontroller av kommunenes landbruksforvaltning(forvaltningskontroller)

3. Gjennomførte foretakskontroller. Foretakene kan anonymiseres ved A, B, C etc.

Foretak:	
Orninger/omfang:	
Hjemmel for kontroll:	
Registrerte avvik:	
Oppfølging av avvik:	

4. Andre kommentarer/ innspill:

22.4 Regionalt tilpasset innsats

Generelt vurderer vi at kontakten med kommunene er god på saksbehandlernivå, i noen tilfeller er også kontakten med kommunens øvrige administrasjon god. Det politiske nivået i kommunen kan være utfordrende å nå frem til. Engasjementet om landbruk i kommunepolitikken er bekymringsfullt lavt i mange kommuner. Fylkesmannen legger endel ressurser i å tilby opplæring av nye politikere i kommunene etter at det har vært valgår, og effekten av disse tiltakene tror vi er bra, men langt fra tilstrekkelig. Vi kunne ønsket oss større interesse for dette tilbudet.

Vi inviterer politikere til våre fagsamlinger og konferanser, og ser at slik involvering gir noe økt engasjement. Landbruksavdelingen deltar på Fylkesmannens kommunebesøk hos enkeltkommuner, og på Fylkesmannens årlige møte med fylkets ordførere og rådmenn. Her retter vi fokus på de viktigste utfordringene og mulighetene. I forkant av kommunebesøkene utarbeides et kommunebilde der situasjonen i kommunen oppsummeres pr. sektor.

Disse møtene er viktige arenaer for formidling av den nasjonale landbrukspolitikken, og utforming av regional og lokal landbrukspolitikk. I tillegg deltar vi på FMs møte med stortingsrepresentanter fra Finnmark og kontaktmøter med fylkeskommunen.

I januar arrangerte Fylkesmannen fagsamling for kommunene, faglagene og veiledere i landbruket. Tema var miljøvirkemidlene, bruksutbygging, utviklingsprosjekt, avkorting av tilskudd, og delinsbestemmelsen i jordloven.

På fagsamlingen i desember var kommunene hovedmålgruppe. Tema var landbruksbasert næringsutvikling og stedsutvikling, og korte bolker med informasjon fra kommunene og FMLA.

Regionsamarbeidet i Avjovarri-regionen er inne i sitt 2. driftsår. Avjovarriprosjektet ble arbeidet fram som et forsøk på interkommunalt samarbeid innen landbruksbasert næringsutvikling. Bakgrunn for initiativet fra FM og IN er den store nedgangen vi har sett i de samiske jordbrukskommunene. Vi vil vurdere om prosjektet kan brukes som modell for utvikling av landbruket i hele Finnmark.

Kontakten med KS regionalt har også i 2014 bestått i samarbeid gjennom ulike fylkesomfattende fora ifm. f. eks.ungt entrepenørskap, ulike planfora etc.

Finnmark fikk en tildeling på kr 115 000,- i midler til kommuneretta arbeid i 2014. Denne potten ble brukt som følger:

Fagsamling Kvalsund januar	75 000.-
AR5 samling for kommunene juni	4 000.-
Fagsamling Vardø desember	25 000.-
Sum	104 000.-

Landbruksavdelinga deltar aktivt i den landbruks- og bygdebaserte næringsutviklinga i fylket, og bidrar med kompetanse, faglige og økonomiske ressurser. Fylkesmannen er en bidragsyter i regionalt samarbeid, også i politikktutforming, plan og stategiprosesser. Vi har deltatt aktivt i utforminga av Regionale landbruksstrategier

for Finnmark 2014 - 2023 som eies av Finnmark Fylkeskommune. Samarbeidet og deltakelse skaper god kontaktflate både mot offentlige virkemiddelaktører og næringslivet i fylket.

RUP for 2014 – 2023 var på høring i 2014. Dette er et overordna dokument som ikke går nærmere inn på enkelt næringer.

Fylkesmannen har et bra samarbeid med Innovasjon Norge både i enkeltsaker og i utforming av strategier, planer og prosjekter. Forvaltning av BU-midlene skjer i samarbeid med Innovasjon Norge og Finnmark Fylkeskommune, i noen tilfeller også Sametinget. Prosjektene Trainee i landbruket, Inn på tunet, Mat fra Finnmark, BrukFinnmark.no, og Avjovarriprojektet er gode eksempler på samarbeid mellom flere forvaltingsorganer i fylket.

Regionalt Bygdeutviklingsprogram, med delprogrammene Næringsprogram, Miljøprogram og Skog- og klimaprogram ble ferdigstilt i 2013. Det skal lages egne tiltaksstrategier for hvert av programmene.

Næringsprogrammet følges opp av FMLA, IN, fylkeskommunen, Sametinget, kommunene, faglagene, samvirkeorganisasjonene og veiledningstjenesten innenfor landbruket.

Miljøprogrammet følges opp av FMLA, kommunene, faglagene, beitelagene og landbruksforetakene gjennom RMP, SMIL, miljøprogram, Utvalgte kulturlandskap, og ulike andre miljøtiltak.

Skog- og klimaprogrammet følges opp av FMLA, kommunenes skogbrukssjef, kommunene, IN, Finnmarkseiendommen og Finnmark treforum.

Kommunene hadde pr 1.1.14 8,6 årsverk tilknyttet landbruksforvaltningen.

Ved Fylkesmannens landbruksavdeling var det 1.1.14 11 årsverk. Fra august 2014 var kun 10 årsverk virksomme, siden 1 årsverk er satt i vakanse inntil videre.

22.5 Ei livskraftig reindrift

- Vårvinteren var preget av vanskelige beiteforhold over store deler av Finnmark, noe som medførte en rekke sammenblandinger. Ulovlig beiting oppstått som følge av domsavsigelser ble forsøkt fulgt opp av Fylkesmannen. Manglende samkjøring med Statens reindriftsforvaltning/ Reindriftsstyret, medførte imidlertid at sanksjoner ikke ble iverksatt.
- Også høsten 2014 var det noen tilfeller av at rein kom inn på naboens beiteområder. De fleste av disse sakene ble løst gjennom samtaler med partene, men i noen tilfeller ble det varslet pålegg. Det kom imidlertid aldri så langt at sanksjonsvedtak ble fattet.
- Fylkesmannen har hatt kontakt med Sametinget og NRL om oppnevning av representanter til regionalt fora for samisk og reindriftsfaglig medvirkning i forvaltningen av reindriften. Det er innkalt til møte i januar 2015.
- Fylkesmannen har hatt møte med leder av NRL, med distriktene i øst- og vest-Finnmark samlet, samt med en rekke distrikter og siidaer.
- Alle distrikter i Finnmark utenom distrikt 30B har godkjente bruksregler. Fylkesmannen fastsatte i oktober bruksregler for distrikt 30C.
- Distrikt 30B har gitt opp og overlatt arbeidet til Fylkesmannen. Det er behov for supplering/revidering av bruksreglene i mange distrikter.
- Resultatene fra behandling av Melding om reindrift er lagt inn i Landbruksdirektoratets fagprogrammer. Telleresultater rapporteres fortløpende.
- Brudd på bruksreglene i distrikt 30C har vært påtalt og fulgt opp.
- Arbeid med reindriften arealbrukskart har ikke vært prioritert i påvente av en bestilling fra Skog og landskap som nå har ansvaret for oppfølgingen.
- Alle distrikter i Finnmark har driftsplan, unntatt distrikt 30B. Mange av planene er av dårlig kvalitet og må revideres.
- Et utvalg av Melding om reindrift og tilskuddssøknader har vært kontrollert. Kontoret i Karasjok har kontrollert saker behandlet i Kautokeino, og vise versa.

Resultatområde 23 Økt verdiskaping

Koordineringsansvar for arbeidet på landbruks- og matområdet mellom Norge og Russland:

Vi har også i 2014 jobbet for å få forlenget samarbeidsavtale på landbruksområdet mellom Guvernøren i Arkhangelsk oblast og Fylkesmannen i Finnmark som gikk ut i september 2013. Det er stor vilje til forlengelse av avtalen, men heller ikke i 2014 lyktes vi å få til et besøk til Finnmark. Mot slutten av året er det jobbet mot et møte etter påske 2015.

Vi har god kontakt og mye hjelp fra honorær konsul i Arkhangelsk.

Vi formidler kontakt mellom enkeltaktører og organisasjoner, som Akkor (russisk bondeorganisasjon avd Arkhangelsk).

Det har vært arbeidet mye med å igangsette et prosjekt hvor unge bønder fra Nord-Norge og Nordvest Russland skal møtes. Gjennom befaringer og kurs er målet å inspirere og få overføring av kunnskap og erfaring.

Gjennom samarbeid med Arkhangelsk ministerium for ungdom og idrett har koordinator og en bonde fra Troms deltatt på ungdomskonferanse i Arkhangelsk. Koordinator har også deltatt på et ungdomsforum i samme by.

Det har vært samarbeidet med Det nordlige Arktiske føderale universitetet i Arkhangelsk (NaRFU) på flere områder, især innenfor fagområdet skog og teknologi.

I samarbeid med Landbruk Nord rekrutteres praktikanter fra Agrarny Teknikum (landbruksskolen) i Arkhangelsk til norsk landbruksnæring. Det er fortsatt et større behov for praktikanter enn det som rekrutteres fra Agrarny Teknikum og det er noen praktiske utfordringer som antakelig må drøftes med UDI. Arbeidet med å rekruttere fra andre landbruksskoler i Nordvest-Russland fortsetter.

Murmansk fylkes landbrukssatsing er svært begrenset, og dette resulterer i begrenset aktivitet i vårt samarbeid med dem. Fylkesmannen i Finnmark og Guvernøren i Murmansk har i 2014 undertegnet en samarbeidsavtale hvor landbruk er et av temaene. Avtalen skal følges opp i 2015. Samarbeidet har i hovedsak handlet om rekruttering av russiske studenter til Høyskolen i Nord-Trøndelag (HINT) og til Universitetet på Ås (UMB).

Vi har et faglig samarbeid med Polar Forskningsstasjon i Apatity i Murmansk fylke, i regi av Bioforsk gjennom to Kolarctic-prosjekt.

Regnskap: Det er belastet drøyt 376.000 på kap. 1144.77 til Russlandsarbeidet. Pengene går i hovedsak til reiser og tolketjenester, samt overhead.

23.1 Næringsutvikling innen jordbruk og bygdenæringer

Det overordna målet i Finnmark er å øke landbruksproduksjonen med 20 % innen 2030.

For å oppnå dette, må det satses på det tradisjonelle landbruket, styrke produsentmiljøer og arbeide for rekruttering og kompetanseheving. Omdømmebygging og videreutvikling av bygdenæringer og videreforedling er også satsingsområder. Ved vurdering av prosjekter som søkes finansiert, ser vi til våre fokusområder og hvordan prosjektene kan bidra til å nå målet.

Ved den direkte prioritering i bruken av midlene er ikke partnerskapet involvert. Involveringen skjer på et tidligere tidspunkt når strategier og fokusområder diskuteres.

Finnmark har prioritert følgende fokusområder i Regionalt næringsprogram 2013 – 2016:

1. Nye krefter inn i landbruket
2. Kunnskap gir lønnsomhet og trivsel
3. Landbruket har et godt omdømme
4. Mer melk fra Finnmark
5. Gode beiter og godt grovfôr gir arktisk kvalitetskjøtt
6. Et solid landbruk krever moderne driftsbygninger
7. Ta vare på jorda, drive jorda
8. Lam produsert på Finnmarks rike utmarksressurser
9. Finnmark – best i verden på arktisk landbruk
10. Inn på tunet gir arbeidsplasser i bygdene og meningsfylte tilbud til mange brukergrupper
11. Gode opplevelser i det arktiske landbruket
12. Hogst og foredling i Finnmarksskogen

I tillegg er økologisk landbruk kommet til etter at Næringsprogrammet ble vedtatt.

Fokusområdene omfatter med andre ord rekruttering, kompetanseheving, omdømme, melkeproduksjon, kjøttproduksjon, driftsbygninger, jord i drift og jordvern, sau og lam på utmarksbeite, arktisk landbruk, Inn på Tunet, reiseliv og opplevelser og skogbruk

Hos Fylkesmannen i Finnmark går en del av de fylkesvise BU-midlene til ”Utrednings- og tilretteleggingstiltak” tilskudd til onnebarnehager og landbruksrelatert undervisning.

Prosjekter der Fylkesmannen deltar, er nevnt i kap.21.1. Økt matproduksjon og trygg mat.

I 2014 ble det gitt 50 tilsagn på tilsammen kr 2 172 410. Dette er inkludert kr 309 512 til grøfting, som i etterkant ble refundert av Innovasjon Norge. Tilsagnene er fordelt på 26 utrednings- og tilretteleggingstiltak, 7 grøftesaker og 17 landbruksrelatert undervisning. 4 søknader ble avslått.

Resultater fra avsluttede prosjekter i 2014:

I 2014 ble prosjektet "Trainee i landbruket" avsluttet. Nordlandsforskning har evaluert prosjektet, og konkluderer med at prosjektet har nådd sitt mål om å prøve ut ei slik ordning, og at dette er en vellykket måte å gjennomføre et generasjonsskifte på.

Andre tiltak for rekruttering og motivering av unge bønder, har vært stipend for å delta på seminarer og møter.

Prosjektet "Mat fra Finnmark" ble avsluttet i 2014 og sluttrapport levert. Rapporten beskriver prosessen og muligheten ved etablering av et salgsnettverk for produsenter av lokalmat i Finnmark. Per i dag er produksjon og omsetning for liten til å sikre drift av en slik organisasjon. Men hvis produsenter på sjømat siden inkluderes, forventes en etablering av Mat fra Finnmark å kunne lykkes.

For tredje år på rad var Nord-Norge som samlet region på Grüne Woche i Berlin. Fylkesmannen i Finnmark hadde også dette året prosjektledelsen. Samarbeidet mellom de tre nordligste fylkene fungerer bra. Vi ser også resultater av satsinga ved at deltakerne finner hverandre lokalt og inngår avtaler om kjøp og salg av produkter, ikke minst mellom reiseliv og matprodusenter.

For å bidra til markedsføring av lokale råvarer og lokal matproduksjon, har vi støttet større arrangementer der Finnmark profileres. Verdenskongress for kokker i Stavanger og studietur til Finnmark for kokker fra hele Norge. God oppslutning og gode tilbakemeldinger.

Av andre avsluttede prosjekter kan nevnes felles fagmøte med Nortura og Felleskjøpet og landbrukshelg arrangert av Studieforbundet næring og samfunn. Disse arrangementene har stor oppslutning og viser behovet for slike faglige og sosiale arenaer.

Finnmark har støttet flere mindre tiltak innen skognæringen der resultatene vil vise seg etter noen år. Kartlegging, analyser og kursvirksomhet er med på å øke kunnskapen om skogsdrift og treviskromhet. Håpet er økt næringsvirksomhet på dette området.

Innen reiseliv har det vært arrangert en studietur til Sveits for å se på samarbeid i regioner med tanke på etablering av et interkommunalt Park-prosjekt. Arbeidet er godt i gang og har fått støtte fra KRD. Varanger næringscenter er prosjekteier.

Innovasjon Norge

Det er gitt i alt 31 tilsagn om tilskudd og 14 tilsagn om rentestøtte til tradisjonelle næringer.

Investeringsstilskudd ved generasjonsskifte 1 stk kr 1 000 000

Investeringer 23 stk kr 15 303 000

Annet 7 stk kr 2 352 512

SUM 31 kr 18 655 512

Rentestøtte (Lånebeløp) 14 stk kr 25 661 000

Tilleggsnæringer: 8 tilsagn om tilskudd tilsammen kr 1 561 500 og 1 tilsagn om rentestøtte med et lånebeløp på kr 2 440 000.

Inn på tunet

Inn på tunet-prosjektet har i 2014 vært organisert med en prosjektleder i 50 % stilling. Prosjektet har byttet prosjektleder, da tidligere leder sluttet i jobben 30.juni, og ny ble tilsatt 1.oktober 2014.

Prosjektperioden 2013 - 2015 går over i sitt siste år. Vi har jobbet med kvalitetssikring av IPT-gårdene i Finnmark. Det har vært avholdt IPT-kvalitetssikringskurs og HMS-kurs i samarbeid med LHMS i Karasjok.

Det er per 31.12.2014 18 godkjente gårder i fylket, en mindre enn i fjor. Denne gården har fortsatt drift, men har ikke hatt revisjon innen fristen, og har dermed mistet godkjenningen. Gården søker om ny revisjon neste år. Av de 18 godkjente gårdene ligger 6 i det samiske forvaltningsområdet (3 i Tana, 2 i Porsanger og 1 i Karasjok). Dette er vi meget godt fornøyd med.

En viktig satsing innen IPT har i 2014 vært å få på plass et regionalt tilbydernetverk i Finnmark. Det har blitt arrangert samling for godkjente gårder for å etablere samarbeid mellom tilbyderne og for å danne et slikt nettverk. Nettverket har ikke blitt etablert per 31.12.2014.

Det har vært jobbet for å arrangere en fylkeskonferanse i Finnmark, men på grunn av at det ble bytte av prosjektleder har konferansen blitt utsatt til 2015. Det har også blitt gjort avtale med Ungt Entreprenørskap om å arrangere en Gründercamp på Tana videregående skole med Inn på tunet som problemstiller i første del av 2015.

Generelt er tverrsektorielt samarbeid en kritisk suksessfaktor for IPT. Vi har derfor hatt stort fokus på å nå frem og engasjere både kommuner og flere ulike etater i samfunnet for å øke kunnskapen om IPT. Dette bidrar igjen til større etterspørsel, som igjen danner grunnlag for etablering av IPT-tilbud.

23.2 Skogbruk

Skogkultur

Det er stort behov for investering i skogkultur i fylket, særlig tynning i barskogområdene. 135 626 kr ble gitt i tilskudd til 24 175 planter, mens 905 400 kr ble gitt til tynning av 3625 daa. Totalt ble det altså gjort skogkulturarbeid for drøyt 1 million kroner.

Planteaktiviteten i fylket er lav mest fordi det er lite sluttavvirking i fylket nå, og det meste av foryngelsen etter hogst skjer som naturlig foryngelse. Forholdene for naturlig foryngelse er gode på våre boniteter. Noe skogreising skjer på snaumark/bjørkeskog, men her er det gode muligheter for mer planting jfr. rapporten fra Skog og landskap/Miljødirektoratet. Tynningsaktiviteten utgjør en vesentlig del av aktiviteten for tida. Det er hovedsakelig maskinell tynning i barskog i Alta, Sør-Varanger og Karasjok, der mye av virket går til energiformål, men også noe tas ut til sagbruk og videreforedling.

Utsiktsrydding

Det er ikke brukt midler til å støtte utsiktsrydding i fylket dette året pga. reduksjonen i kystskogmidlene og prioritering av ordinær skogkultur. Tiltaket med å rydde/tynne langs veg har vært viktig for å holde aktiviteten oppe hos entreprenørene i deler av året. Det er utført arbeid i kommunene Sør- Varanger, Alta, Tana, Karasjok, Porsanger og Lebesby for totalt 763 125 kr.

Avvirkning

Det er lav hogstaktivitet i fylket, noe som henger sammen med mye yngre skog generelt og få foredlingsbedrifter. Slutthogsten ligger på ca 1 500 kubikk furu som foredles på mindre sagbruk og trebedrifter. Tynningshogsten i furu utgjorde 10 018 kubikk dette året. Av bjørk hogges det mest til eget bruk på Finnmarkseiendommens grunn om lag 7500 m³. Privat hogst på lauvskogen anslås til ca 3000 m³.

Det er forholdsvis stor import av råvirke av bjørk fra Finland og Russland til vedproduksjon.

Satsing på Bioenergi

Per i dag fyres det med skogsflis til 5 varmeanlegg i fylket, med et virkesbehov på ca 12 000 m³. Det er mest lokal flis fra rundtømmer av furu som benyttes, men også lauvtre og gran er brukt i en viss utstrekning.

Energiflilstilskuddet har vært viktig for å få fram virke til lokal varmeproduksjon, og frafallet av dette har gjort lønnsomheten dårligere.

Fylkesmannen arbeider for å opprettholde og øke uttaket i skogen til blant annet energiflis. Dette gjøres ved å tilrettelegge for næringa med kurs, tynningstilskudd, vedlikehold av skogsveger, måling av virke osv. Det virket som hogges og leveres til energiflis i Finnmark har god kvalitet og rett tørrhet etter et halvt til ett års tørking i åpen lunne.

Biogass

Det er ikke gjort arbeid for å få biogassanlegg i fylket.

Skogsvegbygging

Det er ikke bygd nye skogsbilveger dette året, men opprusting av eksisterende veger har vært gjort i Sør-Varanger, Karasjok og Alta på Finnmarkseiendommens grunn. Det er prioritert å holde vedlike de veiene som utløser hogstaktivitet. Det er særlig tynningsdrifter som dominerer nå, og målet er at god nok veistandard til å sikrer uttransporten av tømmer hele året. Det er utbetalt 200 000 kr i tilskudd til vegvedlikehold.

Skogbruksplanlegging

Finnmarkseiendommen holder på med retaksering av alle sine barskogsarealer. Den siste kommunen som er taksert er Sør-Varanger. Allskog har fått oppdraget og har kartlagt et produktivt skogareal på 378 024 daa, inklusive landskapsvernområdet. Det er også utført MIS-registreringer på hele arealet. Det er funnet store miljøverdier i MIS-registreringene i Pasvik og grunneieren har valgt å sende ut på høring hvilke arealer som skal velges ut som miljøelementer. Det er gitt tilskudd på kr 700 000, til barskogtaksten i Sør-Varanger dette året.

Resultatkontroll foryngelse og veganlegg

Det er gjennomført resultatkontroll på 5 foryngelsesflater, 3 i Sør-Varanger, 1 i Porsanger og 1 i Alta. Foryngelseskontrollen viser noe lavt plantetall selv om det i sum er innenfor kravet i bærekraftforskriften. Planting bør utføres som et supplement særlig på bærlyngboniteter. Av veger er det kontrollert 8 stk i forbindelse med restaurering. Det er ikke avdekket særlige mangler under disse kontrollene.

Kystskogprosjektet

Finnmark deltar i styringsgruppa for kystskogbruket, og deltar i samarbeidsprosjektene som kjøres i kystfylkene. Vi merker godt reduksjonen i disse midlene i 2014 og igjen i år. De har vært svært viktige for oss til kurs og aktivitetsfremmende arbeid.

Finnmark treforum og verdiskapingsarbeid

Det er arbeidet videre med skognæringsforumet Finnmark Treforum, som omfatter skog og trenæringa i fylket. Treforumet har hatt fokus på å utvikle entreprenørene og på økt verdiskaping. I år er det blant annet gjennomført studietur til Østlandet i samarbeid med Viken skog. Det er også avviklet årsmøte i Karasjok med faglig program der fokuset var på økt verdiskaping fra Finnmarksskogen.

Fylkesmannen har i samarbeid med øvrige aktører som Innovasjon Norge og Finnmarkseiendommen gjennomført et tredriverprosjekt i Finnmark. Prosjektet har kartlagt marked og muligheter for økt treproduksjon i Pasvikdalen, samtidig som det er avholdt et treseminar som samlet hele næringa. Arbeidet går videre i resten av Finnmark. Målet er å få opp aktiviteten i sagbruk og videreforedling. På sikt ønsker vi å få etablert en tredriver i fylket knytta til disse oppgavene. Hjemmesida til forumet www.finnmarktreforum.no gir mer informasjon om aktivitetene.

Resultatområde 24 Bærekraftig landbruk

24.1 Jordvern og kulturlandskap

En stor del av omdisponeringen av dyrka og dyrkbar jord i Finnmark skjer gjennom enkeltsaksbehandling av dispensasjonssaker etter pbl § 19-2, og en mindre del gjennom detaljreguleringsplaner. De mange dispensasjonssaker utgjør hver for seg små omdisponeringer, men gir totalt sett større utslag.

En del dyrka og dyrkbar jord omdisponeres gjennom kommuneplanens arealdel, i områder hvor det tillates bygging uten krav om reguleringsplan. Eksempelvis i LNFR- områder med bestemmelser om spredt bebyggelse, hvor det ikke foreligger omfangs- og lokalitetskriterier som tar hensyn dyrka eller dyrkbar jord.

Vi satser på kursing av kommunene, både adm. og politisk nivå, og deltar på FMs møter med kommunene og i ulike planforum. I forkant av FMs møter med kommunene lages et kommunebilde med de ulike avdelingenes vurdering av kommunene, både mtp utfordringer og områder som kommunene utmerker seg i positiv retning. Her tar vi også opp utfordringer og muligheter ift jordvern og kulturlandskap. Jordvern er et viktig fokusområde i Regionalt næringsprogram for Finnmark, og Kulturlandskap står sentralt i Regionalt Miljøprogram.

Jordvern utgjør i størst grad en utfordring i pressområder i Finnmark. Det er etterspørsel etter utbyggingsareal i bynære jordbruksområder som Alta, men også i andre kommuner. En utfordring med å tillate omdisponering i slike områder er at det er lite tilgjengelige erstatningsarealer. Fylkesmannen er derfor aktiv i kommunenes planprosesser, med tanke på å komme inn i en tidlig fase.

I 2009 utarbeidet Fylkesmannen en jordvernstrategi "Jorda i Finnmark – verdt å ta vare på. 2010 – 2014. Rullering ver planlagt høsten 2014, men utsettes.

Utfordringen overfor kommunene ligger i å nå frem i kommunenes politiske hverdag. Fremover er det avgjørende for Fylkesmannens troverdighet i dette arbeidet at jordvern fortsatt har stort fokus på nasjonalt nivå, og at Fylkesmannen gis mulighet til fortsatt å følge opp at kommunenes forvaltning ligger innenfor de nasjonale rammene som er gitt, og med tanke på en langsiktig og helhetlig forvaltning.

I Finnmark er det viktigste tiltaket for å holde kulturlandskapet i hevd å hindre gjengroing i innmark og utmark ved å opprettholde et aktivt og mangfoldig jordbruk. Et aktivt husdyrhold og hensiktsmessig bruk av beitearealene er den mest effektive måten å holde kulturlandskapet i hevd, med tanke på arealenes produksjonsverdi, rekreasjonsverdi og estetiske verdi, til gagn og glede både for fastboende og tilreisende. Det er viktig å tenke langsiktig i forvaltningen av arealer til landbruket i Finnmark. Dyrka og dyrkbar jord er en begrenset ressurs, kun 0,21 % av fylkets areal er dyrka, og 1,14 % er dyrkbart. Selv om antallet gårdsbruk går ned, ser vi allikevel at behovet for jordbruksareal på det enkelte gårdsbruk øker, og etterspørselen er naturlig nok stor i de mest sentrale landbruksområdene.

Utvalgt kulturlandskap

Forvaltningsplan for Goarahat og Sandvikhalvøya-utvalgt kulturlandskap ble ferdigstilt i 2014. Planen har gitt føringer for tildeling av midler til de mange tiltak som er gjennomført dette året.

Formidling har vært et av fokusområdene i 2014. For å synliggjøre arbeidet med utvalgte kulturlandskap i Finnmark og formidle hvilke verdier som finnes innenfor området, ble presse og andre interesserte invitert til «Vandring på verdifulle veier». Oppslutningen var stor og omtalen i media var svært positiv med innslag også på NRK. Lokale aktører har gjennomført en rekke arrangement som; slåttedag, høsttakkefest, turløp, kulturminnetur og kulturlandskapsvandring. Den regionale styringsgruppa har sendt ut 4 nyhetsbrev der en har formidlet kunnskap om området og gitt informasjon om aktiviteter og lignende.

Erfaringen viser at informasjon og kommunikasjon er viktig for å kunne mobilisere positivt. Skepsisen som tidligere gikk på frykt for vern og manglende innflytelse har nå snudd, og fokus kan rettes mot de mange muligheter som finnes.

Skjøtsel av beiteområder er tiltak for å sikre og utvikle det biologiske mangfoldet har vært et annet arbeidsområde. Vi ser en økende interesse for skjøtsel av slåttemarkene og naturbeitemarkene. I 2014 ble det utarbeidet skjøtelsesplan for den ene slåttemarka, og et restaureringsarbeid er igang med tilbakeføring til slåttemark på et annet område. Om lag 450 dekar blir skjøttet gjennom beiting på 5 av naturbeitemarkene innenfor området. Andre områder er ryddet for kratt og skog og landskapet er åpnet opp gjennom økt beiting og annet skjøtelsarbeid.

Optimisme blant gårdbrukerne i området er stor. Det er blant annet fortatt utbygging av driftsbygning på to bruk. Etter generasjonsskifte på to av gårdene i 2012 og 2013 er det i dag unge drivere på de fleste av brukene. Det er

inngått frivillige avtaler om landbruksvirksomhet med 5 av gårdbrukerne i området. Gjennom aktiv drift i området kan en opprettholde et helhetlig kulturlandskap.

Det ble i 2014 funnet nye kulturminner i området, og interessen for å ta vare på de svært mange kulturminnene som finnes innenfor området har økt. Flere er blitt klar over områdets potensiale med tanke på næringsutvikling, blant annet gjennom å legge til rette for utvikling av natur- og kulturbasert reiseliv. Samarbeidsgruppa startet i 2014 arbeidet med å lage en helhetlig plan for formidling og tilrettelegging av området. Vi opplever et stort engasjement og god motivasjon hos de lokale aktører. Tilbakemeldingene er at både stoltheten, samholdet og optimismen er blitt større gjennom arbeidet med utvalgt kulturlandskap.

24.2 Samfunnsplanlegging

Landbruket i Finnmark har lenge gått i retning færre og større gårdsbruk, og sentralisering mot de mest sentrale landbrukskommunene. Dette medfører stor etterspørsel etter dyrka og dyrkbar jord i enkelte områder, og økende andel brakke arealer i andre. Dyrka jord inkl. innmarksbeite i drift har gått opp med 1,7 % fra 2013 til 2014. Noe av økningen kan skyldes at flere mindre brukere ble berettiget produksjonstilskudd fra høsten 2014, og at det dermed kom flere søkere og mer areal med i statistikken.

Fylkesmannen arbeider aktivt for å ivareta landbruksinteresser i samfunnsplanleggingen og for at de ulike aktørene på regionalt og lokalt nivå skal ha gode kunnskaper om landbruket og landbrukets arealressurser. Fylkesmannen prioriterer tidlig medvirkning i planprosesser og verneplanprosesser, og veileder kommunene i saker som berører forvaltning av landbrukets arealressurser. Fylkesmannen skal som del av dette motivere kommunene til å synliggjøre, vektlegge og ivareta landbrukets kvaliteter og verdier i kommuneplanleggingen.

Proessen med å få gårdskart over alle landbrukseiendommer i Finnmark har vært i en slutfase også i 2014. 1 kommune gjenstår, og de vil være ferdig i begynnelsen av 2015.

Fylkesmannen har gitt innspill til Geodataplanen som dekker behovet for geografisk informasjon for landbruket. Geodataplanen er under rullering i Finnmark. Dessverre har ikke Fylkesgeodatautvalget vært operativt, og således kunne vedta planen.

Fylkesmannen har etter beste evne veiledet kommunene om arealdokumentasjon med hensyn til jordressurser og landbrukets kulturlandskap.

Geovekst

Fylkesmannens landbruksavdeling er en aktiv part i GEOVEKST samarbeidet og bidrar til kartlegging av bl.a landbruksareal.

I 2014 fikk vi tildelt 180 942 kr til GEOVEKST. Dette ble fordelt på 12 ulike prosjekter.

GEOVEKST aktiviteten i Finnmark er preget av en ad hoc struktur. Dette skyldes i hovedsak i en manglende geodataplan og en ikke operativ Fylkesgeodatautvalg. Fylkesgeodatautvalget er i 2014 reetablert og vil forhåpentligvis bidra i GEOVEKST arbeidet fremover.

Fylkesmannens landbruksavdeling har ikke deltatt aktivt i Norge Digitalt samarbeidet direkte. Det er ikke ansatt noen i embetet for å ivareta denne rollen.

Fylkesmannen vurderer verneplaner, energisaker eller konsekvensutredninger i forhold til landbrukets interesser. Vi har ikke hatt større saker av denne typen til høring i 2014.

Landbruksavdelingen deltar i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap på embetet, i utforming av fylkes-ROS, og på øvelser. Det er avholdt møte med Mattilsynets regionkontor hvor beredskap var ett av flere tema.

24.3 Klimautfordringene

Pr i dag fyres det med skogsflis til 5 varmeanlegg i fylke, med et virkesbehov på ca 12 000 m³. Det er mest lokalflis fra rundtømmerfuru som benyttes, men også lauvtre og gran er brukt i en viss utstrekning. Det virket som hogges og levers til engergiflis i Finnmark har god kvalitet og rett tørrhet, mens virke importert fra andre fylker ikke har vært tørt nok. Dette har i perioder skapt røykproblemer, noe som igjen gjør at bioenergi kan få et ufortjent dårlig rykte. Planlegging og klare avtaler med skogeier/entreprenører må til for å drifte varmeanleggene godt.

Klima og miljøbevissthet er et tema under fokusområdet "Et miljøvennlig landbruk" I Regionalt miljøprogram for Finnmark. Her er det flere aktuelle tiltak: bruk av tre i driftsbygninger, bruk av gårdsvarmeanlegg, økt produksjon av av flis, riktig lagring og bruk av husdyrgjødsel, unngå unødvendig transport, og riktig bruk av plantevernmidler. Dette følges opp blant annet gjennom Regionale miljøtilskudd, Regionalt skog og klimaprogram, Miljøplan i landbruket og SMILordningen.

Tiltak som ligger inne i Regionale miljøtilskudd under miljøtema «utslipp til luft» for Finnmark er ordningene «Nedlegging eller nedfelling av husdyrgjødsel» og «Spredning med rask nedmolding». Det er 15 landbruksforetak som har fått tilskudd til nedlegging eller nedfelling med 2 795 dekar omsøkt areal. 27 foretak har søkt om tilskudd til spredning med rask nedmolding, med 1 482 dekar omsøkt areal.

Fylkesmannen har ikke gjort arbeid for å etablere biogassanlegg i fylket.

24.4 Produksjon av miljøgoder og reduksjon av forurensninger

Målsettingene i Regionalt miljøprogram for Finnmark 2013 – 2016 følges opp med sjekkpunkter som er satt opp for hva som ønskes oppnådd ved programperiodens utløp i 2016. Programmet skal være førende for virkemiddelbruken i årene som kommer, både gjennom SMIL, regionale miljøtilskudd og det generelle miljøfokus vi har i landbruket. Målsetting om økt beitebruk er et av disse, men er krevende på grunn av betydelige utfordringer knyttet til rovvilt i deler av Finnmark. De nye regionale miljøtilskuddene må gjøres bedre kjent slik at søkingen øker. Søkingen til regionale miljøtilskudd gikk noe ned i 2013 og 2014 etter omlegging av ordningene, fordi det har tatt tid for folk å bli kjent med de nye ordningene, og hva de kunne søke på.

Fylkesmannen har hatt 1 fagsamling for kommunene i 2014 med blant annet SMIL og RMP som tema. Faglag og veiledere fra norsk landbruksrådgivning har også deltatt. Koblingen mellom SMIL og RMP har vært tema, og kommunene har vært oppfordret til å følge opp prioriteringene i Regionalt miljøprogram ved utarbeidelse av nye SMIL-strategier.

Hovedprioriteringene i kommunenes tiltaksstrategier for forvaltning av SMIL-midlene er direkte knyttet til fokusområdene i miljøprogrammet. Disse områdene er å holde kulturlandskapet åpent ved bruk av beiteresseusene, aktivitet i samiske kulturlandskap, ta vare på et utvalg av spesielle kulturlandskap og kulturminner, ta vare på bygninger og anlegg av kulturhistorisk verdi, kulturlandskapet skal være til glede for folk flest, arbeidet for et miljøvennlig landbruk ved å unngå avrenning fra jordbruket til vann og vasdrag, og stimulere til redusert utslipp av klimagasser.

I 2014 fikk Finnmark tildelt kr 900 000,- til ordningen SMIL, spesielle miljøtiltak i jordbruket. I tillegg ble det overført kr 1 358 194,- fra 2013.

Midlene ble fordelt til kommunene etter nye kriterier som skal motivere og premiere god måloppnåelse og gjennomføringsgrad. Aktivitet, størrelse på ubrukte midler og ansvar med ugått arbeidsfrist er tatt inn i vurderingen. Tilleggsbevilgninger ble gitt på slutten av året til de tre kommunene som meldte inn ekstra behov. Porsanger kommune ble tildelt kr 300 000,- ekstra for tiltak i Finnmarks utvalgte kulturlandskap i jordbruket.

I 2014 ble det gitt tilsagn tilsvarende kr 2 282 661,-, som viser en økning i tildelinger til det dobbelte sammelingnet med året før. Vi ser en betydelig økning i aktivitet spesielt i kommuner med kunnskap og interesse for kulturlandskap. Fordelingen per hovedområde var:

Kulturlandskap: kr 1 874 984,-

Planlegging/tilrettelegging: kr 122 677,-

Forurensning: kr 285 000,-

Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2014 etter søknadsomgang 2013 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Kulturlandskap	Biologisk mangfold	Kulturmiljøer og kulturminner	Friluftsliv og tilgjengelighet	Avrenning til vassdrag og kyst	Utslipp til luft	Plantevernmidler	Andre miljøtiltak
FMFI	1673541	695613	635684	70056	0	273053	0	
Sum	1673541	695613	635684	70056	0	273053		

24.5 Økologisk landbruk

Fylkesmannen i Finnmark sin "Handlingsplan for økologisk landbruk" gjelder for årene 2010 - 2015. Målet er at 7 % av dyrka mark skal drives økologisk innen 2015. Pr 31.12.2014 var prosentandelen i underkant av 1 %.

Det ble ikke tildelt egne midler over forskriften for økologisk landbruk i 2014, men Finnmark hadde en del ubrukte midler som var inndratt og overført fra tidligere år. Disse ble brukt i 2014 på 9 ulike tiltak, blant annet ei større fagsamling i Alta der foregangsfylke jordkultur var til stede.

Forsøksvirksomhet og kompetanseheving for produsentene blir prioritert. Vi har også satset på mer utadrettet arbeid gjennom utdeling av økomatpris for Nord-Norge sammen med Fylkesmennene i Nordland og Troms. Prisen ble delt ut på matfestivalen SMAK i Tromsø med stort oppbud av publikum og presse.

Tilsammen kr 284 754 ble innvilget i 2014.

Ressursrapportering

Resultatområde Kapittel 0525 Fagdep.

Oppgaver under LMD kr 6 026 640,18 kr 7 683 832,96

Sum: kr 6 026 640,00 kr 7 683 832,00

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Forvaltningsoppgaver - barnehagen og grunnsopplæringen

Tilsyn har vært hovedarbeidsområde. Ved at to stillinger har vært vakante deler av året, har ressursbruken til tilsyn, vært redusert i forhold til kravene. Det er lagt større vekt på veiledning både før og etter tilsyn. De som har hatt tilsyn, opplever økt læringsprosess. Samhandling mellom personalet med juridisk og pedagogisk kompetanse i avdelingen, gir økt kvalitet både på veiledning og for- og etterarbeid ved tilsyn.

31.1 Tilsyn

Fylkesmannen har i stor grad fulgt opp omfanget i tråd med aktivitetskravene. På opplæringsområdet er alle tilsynene gjennomført, på barnehageområdet er to tilsyn ikke gjennomført.

12 planlagte tilsyn på opplæringsområdet ble gjennomført i 2014. I tillegg har Fylkesmannen hatt to hendelsesbaserte tilsyn.

Tilsyn barnehageloven

I 2014 hadde Fylkesmannen planlagt 6 tilsyn med kommunene som barnehagemyndighet. Fire tilsyn ble gjennomført, mens to tilsyn ikke ble prioritert. Tilsyn med disse to kommunene vil skje i 2015.

Tilsynsobjekt og tilsynstema er valgt på bakgrunn av risikovurdering.

Fylkesmannen har hatt tilsyn med:

Tana kommune, §§ 17 og 18 med forskrifter. Tilsynet ble gjennomført skriftlig og det ble avdekket to lovbrudd. Kommunen ble valgt grunnet bekymringer og klager fra Utdanningsforbundet på kommunens håndtering av dispensasjonsadgangene.

Hammerfest kommune, §§ 16, 17 og 18 med forskrifter. Tilsynet ble gjennomført som et stedlig tilsyn og det ble avdekket to lovbrudd. Kommunen og tema ble valgt på bakgrunn av opplysninger i Basil: antall dispensasjoner fra utdanningskravet og antall pedagoger uten videreutdanning i barnehagepedagogikk. I tillegg er kommunen en av de største kommunene i Finnmark med både kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Porsanger kommune, § 16. Tilsynet ble gjennomført som et skriftlig tilsyn. Tilsynet ble opprettet fordi Fylkesmannen hadde tilsyn med samme tema i 2011 hvor kommunen fikk avvik. Denne gang ble det ikke avdekket lovbrudd.

Sør-Varanger kommune, §§ 16 og 17 med forskrifter. Tilsynet ble gjennomført som et stedlig tilsyn. Det ble avdekket to lovbrudd som kommunen rettet opp før endelig tilsynsrapport. Kommunen og tema ble valgt med bakgrunn i tall fra Basil, antall dispensasjoner. Kommunen er i tillegg en av Finnmarks største med kommunale og ikke-kommunale barnehager, i tillegg til at de har flere oppvekstsentre i bygdene.

Tilsyn opplæringsloven

Også i 2014 har Fylkesmannen prioritert skolens arbeid med elevenes psykososiale skolemiljø som tilsynstema. Vi har på bakgrunn av klagesaker valgt å ha oppfølgingstilsyn med to skoler/kommuner vi hadde tilsyn med i 2011 og 2012, for å se om skolene har fulgt opp påleggene som ble gitt og etterlever kravene i opplæringsområdet. En av skolene fikk lovbrudd også ved oppfølgingstilsynet. Lovbruddet ble rettet etter kort tid.

Vi har hatt to ordinære tilsyn med tema skolens arbeid med elevenes psykososiale skolemiljø. Fylkesmannen fikk i slutten av 2013 ansvar for å føre tilsyn med de statlige videregående skolene i fylket. Vi valgte derfor å ha tilsyn med en av de to statlige videregående skolene med dette temaet. I et formøte om tilsynet inviterte vi den andre statlige skolen inn. Fylkesmannen fikk på den måten informert begge skolene om lovkravene etter kapittel 9a og kapittel 11.

Det siste tilsynet med tema skolens arbeid med elevenes psykososiale skolemiljø gjennomførte vi i en kommune som tidligere hadde hatt dette tilsynet. Tilsynet ble denne gangen gjennomført med en ny skole. Også her ble det avdekket flere lovbrudd. Fylkesmannen vurderer at skoleeier ikke har vært flink nok til å videreformidle erfaringene og resultatene fra de skolene som har hatt tilsyn til andre skoler i kommunen. Kompetansen på regelverk er ikke god nok hos skoleeier.

Fylkesmannen ser at behovet for å ha fortsatt tilsyn med dette temaet, er til stede. Klagesaker vi mottar på området bekrefter at ikke alle skoler har gode nok rutiner for å arbeide med elevenes psykososiale skolemiljø. Lovbruddene vi avdekker fins innenfor alle de fire områdene: det forebyggende arbeid, handlingsplikten, plikten til å fatte enkeltvedtak og brukervedvirkning.

Fylkesmannen har hatt to skriftlige tilsyn med om skoleeier har system for at gjennomføring av nasjonale prøver skjer i tråd med retningslinjene. Begge kommunene det ble ført tilsyn med fikk lovbrudd. Dette dreide seg om å praktisere fritak fra nasjonale prøver i samsvar med lov og registrering av resultater for alle elever som ikke er fritatt eller fraværende.

Tilsynene vi har hatt de tre siste årene med gjennomføring av nasjonale prøver, viser at ikke alle elever blir registrert i PAS. Begrunnelsen for dette er at «de skal jo ikke gjennomføre prøven.» I den grad det foreligger fritaksvedtak, så er de mangelfulle. Fritaksvedtakene viser ikke til hjemmel, og heller ikke til tilhørende vedtak om spesialundervisning (oppl. kap 5) eller tilhørende vedtak om særskilt språkopplæring (oppl. § 2-8). Tilsynsobjektene ble valgt på bakgrunn av risikovurdering.

Fylkesmannen har hatt skriftlig tilsyn med en kommune med tema samisk opplæring. Tilsynet viste at kommunen innfrir elevs rettigheter til samisk opplæring etter kapittel 6 i opplæringsloven. Fylkesmannen vurderer at den veiledning og informasjon vi gir underveis til kommunene, gjennom å tildele årstimer i samisk, bidrar til at regelletterlevelsen innenfor samiskopplæringen i kommunene opprettholdes. Tilsynsobjektet ble valgt på bakgrunn av risikovurdering

Fylkesmannen har gjennomført ett egeninitiert tilsyn med tema opplæringsloven med tema spesialpedagogisk hjelp, jf. oppl. § 5-7. Det ble påvist lovbrudd bl.a. med brudd på foreldreveiledning og utforming av IOP. Tilsynet viser at det er behov for tilsyn med barns rett til spesialpedagogisk hjelp. Tilsynsobjektet ble valgt på bakgrunn av risikovurdering.

De to hendelsesbaserte tilsynene som ble gjennomført, kom som følge av klager og henvendelser til Fylkesmannen. Det ene tilsynet tok for seg enkeltvedtak knyttet opp mot alternativ opplæringsarena, det andre

tilsynet var et 9a tilsyn. Begge tilsynene førte til lovbrudd. Fylkesmannen har når det gjelder 9a tilsynet, bidratt med veiledning og hatt møter med skoleeier om håndtering av 9a saker på generell basis.

I forkant av Felles nasjonalt tilsyn 2014-2017 gjennomførte Fylkesmannen veiledning for skoleeiere og skoleledere der vi informerte om tilsynet. Dette gjorde vi to steder i fylket, dette for at flest mulig skulle kunne delta. Representanter for alle kommuner/fylkeskommune var til stede, noe vi er svært fornøyde med, også mange skoleledere deltok. Det ble tid til spørsmål og dialog, og tilbakemeldingene fra deltakerne var at dette var svært nyttig.

Utdanningsdirektoratets konferanse i Finnmark om lokale læreplaner og vurdering høsten 2014 bidro også til god kompetanseheving på områdene for skolesektoren. Denne konferansen ga deltakerne motivasjon til å jobbe mer med dette.

Kommunene/skolene som ble valgt ut til tilsyn ble gjort på bakgrunn av at de ikke deltar på noen statlige satsinger, og det at vi hører svært lite fra/om dem. Vi hadde tilsyn med tre skoler på elevenes utbytte av opplæringen, ett tilsyn med skolebasert vurdering og en kommune med tre skoler fikk tilsyn om forvaltningskompetansen. Tilsynene vi gjennomførte avdekket at noen skoler ikke arbeider systematisk med å sikre at elevene har et godt utbytte av opplæringen. Manglende kompetanse på kravene i opplæringsloven kommer klart frem i tilsynene. De ansatte er ikke bevisste nok på hva som forventes av dem, og at undervisvurdering, arbeid med lokale læreplaner, arbeid med IOP og årsrapport skal komme elevene til gode og gi dem et bedre utbytte av opplæringen.

Det ble ikke avdekket lovbrudd på den skolen vi gjennomførte tilsyn med skolebasert vurdering.

Tilsynet i kommunen som har tema forvaltningskompetanse er i skrivende stund ikke avsluttet. Kun foreløpig rapport er skrevet. Her er det avdekket flere lovbrudd.

Tilsynssamlingene Utdanningsdirektoratet har avholdt om FNT har gitt Fylkesmannen kompetanseheving på området. Vi mener også at "pilotingen" vi hadde med to kommuner i 2013 på dette området ga oss god erfaring og bedre kompetanse til å gjennomføre dette tilsynet.

Alle skoler og skoleeiere som i 2014 har hatt Felles nasjonalt tilsyn, har gitt oss gode tilbakemeldinger på at dette tilsynet var viktig og svært lærerikt. Vi har gitt veiledning både i forkant og i etterkant av tilsynene. Vi vil også følge opp deres erfaringer fra tilsynene i samlingene vi skal avholde for skoleeiere i 2015.

Alle ansatte på oppvekst og utdanningsavdelingen har gjennom flere år deltatt på metodekurs, og alle har vært med på gjennomføringen av tilsyn i 2014. Fylkesmannen finner det nødvendig og viktig at så mange som mulig deltar i dette arbeidet slik at vi ikke blir så sårbare.

Alle tilsynsrapporter er lagt ut på Fylkesmannens hjemmeside umiddelbart etter at endelig rapport er sendt.

Fylkesmannen benytter både den juridiske og den pedagogiske kompetansen i tilsynsarbeidet. Den juridiske kompetansen er i hovedsak benyttet i FNT – forvaltningskompetanse, der vi ser at denne kompetansen er nødvendig. I andre tilsyn benyttes ansatte med skolefaglig og barnehagefaglig kompetanse.

To barnehagefaglige tilsyn ble ikke prioritert gjennomført i 2014. Fylkesmannen tar dette til etterretning og vil følge opp dette spesielt i 2015, slik at aktivitetskravene blir fulgt opp.

31.2 Klagesaksbehandling

Fylkesmannen har i 2014 behandlet 54 klager etter opplæringsloven og barnehageloven med forskrifter. Dette er en økning med 29 klager fra 2013. Dette skyldes blant annet at embetet i 2013 hadde en del saker som vi ikke rakk å behandle før årsskiftet. 18 av klagenes som ble behandlet i 2014 ble mottatt av Fylkesmannen i 2013. Disse fordeler seg på ulike bestemmelser.

Vi har ikke mottatt saker hvor klager henvender seg på nytt til oss hvor skoleeier/barnehageeier/barnehagemyndighet ikke har fulgt opp vedtaket. Vi har heller ikke blitt kjent med slike saker på annen måte.

Fylkesmannen har i 2014 ikke klart å behandle alle klagesaker innen tre måneder. Av 54 saker har 26 en saksbehandlingstid på over tre måneder. Grunnen til at saker ikke har blitt behandlet innen tre måneder er i

hovedsak ressursituasjonen på avdelingen, at noen saker er komplekse og at vi i mange saker opplever at kommunen/fylkeskommunen ikke har gjort tilstrekkelig saksforberedelse og/eller ikke sender inn alle sakens dokumenter. Vi har flere saker hvor vi gjentatte ganger har måttet purre på skoleeier/barnehagemyndighet for å få tilsendt dokumenter.

Som tiltak for å få ned saksbehandlingstiden i klagesaker ble det besluttet at jurist ikke skulle være tilsynsleder. Dette er i hovedsak gjennomført. I tillegg ble det ansatt en til jurist i engasjement fra september. Tiltakene har medført at saksbehandlingstiden i løpet av sommeren og høsten 2014 har gått ned til under tre måneder. Ut fra en samlet vurdering av avdelingens ressurser og kompetanse anser vi at embetet kun delvis har innfridd resultatkravet.

Klage i grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Standpunkt (fag og orden og oppførsel)	11	7	4	0	0	
Bortvisning, § 2-10	1	0	1	0	0	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	9	4	0	5	0	
Skyss, § 7-1	11	2	5	4	0	
Skoleplassering, § 8-1	6	3	2	1	0	
Spesialundervisning, § 5-1	9	3	1	5	0	
Sum	47	19	13	15		

Klage i videregående opplæring (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	3	1	1	1	0	
Spesialundervisning, § 5-1	1	0	0	1	0	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	1	0	0	1	0	
Sum	5	1	1	3		

Type Klage	Medhold/delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Sum
Barnehageloven § 10	0	0	0	0	0
Barnehageloven § 16	0	0	0	0	0
Forskrift om familiebarnehager § 7	0	0	0	0	0
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0	0	0	0	0
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd	0	0	2	0	2
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4	0	0	0	0	0
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3	0	0	0	0	0
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0	0	0	0	0

31.3 Statistikk og kvalitetsvurdering

Basil

Alle kommunene har godkjent årsmeldingene innen fristen. Noen ble returnert til kommunene, de fleste med feilføring i punkt 3 g Dispensasjon fra pedagogisk bemanning og 8 Bemanning. Årsmeldingene er kvalitetssikret og godkjent av Fylkesmannen innen fristen. Størst behov for veiledning har vært i forhold til punkt 8 Bemanning. Fylkesmannen registrerer at kommunene over tid har blitt bedre på å kontrollere årsmeldingsskjemaene. Det har i

flere årsmeldinger kommet fram brudd på barnehageloven. I disse tilfellene har vi gjort lokalbarnehagemyndighet oppmerksomme på forholdene.

I forbindelse med årsregnskapsskjema, har Fylkesmannen informert kommuner og ikke-kommunale barnehager om rutiner og frister. Alle ikke-kommunale barnehageeiere har levert inn årsregnskapsskjema innen fastsatt frist.

Fylkesmannen var forhindret i å delta på årlig evaluering av Basil-skjemaene.

GSI

Data fra skoler og skoleeierne ble levert til Fylkesmannen innen fristen, og Fylkesmannen leverte data videre til Utdanningsdirektoratet innenfor rammen som var satt for levering.

Fylkesmannen rapporterte tilbake til Utdanningsdirektoratet i desember om tekniske og innholdsmessige utfordringer i forbindelse med GSI innsamlingen. I år var det store utfordringer i forhold til føring i skjemaet av samiske timer (dette ble også rapportert om i fjorårets rapportering). Fylkesmannen har i hele prosessen vært i tett dialog med UDIR, når det gjelder denne problematikken. I et møte i desember ble det avtalt at dette måtte følges opp i 2015 for å få klarhet i føringene av disse timene. De registrerte samisk timene i GSI benytter Fylkesmannen i stikkprøvekontroller med tilskuddet vi tildeler til samiskopplæring. Dette ble også kommentert i Fylkesmannens årsrapportering for 2013.

I Finnmark har vi mange fådelte skoler. Mange kontroller slår ut på tallene disse skolene registrerer, og GSI tar ikke høyde for den informasjon som blir gitt. Dette fører til merarbeid for embetet.

Utdanningsdirektoratet og WIS har vært svært hjelpelig underveis i innsamlingsperioden med raske tilbakemeldinger.

Fylkesmannen opplevde at innsamlingen i 2014 gikk greit. Det har vært oppfølging av alle skolene og skoleeierne ved rapportering, slik at de overholdt fristen. Tallene ble kvalitetssikret før fristen. Kompetansen på GSI blant skoleeierne og skolelederne er blitt bedre. Fylkesmannen har vært i tett dialog med nye skoleeier og skoleledere og veiledet i utfyllelsen av GSI.

Fylkesmannen har i år hatt nok ressurser til å kvalitetssikre årets innsamling. Vi har god kompetanse på området, og det er blitt utviklet gode rutiner for oppfølging og kvalitetssikring av prosessen for innhenting av data.

Utover innsamling og kvalitetssikring har vi benyttet dataene i GSI i tilsynsarbeidet og til å utarbeide kommunebilder.

Skoleporten

I forbindelse med Fylkesmannens kommunebesøk utarbeides det statistikk for hver kommune på området oppvekst og utdanning, der bl.a. Skoleporten benyttes som kilde.

Opplysningene som framkommer i Skoleporten brukes også aktivt i tilsynsarbeidet. Skoleporten har vært tatt opp på fagsamlinger Fylkesmannen har arrangert i år. Det tilbys også veiledning til skoleeier ved de ulike arrangementene i regi av FMFI. Fylkesmannen har i år innhentet tilstandsrapport fra alle kommunene i fylket. Disse skal bearbeides i 2015 og det skal utarbeides statistikk. Fylkesmannen har et inntrykk av at skoleporten er kjent og i bruk blant kommunene i fylket. Spesielt ser vi dette hos kommunene som har deltatt i Veilederkorpsset. Vi registrerer også at fylkeskommunen benytter egne systemer i statistikksammenheng. Fylkesmannen har kompetanse på dette området og har derfor kunne gi god veiledning til de som har trengt det.

Statistikkportalen er ikke tatt i bruk.

Med bakgrunn i beskrivelsen ovenfor anser vi at resultatkravene for hele dette området er oppfylt på en god måte.

31.4 Informasjon, veiledning og kunnskapsinnhenting

Regelverk

Fylkesmannen har informert og veiledet om regelverk og saksbehandling på flere måter. Mye av veiledningen skjer via telefon, e-post og brev. Men det har også blitt avholdt møter, veiledningsdager og fagdager.

I mars arrangerte vi to veiledningsdager, en i vest og en i øst, i forbindelse med oppstart av Felles nasjonalt tilsyn. Der var selvsagt lovgrunnlaget for tilsynet tema, og det ble blant annet informert om forvaltningsrett og saksbehandlingsregler for enkeltvedtak.

I juni arrangerte Fylkesmannens helse- og sosialavdeling og oppvekst- og utdanningsavdeling et felles todagers lovkurs. Deltakerne var fra helsesektoren, NAV og skoleeiere/skoleledere. Fellestema første dag var forvaltningsrett. Dag to var temaet for skoleeiere/skoleledere saksbehandling i saker om psykososialt miljø og spesialundervisning.

Fylkesmannen har også invitert en kommune til oss for veiledning om kapittel 9a i opplæringsloven. Tilbakemeldingen fra veiledningen var positiv.

Erfaringer fra tilsyn ble presentert på en kommunesamling høsten 2014. Dette vil Fylkesmannen også følge opp i 2015.

Fylkesmannen er i tett dialog med kommuner som gjennom klagesaksbehandling viser manglende releetterlevelse. Vi tilbyr og gir også veiledning etter tilsyn.

Annen informasjon og veiledning

I samarbeid med Utdanningsdirektoratet arrangerte Fylkesmannen en konferanse om lokalt læreplanarbeid og vurdering. Tilbakemeldingene fra deltakerne var positive, og Fylkesmannen vil ta dette med seg til veiledningen vi starter vinteren 2015 for felles nasjonalt tilsyn 2014 - 2017.

Fylkesmannen arrangerte også en spredningskonferanse for Vurdering for læring pulje 4.

Fylkesmannen har bistått VOX i arbeidet med etterutdanningskurs for lærere i grunnskoleopplæringen. Dette rapporteres om i resultatområdet 47.4.

Fylkesmannen har i 2014 aktivt gått ut og motivert grunnskoler og videregående skoler for å få kandidater til å søke på Dronning Sonjas skolepris. Fylkesmannen har likevel ikke lykket med å få søkere til prisen. Fylkesmannen mener man har flere mulige kandidater i fylket som aktivt arbeider for likeverd og inkludering, og vil derfor i 2015 jobbe enda hardere for å finne kandidater. Dette skal vi gjøre gjennom å direkte kontakte og informere enkeltskoler om prisen. På dette området mener Fylkesmannen at måloppnåelsen ikke er god nok.

Fylkesmannen har informert barnehagemyndighet, barnehagefaglige rådgivere i kommunen, og barnehageeiere om regelverk og nasjonale føringer ved bl.a. å arrangere fagsamlinger. Fagsamlingene har vært arrangert både i Vest- og Øst-Finnmark, noe Fylkesmannen har gode erfaringer med. Ettersom Finnmark er geografisk stort med små og store kommuner, er det ekstra viktig at Fylkesmannen er tilgjengelig og når ut til flest mulig i målgruppa.

Tema for samlingene har vært:

- Kompetanse for framtidens barnehage og de ulike aktørers rolle
- Barnehageeier og barnehagemyndighetens oppgaver innenfor kvalitet og tidlig innsats
- Økonomisk likeverdig behandling og offentlige tilskudd

Fagsamlingen som omhandlet kompetanse for framtidens barnehager ble arrangert for kommuner, kompetansetilbydere som U/H sektoren, fylkeskommunen og arbeidstakerorganisasjoner som Utdanningsforbundet. Fylkesmannen er meget fornøyd med samlingens innhold og oppmøte. Den førte blant annet til et tett og godt samarbeid med videregående skoler.

Fagsamlingen på høsten omhandlet samme tema men nå med fokus på " Kvalitet i barnehage- Kunnskap gir kompetanse". Målgruppe var barnehageeier og barnehagemyndighet og andre samarbeidsparter. Det ble presisert hvilke oppgaver og ansvar barnehageeier og barnehagemyndighet har på ulike nivå innenfor kvalitet, kompetanseutvikling og tidlig innsats til beste for hvert enkelt barn i barnehagen. Fagsamlingen var svært bra og Fylkesmannen er fornøyd med valget av innhold og deltakelse.

På slutten av året arrangerte Fylkesmannen fagsamling om offentlig tilskudd for kommuner med ikke-kommunale barnehager. Tema for dagen var endringer i regelverket, samt utregning av tilskudd. Ansvarlige for dette

fagområdet hos Fylkesmannen består av jurist, økonom og pedagog. Fylkesmannen har hatt løpende veiledning med kommuner og ikke-kommunale barnehageeiere ved behov. Tema som går igjen her er kommunens håndtering av klagesaker.

Fylkesmannen har i tidligere rapporter omtalt kommunen prioriteringer av oppgaver, f. eks som barnehagemyndighet. Det er dessverre ennå slik at de kommuner som har felles barnehagemyndighet/barnehagefaglig og skolefaglig ansvarlig, ikke prioriterer å møte på samlinger Fylkesmannen arrangerer for barnehagemyndigheten, til tross for at reise og opphold dekkes.

Fylkesmannen omtalte ved forrige rapportering et ønske om å gjennomføre en spørreundersøkelse for å kartlegge de ulike kommuners behov. Dessverre har ikke dette blitt gjennomført grunnet kapasitet og ressurser. Det er allikevel et ønske å gjennomføre en undersøkelse og sammenstille opplysninger om fylket. Imidlertid har Basil dannet grunnlag for Fylkesmannens vurderinger av innhold i fagsamlingene.

Fylkesmannen har god kompetanse på barnehagefeltet med til sammen juridisk, økonomisk og pedagogisk fagkompetanse.

Måloppnåelse er oppnådd for område 31.4 sett ut fra de ressursene vi har hatt tilgjengelig i 2014.

31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver

Eksamen

Fylkesmannen har gjennomført eksamen i Finnmark i tråd med gjeldende retningslinjer og forskrift til opplæringsloven. Fylkesmannen har vært ansvarlig for brukeradministrasjon i PAS og PGS hvor Fylkesmannen tildeler ulike brukerroller til skoleeiere og sensorer. Fylkesmannen har fulgt opp at det har vært registrert nok fagpersoner i forhold til eksamensavvikling i de fag vi har hatt eksamensansvar for, og til slutt oppnevnt de utvalgte sensorer i de ulike fagene.

Det har vært avholdt to samarbeidsmøter mellom Fylkesmennene i Nordland, Troms og Finnmark, for å samordne sensorfordeling, eksamensavvikling og klagebehandlingsrutiner.

Fylkesmannen har gjennomført sensorskolering og fellessensur i nært samarbeid med direktoratet og Fylkesmennene i Nordland og Troms.

Fylkesmannen har også oppnevnt sensorer og arrangert sensorskolering, fellessensur og klagebehandling i faget samisk. Videre har Fylkesmannen veiledet kommuner om gjennomføring av eksamen i samisk etter gjeldende retningslinjer og forskrift til opplæringslova, i samarbeid med Fylkesmannen i Troms og Nordland.

Fylkesmannen i Finnmark har vært underbudsjettet på eksamen kap. 0225. i flere år. Det er ikke samsvar mellom tildeling og faktiske utgifter. Store reiseutgifter i forbindelse med sensur er årsaken til dette. Dette er også innrapportert i tertialrapporteringen.

Fylkesmannen har fulgt opp avvik og indikasjoner på avvik ved eksamensgjennomføringen. Dette ble gjort gjennom kartlegginger, tilbakemeldinger til direktoratet, interne evalueringer og intern kompetanseheving. PAS-hjelpa har vært veldig effektiv og bra.

Fylkesmannen har samarbeidet tett med Fylkesmannen i Nordland og Troms om eksamensavviklingen, og vurderer gjennomføringen som god. Fylkesmannen er spesielt fornøyd med at skolene legger opp til at elevene besvarer eksamensoppgavene digitalt.

Fylkesmannen har i 2014 ikke fått inn vitnemål til godkjenning som skal brukes i utlandet.

Eksamen

Fylkesmannen har gjennomført eksamen i Finnmark i tråd med gjeldende retningslinjer og forskrift til opplæringsloven. Fylkesmannen har vært ansvarlig for brukeradministrasjon i PAS og PGS hvor Fylkesmannen tildeler ulike brukerroller til skoleeiere og sensorer. Fylkesmannen har fulgt opp at det har vært registrert nok fagpersoner i forhold til eksamensavvikling i de fag vi har hatt eksamensansvar for, og til slutt oppnevnt de

utvalgte sensorer i de ulike fagene.

Det har vært avholdt to samarbeidsmøter mellom Fylkesmennene i Nordland, Troms og Finnmark, for å samordne sensorfordeling, eksamensavvikling og klagebehandlingsrutiner.

Fylkesmannen har gjennomført sensorskolering og fellessensur i nært samarbeid med direktoratet og Fylkesmennene i Nordland og Troms.

Fylkesmannen har også oppnevnt sensorer og arrangert sensorskolering, fellessensur og klagebehandling i faget samisk. Videre har Fylkesmannen veiledet kommuner om gjennomføring av eksamen i samisk etter gjeldende retningslinjer og forskrift til opplæringslova, i samarbeid med Fylkesmannen i Troms og Nordland.

Fylkesmannen i Finnmark har vært underbudsjettet på eksamen kap. 0225. i flere år. Det er ikke samsvar mellom tildeling og faktiske utgifter. Store reiseutgifter i forbindelse med sensur er årsaken til dette. Dette er også innrapportert i tertialrapporteringen.

Fylkesmannen har fulgt opp avvik og indikasjoner på avvik ved eksamensgjennomføringen. Dette ble gjort gjennom kartlegginger, tilbakemeldinger til direktoratet, interne evalueringer og intern kompetanseheving. PAS-hjelpa har vært veldig effektiv og bra.

Fylkesmannen har samarbeidet tett med Fylkesmannen i Nordland og Troms om eksamensavviklingen, og vurderer gjennomføringen som god. Fylkesmannen er spesielt fornøyd med at skolene legger opp til at elevene besvarer eksamensoppgavene digitalt.

Fylkesmannen har i 2014 ikke fått inn vitnemål til godkjenning som skal brukes i utlandet.

Nasjonale prøver/kartleggingsprøver

Fylkesmannen har veiledet og fulgt opp skolene i forbindelse med gjennomføringen av nasjonale prøver og elektroniske kartleggingsprøver. Vi har spesielt hatt fokus på avvik eller indikasjoner på avvik. Fylkesmannen har også gjennomført tilsyn med fritak fra nasjonale prøver (se 31.1).

Ut fra tildelte ressurser og eksisterende kompetanse, mener Fylkesmannen at resultatkravene er innfridd på en tilfredsstillende måte for hele resultatområdet 31.5.

Fylkesmannen i Finnmark

Særskild Rapportering	Spesifiser dersom avvik fra landsgjennomsnittet totalt eller på enkeltprøver)	Spesifiser dersom stor variasjon mellom skoleeiere innad i fylket	Vurdering av årsak til avvik	Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak
Hvor stor andel av elevene har fått fritak fra deltakelse på nasjonale prøver	Engelsk 5 trinn fritatt: Finnmark 4,0 Nasjonalt 4,6 Lesing Fritatt Finnmark 4,6 Nasjonalt 5. Regning: Finnmark 4,9 Nasjonalt 3,9 Engelsk 8. trinn Fritatt: Finnmark 3,2 Nasjonalt 2,5 Lesing fritatt Finnmark 3,3 Nasjonalt 2,8 Regning fritatt. Finnmark 2,5 Nasjonalt 2,4	Sør-Varanger kommune har høy fritaksprosent lesing og regning 5 trinn sammenlignet med andre kommuner og landet forøvrig.	Når det gjelder elever som er fritatt fra nasjonale prøver er størsteparten av fritakene i forhold til spesialundervisning. Her er det flere elever som har enkeltvedtak om spesialundervisning som blir utslagsgivende i forhold til behov for å bli fritatt for nasjonale prøver. For de minste skolene gir dette svært høye prosentvis tall på	Veilede mht fritaksbestemmelsene. Skriftlige tilsyn

31.6 Tiltak innenfor tilpasset opplæring, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning

Antall barn med spesialpedagogisk hjelp i barnehage har hatt en liten økning fra 68 barn i 2012 til 74 barn i 2013. Samtidig kan vi se at totalt antall barn med prioritet ved opptak og barn med nedsatt funksjonsevne er redusert med 41 barn fra 2010 til 2013. Dette til tross for at det er full barnehagedekning. Det er vanskelig for Fylkesmannen å vurdere dette antallet opp mot elever med spesialundervisning i 1. - 3. klasse, da vi ikke har opplysninger om førskolebarnas alder.

Basil viser bare et lite bilde av barn med spesialpedagogisk hjelp. Det er ønskelig med mer detaljert kunnskap som for eksempel kjønn, alder og omfang for å kunne se trenden i sammenheng med spesialundervisning og tidliginnsatsprinsippet jf. Meld. St. 18 Læring og fellesskap.

GSI viser at det er en liten nedgang i spesialundervisningen i Finnmark. Fylkesmannen registrerer at tilmeldingene til PPT har økt i år fra i fjor, men dette gir altså ikke utslag i økte enkeltvedtak. Fylkesmannen vurderer på bakgrunn av dette at bevisstheten rundt spesialundervisning og tilpasset opplæring er blitt bedre i Finnmark.

Fylkesmannen har hatt særlig fokus på tidlig innsats og forebygging i hele utdanningsløpet. Det har vært arrangert fagsamling for kommunal- og fylkeskommunal PP-tjeneste hvor hovedtema var systemarbeid /forebyggende arbeid rettet mot barnehager og skoler. Bidragsyttere var Udir, Statped og Alta kommune. Tilbakemeldingene fra deltakerne var at dette var en svært god fagsamling. Fylkesmannen mener at vårt bidrag til å heve kompetansen på systemrettet arbeid, vil bidra til å rette fokuset over fra individrettet arbeid til forebyggende arbeid i barnehage og skole. En oppfølging av temaet systemrettet arbeid vil muligens være å ha tema forebygging i et systemperspektiv hvor både PPT, skole og barnehage er målgruppe. Fylkesmannen har i tillegg deltatt på planleggingsdag for barnehager hvor temaet har vært tidlig innsats og matematikk i barnehagen.

Regionalt samarbeidskontor (RSK) i Vest-Finnmark etablerte våren 2014 eget nettverk for PPT i syv medlemskommuner. Nettverket ble høsten 2014 utvidet til å gjelde fem kommuner i Midt-Finnmark også. Høsten 2014 ble det etablert et nettverk i Øst-Finnmark bestående av syv kommuner. Fylkesmannen har deltatt på alle disse nettverkene, både for å spre informasjon, få oversikt over og følge med på tiltak og utviklingsarbeid, og bidratt med kompetanseutvikling. Tema Fylkesmannen har bidratt med i kompetanseutviklingen er spesialpedagogisk hjelp for barn under opplæringspliktig alder, sakkyndig vurdering, IP og forvaltningsloven. Vårt inntrykk etter å ha deltatt på nettverkene, er at kompetansen om sakkyndigvurdering for barn som søker spesialpedagogisk hjelp burde ha vært bedre hos ansatte i PPT.

Fylkesmannen har også vært aktiv med veiledning innenfor spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp. Vi har veiledet foreldre/foresatte, skoler og barnehager ved forespørsel. Veiledningen har i hovedsak dreid seg om kommunens klagesaksbehandling og om barn og elevers rettigheter. Embetet har ikke mottatt noen klagesaker som angår spesialpedagogisk hjelp i 2014.

Fylkesmannen ser på dette området i sammenheng med tilsyn, og har gjennomført ett egeninitiert tilsyn med § 5-7 Spesialpedagogisk hjelp i opplæringsloven. Som tidligere ser vi at kunnskapen og systemet i kommunen ikke er godt nok for barn med behov for spesialpedagogisk hjelp. Dette gjelder spesielt å ha et forsvarlig system med rutiner på plass, mangler ved sakkyndig vurdering og konkretisering av ressursomfang, organisering.

Sjumilssteget ble i 2013 igangsatt. Sjumilssteget fordrer et flerfaglig samarbeid og flerfaglig satsing fra Fylkesmannens side både internt og kommunalt. Satsingen er organisert som et prosjekt med prosjektleder, prosjektgruppe og styringsgruppe. Sjumilssteget er forankret i embetsledelsen. Alle avdelinger er representert i prosjektgruppa, og prosjektledelsen har vært tilknyttet helse- og sosialavdelingen. Fra 2015 flyttes prosjektledelsen til oppvekst- og utdanningsavdelingen. I 2014 har samtlige kommuner utført en kommuneanalyse med utgangspunkt i barnekonvensjonens artikler. Det ble åpnet for at kommunene kunne søke tilbakeholdte skjønnsmidler til kommuneanalysen og til utviklingsarbeid som et resultat av analysen. Gjennom analysearbeidet og avdelingens fokus på forebygging og sammenheng i utdanningsløpet, kan vi se at kommunene er mer opptatt av barns beste i kommunalforvaltning. Høsten 2014 ble det arrangert en stor barn- og unge konferanse hvor målgruppa var alle aktører i privat og kommunal forvaltning.

Avdelingen har bra med ressurser og kompetanse på området. Fylkesmannen har etter hvert god bakgrunnsinformasjon på resultatområdet, og iverksetter tiltak etter dette. På denne bakgrunn mener vi at vi har oppnådd resultatkravene.

31.7 Tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen har for alle tilskuddsordningene vi forvalter rapportert innen fristene for tertialrapporteringer som nevnt i fullmaktsbrevet. I 2. og 3. tertialrapportering har vi knyttet noen kommentarer til rapporteringen.

Kap 231 post 63 Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder

Fylkesmannen har forvaltet tilskuddet etter retningslinjene og utført kontroll og rapportering til Udir. Fylkesmannen har gjennomført kontroll med fem kommuner. Alle kommunene forvalter tilskuddet etter retningslinjene. Fylkesmannen har innen fristen kontrollert og gitt tilbakemelding til Utdanningsdirektoratet på antall minoritetsspråklige barn i barnehage. Det vises for øvrig til egen rapport på tilskuddsområdet.

Kap. 231 post 61 Investeringstilskudd til nye barnehageplasser

Fylkesmannen har ikke behandlet etterslep eller klager på investeringstilskudd. Fylkesmannen har kontrollert en kommune, det ble ikke funnet avvik. Forutsetningene for tilskuddet var ennå tilstede.

Vi vurderer måloppnåelsen som oppnådd og at resultatkravene er innfridd. Avdelingen har god kunnskap på å forvalte tilskuddsordningene.

Kap.225 post 24 Tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere.

Fylkesmannen har forvaltet dette tilskuddet etter retningslinjene. Kun to kommuner i fylket har i 2014 søkt om tilskuddet. Fylkesmannen kontrollerer søknader fra kommunene opp mot lister fra UDI. Det ble avdekket få avvik mellom søknadene og listene fra UDI.

Kap. 225 post 66 Tilskudd til leirskoleopplæring

Fylkesmannen har forvaltet tilskuddet etter retningslinjene. 14 av 19 kommuner søkte og fikk innvilget tilskudd til leirskoleopplæring. Fylkesmannen har for noen kommuner endret tilskuddet i forhold til søknad. Etterslep fra 2013 ble betalt ut i januar 2014. Fylkesmannen har gjennomført stikkprøvekontroll med en kommune. Det ble ikke avdekket avvik.

Kap.225 post 67 Finsk i grunnopplæringen

Embetet forvalter ordningen i tråd med retningslinjene. Fylkesmannen mener at vi gjennom ordningen er med å sikre at elever med rettigheter til å lære finsk som andrespråk får denne retten oppfylt. Som et ledd i forvaltningen av tilskuddene gis det årlig informasjon til skoleeierne om de rettigheter og plikter som opplæringsloven § 2-7 gir. 13 kommuner og 1 privat grunnskole fikk tilskudd til finsk som andrespråk i grunnopplæringen.

Fylkesmannen har gjennomført stikkprøvekontroll med tre kommune på bakgrunn av at antall elever registrert i GSI og antall elever det ble søkt tilskudd for ikke samsvarte. Det ble ikke avdekket avvik.

En kommune fikk tildelt en hel studiehjemmel i finsk. Fylkesmannen opplever at det er få som søker om studiehjemmel i finsk/kvensk.

Kap 225 post 63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen

Fylkesmannen forvalter tilskuddet etter retningslinjene. Gjennom ordningen og vår oppfølging av skoleeiere blir kommunene påminnet om rettigheter elever har etter opplæringsloven § 6-2. Fylkesmannen har videre gjennomgående veiledning hele året på regelverket rundt tilskuddsordningen.

Fylkesmannen har foretatt utbetaling av samisktilskudd to ganger i løpet av året. Fylkesmannen tildeler tilskudd til kommuner i eget fylke og kommuner utenom Nord Norge. Fylkesmannen tildeler skjønnsmidler til kommuner i eget fylke.

Fylkesmannen har gjennomført stikkprøvekontroll i tre kommuner. Fylkesmannen ser en utfordring i forhold til tall registrert i GSI og omsøkte timer i refusjonskrav fra de samiske forvaltingskommunene. Beregningsmodellen innenfor samisk forvaltningsområde er kompleks og refusjonene er basert på skjønn. Fylkesmannen har gitt egen tilbakemelding til Utdanningsdirektoratet om dette.

Studiehjemler samisk

Fylkesmannen har tildelt 2,5 studiehjemler i samisk i 2014. Alle søkere er i gang med sine studietilbud.

I løpet av 2014 ble oppgavene med tilskuddsforvaltningen overdratt til nye personer på avdelingen. Kompetansen har likevel blitt sikret gjennom et godt samarbeid med økonomiavdelingen. Fylkesmannen har også fått god veiledning på tilskuddsområdet fra Utdanningsdirektoratet. Utbetaling, kontroll og rapportering er gjort innenfor fristene. Fylkesmannen vurderer derfor måloppnåelsen som god på tilskuddsforvaltning utfra de ressurser og kompetansen vi har.

Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen og grunnsopplæringen

Kompetanseheving for ansatte i barnehager og skoler, skjer gjennom fagsamlinger, etter- og videreutdanning og er forutsetningen for å få til ønsket utvikling i Finnmark. Fylkesmannens vurdering for Finnmark, er at vi må få organisert videreutdanning for lærere, i Finnmark. Det krever et tettere samarbeid med Samisk Høgskole og øvrig UH-miljø, og aksept for egne organiseringsformer i Finnmark. Selv om Fylkesmannen i Finnmark har embetsansvar i et fylke med både Sameting og Samisk høgskole, så har Finnmark samme utfordring i å øke rekrutteringen og kompetansen til personale i samiske læringsmiljø som andre fylker. Nasjonale prosjekter gir Fylkesmannen sterk mulighet til å følge opp kvalitetsarbeidet i kommunen. De kommuner som har dårlige resultat på enkeltområder, er også de kommuner som deltar minst i statlige prosjekter.

32.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Prosjekt skole/hjem.

Fylkesmannen har gjennomført møter mellom deltakende kommunene og direktoratet. Fylkesmannen har deltatt på avslutningskonferansen og levert sluttrapportene fra alle deltakende kommuner. Fylkesmannen vil følge opp kommunenes arbeid med samarbeid skole/hjem, framover i tid.

Målrettet arbeid mot mobbing/Læringsmiljøprosjektet pulje 2

Prosjektet Målrettet arbeid mot mobbing er et tiltak initiert av direktoratet, og arbeidet startet i 2013. Fylkesmannen i Finnmark sendte i 2014 ut et kartleggings skjema for å få en totaloversikt over hvordan skoler og kommuner i Finnmark følger opp sitt arbeid for å bedre læringsmiljøet. På fagdag i regi av Fylkesmannen, fikk de samme skolene og kommunene en tilbakemelding på kartleggingsarbeidet. Rafsbotn skole fra Alta kommune, som var med i prosjektet i første runde, holdt innlegg hvor de presenterte sitt arbeid og delte de erfaringer de har gjort gjennom prosjektet.

Skoler i Finnmark fikk høsten 2014 en tabelloversikt over mobbetall og svarprosent av mobbetall fra 2009-2013. Tabelloversikten ble utarbeidet av Nasjonalt senter for adferdsforskning og læringsmiljø i samarbeid med direktoratet. Oversikten viser at situasjonen i Finnmark er varierende og ikke i henhold til de mål skoler/kommuner, selv har satt. Det er store utfordringer ved enkelte skoler og i enkelte kommuner. Den totale oversikten Fylkesmannen har, også gjennom klagesaksbehandling og tilsyn, ble vurdert som særlig utfordrende i enkelte kommuner. Derfor inviterte Fylkesmannen til et veiledningsmøte med Sør Varanger kommune. Kommunen og Fylkesmannen plukket ut Kirkenes barneskole og Kirkenes ungdomsskole til å delta i Læringsmiljøprosjektet i 2015. I dette prosjektet skal Nasjonalt Senter for læringsmiljø og adferdsforskning delta for å bistå kommunen med veiledning og faglig skolering.

4 kommuner er i tillegg tildelt midler i 2014 for å kunne arbeide med skolenes læringsmiljø i 2015. Dette er Sør-Varanger kommune med Pasvik skole, Høgtun skole i Loppa kommune, Kvalsund skole i Kvalsund kommune og Vadsø ungdomsskole og Sentrum skole, i Vadsø kommune. Midlene forutsettes benyttet våren 2015, og rapportering om bruk av midlene til Fylkesmannen skjer i etterkant av gjennomføringen av tiltak.

Fylkesmannen vil velge å ha enda større fokus på dette arbeidet i 2015.

Kompetanse for framtidens barnehage. Strategi for kompetanse og rekruttering 2014 - 2020:

Fylkesmannen har hatt spesielt fokus på kompetanse og kvalitet i barnehagesektoren i Finnmark. Dette har vært et

gjennomgående tema i alle samlinger og møter med kommunene, U/H sektoren og Sametinget.

Fylkesmannen har arrangert to fagsamlinger, en for bare barnehagemyndigheten og en for barnehagemyndighet og barnehageeiere. Til samlingen for barnehagemyndigheten var også Udir, Finnmark fylkeskommune, Samisk høgskole, UIT, Sametinget, Fagforbundet og Utdanningsforbundet invitert. Tema for samlingen var kompetanseplaner og kompetansestrategien sett opp mot tilstanden i Finnmark når det gjaldt fagbrev og godkjent utdanning. Fylkeskommunen la fram informasjon om praksiskandidatordningen, noe som i ettertid har resultert i et godt samarbeid med tre videregående skole i fylket.

Vi registrerer at det dessverre ennå er slik at kommuner som ikke har barnehagefaglig rådgiver eller tydelig barnehagemyndighet, heller ikke deltar på disse møtene. Det vi også ser er at disse kommunene ikke har kompetanseplaner i tråd med kompetansestrategien der målet er en langsiktig planlegging av kompetansebygging.

Nesseby kommune som har ett oppvekstsenter har fått lov til å benytte seg av Veilederkorpset til barnehageutvikling. De melder om meget positive erfaringer og at det har bidratt til en god barnehagebasert kompetanseutvikling.

Fagsamlingen på høsten omhandlet samme tema men nå med fokus på "Kvalitet i barnehage- Kunnskap gir kompetanse". Målgruppe var barnehageeier og barnehagemyndighet og andre samarbeidsparter.

Det ble presisert hvilke oppgaver og ansvar barnehageeier og barnehagemyndighet har på ulike nivå innenfor kvalitet, kompetanseutvikling og tidlig innsats til beste for hvert enkelt barn i barnehagen. På fagsamlingen var Asker kommune v/ Jo Fiske til stede. Han presenterte "Barnehagesatsinger i Asker kommune» der de har fått til tidlig innsats og nå kan se resultater av arbeidet allerede etter tre år. Tromsø kommune presenterte sin "Kvalitetsplan med egenvurdering knyttet til fokusområdene". Sør- Helgeland presenterte sitt arbeid i regionen med "Ekstern barnehagevurdering som del av kvalitetsutvikling og tilsyn". Tilbakemeldingene på samlingen var svært bra, og Fylkesmannen er fornøyd med valget av innhold og deltakelse.

Fagsamlingene dette året med vektlegging av "Kompetanse for framtiden barnehage" har forhåpentligvis inspirert og motivert til å tenke mere helhetlig og langsiktig om kompetanseutvikling og kvalitet, og at den viktigste kompetanseutviklingen skjer i den enkelte barnehage gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Dette krever at noen utenfra barnehagen også kan veilede, vurdere og motivere den enkelte barnehage i tillegg til styrer. Dette er en utfordring for endel av kommunene våre som kanskje ikke innehar god nok kompetanse på barnehageområdet og utviklingsstrategier.

Kompetanseheving for assistenter

Fylkesmannen har samarbeidet med tre videregående skoler i fylket (Opus) om rekruttering av assistenter til å ta fagbrev som barnehage- og ungdomsarbeider gjennom praksiskandidatordningen. Syv kommuner med lavest andel fagarbeidere ble prioritert i rekrutteringsarbeidet. Opus har kontaktet hver av kommunene og alle barnehagene som hadde aktuelle kandidater. Dette har resultert i at Fylkesmannen kjøper teorikurs for ansatte i Loppa og Hasvik kommune. Teorikurset/innføringskurset er organisert som nettsamlinger og en fysisk samling. Dette er en god måte å organisere kompetanseutvikling på i Finnmark, spesielt med tanke på lange avstander, reisetid og kostnader.

Barnefaglig basiskompetanse ble ikke prioritert fra Fylkesmannens side dette året. Året før hadde vi en satsing i 11 kommuner som meldte om et slikt behov. Fylkesmannen har derfor prioritert arbeidet med å få flere assistenter med fagbrev. Vi kan nå se av tallene i Basil at andelen barne- og ungdomsarbeidere har økt.

Kompetansehevingsstudier for assistenter og fagarbeidere (Kompass) er ikke gjennomført for 2014. Dette grunnet lav interesse fra målgruppa. Før fusjonen mellom Høgskolen i Finnmark (HiF) og UiT, var det HiF som arrangerte og hadde det faglige ansvaret for gjennomføringen. Da var god oppslutning av deltakere. Årsaken kan forklare i at Kompass ga innpass til barnehagelærerstudiet ved HiF, noe det ikke gjør nå. I tillegg har UiT vært meget sene med å lyse ut studiet med en ukes søknadsfrist som ble utvidet til to uker.

Fylkesmannen har informert om etter/videreutdanningen på fagsamlinger, e-poster og brev til kommuner og til kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Finnmark ble tildelt kr 679 000 til kompetanseheving for assistenter, og vi har en avtale med Samisk Høgskole om kompetansehevingsstudier for assistenter og fagarbeidere (Kompass). Tilbudet er på samisk til assistenter og fagarbeidere som jobber i samiske barnehager eller i barnehager med samiske barn.

Innholdet på kurset vektlegger det samiske perspektivet og samisk språk. Vi samarbeider med Fylkesmannen i

Troms slik at det sammen tilbudet med lik målgruppe, også kan gis i Troms.

Samarbeidet med Troms er svært viktig og det har en positiv effekt å knytte slike tilbud på tvers av fylkene der de aller fleste samiske barn bor. Det vil styrke det samiske fagmiljøet og heve kompetansen i barnehagene i de to fylkene. Erfaringene kan deles med andre regioner og fylker.

Samarbeidet med Sametinget og Samisk høgskole må styrkes dersom Fylkesmannen skal få effekt av tiltak rettet mot samiske barn i barnehagene. Fylkesmannen har ulik erfaring med respons fra Samisk høgskole og Sametinget når konkrete tiltak foreslås og gjennomføres. Styrking av samisk kompetanse kan skje i den enkelte barnehage og ved campus.

Samisk språksenter benyttes av Samisk høgskole for gjennomføring tiltak.

Finnmark ble tildelt 677 000 kroner som er gått uavkortet til kompetansetiltak i kommunale og ikke-kommunale barnehager. Samtlige kommuner har søkt midler, men flere har hatt problemer med å utarbeide lokale kompetanseplaner for ansatte i barnehagene. Tre søknader ble avslått av Fylkesmannen fordi de ikke var i tråd med den sentrale strategiplanen. Dette er kommuner som heller ikke har deltatt på Fylkesmannens fagsamling om kompetansestrategien. Disse tre kommunene har fått utstrakt veiledning av Fylkesmannen.

I målgruppa ansatte i barnehage med annen pedagogisk utdanning og uten videreutdanning i barnehagepedagogikk, var tallet 25. Utdanningsdirektoratet har i samarbeid med Nordland, Hordaland, Troms og Finnmark igangsatt tilleggsutdanning i barnehagepedagogikk. Av de 25 aktuelle i Finnmark, var det kun tre stykker som har søkt studiet. Ved nærmere undersøkelse viste det seg at mange av kommunene ikke hadde videresendt informasjon om studiet til barnehager og ansatte.

Fylkesmannen i Troms har i samarbeid med UiT igangsatt studiet Pedagogisk utviklingsarbeid i barnehage (PUB), og Finnmark ble invitert til å søke studieplasser. Det har vært rekordstor oppslutning om studiet fra barnehagelærere i Finnmark, hele 18 stykker har søkt studiet som har oppstart tidlig 2015.

Glød

Glødnettverket i Finnmark bestemte på første møtet i januar 2014 at vi skulle prioritere å jobbe med rekruttering av samiske barnehagelærere, da det er stor mangel på det totalt i fylket. Vi ønsket å få til et samlings- og nettbasert tilbud i samarbeid med Samisk Høgskole som også sitter i Glød nettverket. KS og Utdanningsforbundet har medvirket til gode prosesser i arbeidet med kompetanseheving knyttet til samiske barn. Det ble tatt direkte kontakt med alle kommuner i fylket.

Ellers har representanter fra Glødnettverket, sammen med en barnehage, vært på besøk på alle videregående skoler i fylket. Vi ble veldig godt mottatt og har fått tilbakemelding om at noen elever søkte på barnehagelærerutdanning.

Fra høsten 2015 vil Samisk Høgskole gi tilbud om fireårig arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning på samisk, og kompetanseheving på samisk for assistenter og fagarbeidere 15 studiepoeng, dersom de tar eksamen. Fylkesmannen har vært i kontakt med Utdanningsdirektoratet underveis i prosessen.

Sametinget er ikke medlem av GLØD-nettverket, og UiT-det arktiske universitet sin representant i GLØD, har ikke møtt på nettverksmøter.

Likestilling

Arbeidet i Likestillingsteamet har pågått siden 2011 og en svært viktig del av arbeidet har vært å øke kompetansen til de som er med i likestillingsteamet. Vi har nå fem svært kompetente personer i Likestillingsteamet fra kommune og barnehager som har bidratt med kompetanseheving /skolering i kommuner og blant ansatte i barnehager.

Alle kommuner og barnehager har fått tilbud, og samtlige kommuner har deltatt på fagdager.

Det er gjennomført en kartlegging av arbeidet med Likestilling i barnehagene i Finnmark. Tall fra Basil viser at andelen menn i barnehage ikke øker vesentlig.

Fylkesmannen har igangsatt prosjektet " Ungdomsskolegutter som lekeressurs i barnehagen». Fem kommuner har fått tilskudd og erfaringer derfra vil bli spredt til alle kommunene.

Kilder fra Basil brukes systematisk i informasjonsarbeid, rekrutteringsarbeid og motivasjonsarbeid.

Videreutdanning for lærere

Fem kommuner, fylkeskommunen og de to statlige videregående skolene deltok i videreutdanningsstrategien vårhalvåret 2014. Seks lærere fra grunnskolen og 20 lærere fra de videregående skolene fullførte videreutdanningen i vårsemesteret 2014.

For studieåret 2014-2015 informerte Fylkesmannen skoleeiere og skolene om videreutdanningsstrategien på møter med skoleeierne, E-post ble også brukt. Det ble spesielt lagt vekt på satsingen matematikk, naturfag og stipendordningen.

11 kommuner, fylkeskommunen og de to statlige videregående skoler hadde lærere som begynte på studier høsten 2014 innenfor kompetanse for kvalitet. Den store økningen i antall deltakere skyldes i hovedsak satsingen på matematikk og stipendordningen. 31 lærere deltar på vikarordningen og 17 deltar i stipendordningen,

Det er 9 kommuner som ikke deltok med lærere på videreutdanning høsten 2014.

Vurdering for læring pulje 5

Fylkesmannen rekrutterte skoleeiere til deltakelse i prosjektet "Vurdering for læring". To kommuner fra Finnmark ble med i pulje 6. Oppstart i november 2014.

Ny Giv i Finnmark

Satsingen NY GIV skal bedre forutsetningene for at flere elever fullfører og består videregående utdanning. Fylkesmannen har samarbeidet med direktoratet i forarbeidet av satsingen og lagt føringer for to skoleringer som ble avholdt i Alta og Kirkenes. Målgruppa har vært lærere fra mellomtrinnet og fokus har vært grunnleggende ferdigheter i lesing og skriving. Skrivesentere, Matematikksenteret og Lesesenteret har vært ansvarlig for faglig innhold og har hatt en sentral og aktiv rolle i gjennomføring av skoleringen.

Fylkesmannen i samarbeid med direktoratet, har evaluert skoleringen gjennom bruk av evalueringsskjema fra deltakerne, og den er bare positiv.

Fylkesmannen vurderer måloppnåelsen som tilfredsstillende for hele området 32.2. sett utfra de ressursene vi har hatt. Resultatkravene er innfridd, men Fylkesmannen vil ha større fokus på hele dette området i 2015.

32.6 Urfolk og nasjonale minoriteter

Nordområde:

Fylkesmannen i Finnmark har i samarbeid med Troms og Nordland gjennomført handlingsplan for 2014. Følgende kan nevnes: Møte med Fylkeskommunen vedr. prosjekter, arrangert to nettverksmøter for russisklærere, besøkt skoler med prosjekter, utlyst og tildelt midler, veiledning i prosjekter, fulgt opp manglende rapporter og gjort tilleggs tildelinger. Fylkesmannen har også fulgt opp mislighold av tildelte midler.

Det ble også planlagt prosjekt-besøk til Russland i april i forbindelse med et samarbeidsprosjekt Kirkenes og Murmansk. Denne reisen måtte avlyses pga langtidssykemelding. Planlagte møte med regionforvaltningen er utsatt til våren.

Fylkesmannen har reforhandlet samarbeidsavtalen med Murmansk oblast. Denne avtalen vil bli fulgt opp av alle avdelingene på embetet 2015.

Fylkesmannen har arrangert to nettverkssamlinger for russisklærere i Nordland, Troms og Finnmark. Tema på disse samlingene har vært erfaringsutveksling, vurdering og lokale læreplaner. Deltakerne stiller seg veldig positiv til Fylkesmannens initiativ til nettverket, da det er veldig få russisk lærere i våre tre fylker. Økonomien i kommunen setter begrensninger for at disse kan møtes og utveksle erfaringer. Russisknetteverket uttrykker fremdeles ønske om russiske lærebøker for norske elever.

I år har vi tildelt midler til 25 prosjekter i Nordland, Troms og Finnmark. Vi finner her barnehage, grunnskoler, videregående skoler og kulturskoler. 11 av tildelingene gikk til prosjekt rettet mot Finland og 14 prosjekter til

Russland. Søknadssummene til prosjektene var i år mindre enn tidligere år. Fylkesmannen registrer en klar økning i søknader om folk til folk samarbeid, der vi har lagt oss på en sum på kr. 25.000.- Dette førte til at vi hadde midler igjen ved årsavslutning. I år som i fjor har vi gjort avtaler med prosjekteiere om å disponere midlene utover i 2015.

Fylkesmannen har over tid opparbeidet seg god kompetanse og har hatt et godt samarbeid med Nordland og Troms på området.

Finsk som andrespråk

Elevtallet i finsk som andrespråk har det siste året holdt seg stabilt. Skoleåret 2013/2014 var 471 elever registrert (tall fra GSI) med opplæring i finsk som andrespråk. Inneværende skoleår er elevtallet nøyaktig det samme.

Fylkesmannen har jevnlig veiledning om elevenes rettigheter etter § 2-7 og om fag og timefordelingen i faget. Vi veileder også spesielt om rettighetene til faget på videregående skole.

Lærerressursene i faget er tilfredsstillende. Kun en kommune sliter med å finne lærer i faget og jobber for å kunne bruke telematikk som et alternativ.

Fylkesmannen har også i 2014 i samarbeid med Fylkesmannen i Troms tildelt midler til produksjon av nye læremidler. I løpet av 2014 ble også tre læremidler ferdigstilt, slik at de nå er tatt i bruk i opplæringen. Fylkesmannen vurderer at læremiddelsituasjonen i grunnskolen begynner å bli bra. Det mangler enda noe for ungdomstrinnet, men det er under utvikling. Også innenfor det kvenske er det blitt laget læremidler, og det produseres flere.

Fylkesmannen avholdt sitt årlige lærerseminar i faget i slutten av oktober. Tema på samlingen var underveisvurdering. Det var ønske om å følge opp dette temaet på samlingen i 2015. Det var stor oppslutning rundt seminaret.

Fylkesmannen avholdt to nettverksmøter i fylkesnettverket vårt i 2014. Erfaringsutveksling og utfordringer var i hovedsak tema på møtene. Fylkesmannen informerte også om tema for Felles nasjonalt tilsyn her.

Fylkesmennene i Troms og Finnmark hadde møte med Utdanningsdirektoratet i mars 2014. Slike samarbeidsmøter vurderer Fylkesmannen som viktig for vårt arbeid og utvikling av faget.

Fylkesmannen mener at målsettingen om at elever som har rett til finsk som andrespråk i Finnmark får det, er nådd. Fylkesmannen har god kompetanse på dette området.

Samisk opplæring

Fylkesmannen i Finnmark tildeler timer til opplæring i nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk til kommuner og private grunnskoler i Finnmark og kommuner utenom Nord-Norge. Fylkesmannen i Finnmark ser fortsatt et stort behov for å spre informasjon og kunnskap om samiske elevers rettigheter til opplæring i og /eller på samisk både i Finnmark og resten av landet. Det er elever med samisk opplæring i alle landets fylker unntatt Sogn og Fjordane. Tilsammen har ca. 80 elever fått nordsamisk fjernundervisning i 2014.

I Finnmark har antall kommuner utenfor forvaltningsområdet med samisk opplæring vært stabilt og det er derfor gledelig å melde at Nordkapp kommune startet opp med samisk opplæring i 2014. Kommuner som gir samisk opplæring i Finnmark har økt fra 7 til 8 kommuner og i tillegg har vi en privat grunnskole som har elever med samisk opplæring.

Fylkesmannen i Finnmark har tilknyttet ca. 25 nettlærere fra Troms og Finnmark som gir fjernundervisning. Antall lærere er stabilt og det har ikke vært store rekrutteringsutfordringer i 2014.

Fylkesmannen har sammen med Senter for samisk i opplæringen fra Samisk Høyskole arrangert et metodikk-kurs i 2014.

Innholdet i programmet var lagt opp med sikte på å ivareta den enkelte nettlærer sin erfaringskunnskap slik at alle kunne få et best mulig tilbud om kompetanseheving gjennom metodekurset. Nettlærere har ulikt kompetansegrunnlag og derfor også ulike behov.

Kurset la også opp til erfaringsutveksling mellom nettlærerne. Innleggene ble presentert av ressurspersoner tilknyttet Samisk Høyskole. Deltakerne var entydig positive og ga uttrykk for at dette ønsker man videreført i 2015.

Fylkesmannen i Finnmark samarbeider med Fylkesmannen i Nordland i forhold til oppdrag 29-14 Forslag til rammeverk for samisk undervisning. Arbeidet er ikke avsluttet og fortsetter i 2015. I den forbindelse har det vært avholdt ulike typer møter mellom Utdanningsdirektoratet, Sametinget og Fylkesmennene i Nordland og Troms.

Fylkesmannen vurderer arbeidet med rammeverket for samisk undervisning som god og konstruktiv og har forhåpninger om at rammeverket kan ferdigstilles våren 2015 og være klar til bruk fra høsten 2015.

Fylkesmannen har i 2014 deltatt med innlegg på konferanse arrangert av Samisk Lærernetverk i Kautokeino. Nettverket samlet lærere, skoleledere og skoleeiere ved samiske skoler i samiske områder og i tillegg deltok Utdanningsdirektoratet og Fylkesmenn /Fylkeskommuner fra nord.

Fylkesmannen har fulgt opp saker i forhold til høringsuttalelser og gitt innspill til læreplanarbeid i samiske språk og læremiddelutvikling.

Samiske barnehager og barnehager med samiske barn

Fylkesmannen har hatt nært samarbeid med Fylkesmannen i Troms og Senter for samisk i opplæringa. Vi arrangerte et felles Språkmotiveringsseminar i Tromsø med mange deltagere fra begge fylker. Evalueringene fra seminaret var svært god.

Arbeidet med Kompetansestrategien må implementeres i samtlige kommuner /barnehager i fylket uavhengig av om det er en samisk barnehage eller ikke. Kompetanse på og om samisk språk og kultur er de aller viktigste forutsetningene for å kunne gi de samiske barna et kvalitativt godt barnehagetilbud.

Vi har fulgt opp alle resultatkrav på resultatområdet 32.6. Fylkesmannen vurderer måloppnåelsen som god.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
31.1 Tilsyn	kr 1 833 933,02	kr 0,00
31.9 Annet tilsyn og forv. på utd.omr. (rest 31)	kr 1 535 778,90	kr 1 058 997,29
Økt kvalitet i barnehage og grunnopplæringen	kr 2 377 065,75	kr 259 788,73
36 Landsdekkende oppgaver KD	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 5 746 777,00	kr 1 318 786,00

Statens Helsetilsyn

Resultatområde 41 Tilsyn og klagesaksbehandling etter barnevernloven

41.1 Hendelsesbasert tilsyn

Vi hadde 22 ubehandlede saker ved utgangen av 2013. I 2014 kom det inn 29 saker som vi har fulgt opp, og vi behandlet 48 saker i løpet av året, hvorav 8 ble avsluttet uten tilsynsmessig oppfølging etter lokal avklaring. Vi behandlet dermed 22 flere saker i 2014 enn i 2013.

Flere av sakene omhandler klager fra mor/far knyttet til ulike forhold ved barneverntjenestens håndtering og behandling av saken. I vår behandling har vi imidlertid særlig fulgt opp saker av alvorlig karakter. Dette er saker der vi har mottatt informasjon som tyder på at barn befinner seg i en omsorgssituasjon som kan innebære en fare for deres liv og helse.

Til sammen fant vi 48 lovbrudd fordelt på 19 saker. Vi har gitt råd og veiledning i syv saker. Som følge av at vi

gjennom vår behandling av hendelsesbaserte tilsyn fant flere lovbrudd i en kommune har vi hatt særlig oppfølging av kommunen med møter.

Lovbruddene vi har konkludert med omhandler gjennomføringen av undersøkelser, oppfølging av hjelpetiltak, oppfølging av samvær og oppfølgingen av barn i fosterhjemmet. I flere av sakene har vi sett mangelfull dokumentasjon av de barnevernfaglige vurderingene og manglende planmessig og systematisk arbeid.

Ved utgangen av 2014 hadde vi fire ubehandlede saker.

41.2 Planlagt tilsyn

Vi har gjennomført 4 individtilsyn ved de to barneverninstitusjonene i fylket. Fylkesmannen har utført færre tilsyn enn det som er lovkravet. Uanmeldte tilsyn er ikke gjennomført.

Etter planen skulle Fylkesmannen gjennomføre systemrevisjoner ved begge barneverninstitusjonene i november 2014.

Etter en risikio- og sårbarhetsvurdering har antall tilsyn med insitusjonene vært noe redusert. Etter en risiko- og sårbarhetsvurdering har vi prioritert hendelsesaserte tilsynssaker og oppfølging av enkeltkommuner.

Vi har gjennomført 1 systemrevisjon med kommunene. Vi har prioritert å ha dialogmøter med noen kommunepå bakgrunn av diverse lovbrudd, samt oppfølgingen av hendelsebasert tilsyn. Statens helsetilsyn er orientert om denne prioriteringen.

Som ledd i landsomfattende tilsyn med barneverntjenestene i kommunene ble det gjennomført tilsyn ved de kommunale barneverntjenestene i Sør-Varanger med kommunens arbeid med oppfølging av barn i fosterhjem. Det ble ikke funnet lovbrudd.

41.3 Klagesaker

Vi behandlet to klager på enkeltvedtak fattet av barneverntjenesten. Videre har vi behandlet fire klager som gjelder rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon. Alle sakene hadde en saksbehandlingstid på under tre måneder.

41.9 Andre oppdrag

Fylkesmannen har gjennomgått de halvårlige rapporteringene fra kommunene, per 30. juni og 31. desember. De sluttførte fristskjemaene fra barneverntjenestene, som er sendt Fylkesmannen ved utløpet av hvert kvartal, er ikke gjennomgått i år som følge av ressursituasjonen.

3 kommuner er fulgt aktivt opp i år gjennom dialogmøter der frister også inngår som en del av temene.

Hovedgrunnlaget for denne særlige oppfølgingen var bekymring knyttet til kommunens utførelse av lovpålagte tjenester etter barnevernsloven. Det har i denne forbindelse vært avholdt møter med barneverntjenesten og administrativ ledelse i kommunen og embets- og avdelingsledelsen hos Fylkesmannen.

Det er i 2014 ikke gitt mulkt til noen av kommunene i Finnmark.

Resultatområde 73.1 Klager på individuelle tjenester etter lov om sosiale tjenester i Nav

Det er kommet inn 35 klagesaker etter lov om sosiale tjenester i NAV. Det er gått ut 29 saker, derav er 7 saker bortfalt. Totalt er 22 saker realitetsbehandlet. Gjennomsnittlig behandlingstid er 1,7 måneder. Andel er 90,9% og median er 1,4 måneder. Spennet er fra 0,0 måneder til 7 måneder.

Resultatområde 74 Tilsyn etter lov om sosiale tjenester i Nav

74.1 Hendelsesbasert tilsyn

Vi har hatt 2 helsebaserte tilsynssaker på området.

74.2 Planlagt tilsyn

Landsomfattende tilsyn med kommunens ansvar for å sikre forsvarlig tildeling og gjennomføring av kvalifiseringsprogram, ble gjennomført i to av tre kommuner. Det ble avdekket 1 avvik i begge kommunene, der det ikke sikres forsvarlig tildeling og gjennomføring av KVP. Ett av tilsynene måtte desverre også i år avlyses pga langstids sykemelding.

74.9 Andre oppdrag

Vi har ikke kunnet prioritere oppdrag på dette området.

Resultatområde 82 Tilsyn og klagesaksbehandling som gjelder helse- og omsorgstjenester

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

I 2014 fikk Fylkesmannen inn 90 hendelsesbaserte tilsynssaker innen helse og omsorg og ferdigbehandlet 88. Av disse ble 30 avsluttet uten tilsynsmessig oppfølging etter lokal avklaring. De 58 sakene som ble sluttbehandlet som tilsynssaker har en median saksbehandlingstid på 8,6 mnd.

Fylkesmannen mottok i 2014 én henvendelse fra politiet med spørsmål om etterforskning skal iverksettes. I denne saken anbefalte vi ikke at etterforskning ble iverksatt, og vi fant heller ikke grunn til å følge opp saken tilsynsmessig.

Vi hadde ingen saker i 2014 der Fylkesmannen ba politiet om å etterforske uten forutgående henvendelse fra dem.

82.2 Planlagt tilsyn

Tilsyn ved helsestasjonstjenesten for barn 0 til 6 år ble gjennomført som et egendesignet tilsyn, en kombinasjon mellom stikkprøve-, og egenmeldingstilsyn. Tilsynet ble gjennomført i fire kommuner, som var valgt ut basert på en kartlegging Fylkesmannen gjorde i 2012. Hovedinntrykk etter tilsynene er at helsestasjonene er presset på ressurser, og har redusert sitt tjenestetilbud. Dette går ut over de anbefalte helsekontrollene, både ved at helsekontroller kuttes og at tidspunkter for undersøkelser forskyves og slås sammen. Erfaringene med den valgte tilsynsmetoden er positive, bl.a. har de tilsynte kommunene gitt uttrykk for at det er svært nyttig at helsepersonell og ledelse settes sammen til diskusjon rundt utfordringene i tjenesten. Ulempen er at vi har måttet snevre inn tilsynsystemet, samt at mulighetene for en mer dynamisk dialog med kommunen blir mindre. Det siste har vi prøvd å kompensere for ved å presentere funnene fra stikkprøvetilsynet på åpningsmøtet og oversende foreløpig rapport før sluttmøtet, og invitere til dialog i de respektive møtene. Det ble påpekt avvik i tre av kommunene og diskutert forbedringer med alle.

Vi har deltatt i regionalt team ved gjennomføring av landsomfattende tilsyn med psykisk helsevern til barn og unge i Bodø og Tromsø.

Det er gjennomført 2 systemrevisjonstilsyn med helse- og omsorgstjenester til utviklingshemmede. Formålet var å undersøke hvordan kommunene etterlever helse- og omsorgstjenestelovens kap. 9, som omhandler det å forebygge og regulere bruk av tvang og makt overfor noen personer med psykisk utviklingshemming. Det ble avdekket 2 avvik i begge kommunene. Avvikene er omhandler at kommunene ikke sikrer at regelverket i kap 9 brukes, samt manglende forsvarlighet i tjenestetilbudet.

Vi har gjennomført to stikkprøvetilsyn som en oppfølging av krefttilsynet i 2012 ved klinikk Hammerfest og klinikk Kirkenes. Tilsynet har avdekket at foretakene ikke følger regelverket når det gjelder ansiennitetsdato og rettighetsstatus ved viderehenvisninger/mottak av viderehenvisninger for pasientforløp. Dette er brudd på spesialisthelsetjenesteloven, pasient- og brukerrettighetsloven, forskrift om prioritering av helsetjenester og forskrift om ventelisteregistrering. Dette er tilksvarende funn som i 2012.

82.3 Klager på helse- og omsorgstjenester etter pasient- og brukerrettighetsloven m.fl.

I 2014 fikk vi inn 78 rettighetsklager på helse- og omsorgsfeltet. 135 saker ble behandlet, av disse ble 24 saker avvist, trukket, eller videresendt til rett klageinstans. 41% av de 111 realitetsbehandlede sakene ble behandlet innen 3 mnd.

Det ble behandlet 4 klager vedrørende nødvendig helsehjelp, 75% av dem ble behandlet innen 3 måneder. Median saksbehandlingstid var 1,5 måneder. I tillegg ble det behandlet 28 andre rettighetsklager på helse- og omsorgsfeltet, der ble 46% behandlet innen tre måneder.

Det ble behandlet 79 saker vedrørende syketransport, med en median saksbehandlingstid på 4,2 måneder. Grunnen til økningen i behandlede syke transportsaker ligger i et etterslep fra 2013 som ble behandlet i løpet av 2014. I 2013 fikk vi inn 73 saker, og ferdigbehandlet 41, mens vi i 2014 fikk inn 39 nye saker, og ferdigbehandlet som nevnt 79.

82.9 Andre oppdrag

Helse- og omsorgstjenestelovens kap. 9.

Fylkesmannen har behandlet 567 meldinger om skadeavvergende tiltak i nødsituasjoner etter § 9-5, tredje ledd, bokstav a. Videre har vi behandlet 8 vedtak etter § 9-5, tredje ledd, bokstavene b og c. Vi erfarer at systemrevisjoner avdekker ulovlig bruk av tvang og makt, videre at vi får flere saker i kjølvannet av disse tilsynene.

Vi har gjennomført 5 stedlige tilsyn med tjenestetilbud der det ytes tjenester med elementer av tvang. Det ble påpekt avvik ved alle tilsynene.

Vi har også gjennomført systemrevisjonstilsyn i 2 kommuner. Tilsystema var om kommunene sikret at det ikke ble brukt ulovlig tvang og at endringer i grunnleggende behov utløste endringer i tjenestetilbud. Det ble påpekt avvik i begge kommunene.

Vi gjennomførte grunnkurs i saksbehandling etter khol. kap. 9, der alle kommunene var invitert. Vi har også gjennomført en fagsamling for faglig ansvarlige etter khol. kap. 9 med flere der vi blant annet hadde fokus på Insisterende praksis i gråsone mellom tvang og frivillighet.

Tilsyn med tjenester til den samiske befolkningen

Vi har ikke gjennomført tilsyn på dette området

Varsling om innleggelse av gravide rusmisbrukere.

Vi har ikke mottatt varsler i 2014.

Alternativ behandling

Vi har ikke hatt saker i 2014

Resultatområde 83 Folkehelse

83.2 Planlagt tilsyn

Vi har gjennomført 1 tilsyn med kommunens arbeid med løpende oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Målsettingen med tilsynet var å påse at kommuner som ikke hadde sat i gang løpende oversiktsarbeid, kom i gang med dette. Vi påpekte 1 avvik. Det ble konkludert med at det ikke var etablert styringsstrukturer som sikrere at oppgaven med det løpende oversiktsarbeidet i kommunen planlegges, utføres, kontrolleres og eventuelt korrigeres i henhold til folkehelseoven.

83.3 Klagesaker

Vi har ikke hatt klagesaker på området i år.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Resultatområde 42 Familierett

42.1 Ekteskapsloven

Vi har i 2014 utstedt 167 separasjonsbevillinger og 159 skilsmissebevillinger. Dette er en nedgang i antall separasjoner fra 2013 da vi utstedte 181 separasjonsbevillinger. Antallet skilsmisser har gått opp fra 156 i 2013.

Det ble i 2014 gitt 6 avslag på søknad om skilsmisse fordi vilkårene for skilsmisse ikke var oppfylt. 1 søknad om separasjon og 2 saker om skilsmisse ble avvist på grunn av at vilkår for behandling ikke var oppfylt.

Det ble behandlet 1 sak om klage på folkeregisterets vedtak om ikke å utstede prøvingsattest.

42.2 Anerkjennelsesloven

Vi behandlet 29 søknader om godkjenning av utenlandsk skilsmisse i 2014. Dette er en liten økning fra 2013 da vi behandlet 25 saker.

Det ble av disse 29 søknadene gitt 3 avslag på godkjenning av utenlandsk skilsmisse.

42.3 Barneloven

Vi har hatt en sak om tap av opplysningsretten.

42.4 Veiledning og informasjon

Vi får jevnlig telefonhenvendelser fra privatpersoner som ønsker informasjon og veiledning om barneloven.

Resultatområde 43 Føre tilsyn med kommunenes plikt til å sørge for et krisesentertilbud

Det er ikke prioritert i år davi gjennomførte 4 tilsyn med kommunene i 2013.

Resultatområde 44 Føre tilsyn med familievernkontor

Dette er ikke prioritert i år da vi førte tisyen med våre 4 familievernkontor i 2013.

Resultatområde 45 Barn og unge

For oss er det et overordnet mål at alle barn og unge skal få en god oppvekst i Finnmark, og gis mulighet til å utvikle seg i samfunnet. Arbeidet med «Sjumilssteget» som vi startet opp i 2013, er en god metode for å nå dette målet. Internt har det gitt oss en god mulighet til sikre intern koordinering av arbeidet for barn og unge. Alle avdelinger er med i prosjektgruppen som arbeider med implementeringen av barnekonvensjonen i kommunene. Utover å arbeide med selve «Sjumilssteget», har det også gitt oss en mulighet til å se hvordan vi kan få løst andre oppdrag overfor målgruppen. Det ble besluttet å arrangere et lovkurs som involverte helse- og sosialavdelingen og oppvekst- og utdanningsavdelingen. Den ene dagen satte vi saksbehandling og forvaltningsrett på dagsorden, og kommunens ansvar for helhetlig oppfølging og samarbeid på tvers overfor blant annet barn og unge med sammensatte behov. På kursets siste dag løste vi fagspesifikke oppdrag.

Samtlige kommuner har i år kartlagt hvordan de arbeider med «Sjumilssteget» i kommunen. Underveis i den prosessen hadde vi en koordinatorsamling. Kommunenes kartlegging ble presentert på «Sjumilsstegskonferansen» i høst. Flere av kommunene meldte om at de er for dårlig på samordnede og koordinerte tjenester. De fleste kommuner ser et forbedringspotensial i dette arbeidet. 17 av 19 kommuner har etablert ungdomsråd som et ledd i ivaretagelse av barn og unges medvirkning. Vi hadde spennende parallellseminar. Tema var individuell plan, barns medvirkning i arealplanlegging, meldeplikt og opplysningsplikt til barnevernet, og Tromsø kommunes erfaring som deltaker i Modellkommuneforsøket der tema var «Bedre tverrfaglig innsats». Siste dag på konferanse var viet fagdag for kommunal og fylkeskommunal PP-tjeneste, elevenes arbeidsmiljø i et folkehelseperspektiv, og samtaler med barn som har vært utsatt for vold og overgrep. Vi har også samarbeidet med fylkeskommunen om «NY GIV» og bidratt på oppfølgingskonferanse.

45.1 Informasjonsvirksomhet og samordning

Fylkesmannen har hatt samarbeidsmøte med Bufetat på regionalt nivå i samarbeid med Fylkesmennene i Troms og Nordland. Det har også vært avholdt et samarbeidsmøte med Bufetat på fagteam-nivå. Vi har i tillegg deltatt på et dialogmøte mellom kommunene og Bufetat i regi av Bufetat.

Vi har informert om endringer i barnevernloven , prop 106L til våre kommuner i februar.

Vi har gjennomført kurs i samtaler for kommunalt ansatte om vold og overgrep under barn- og ungekonferansen september. Kurs i undersøkelser for barnevernansatte ble gjennomført sammen med fylkesmannen i Troms i november.

30.9.-1.10 hadde vi vår årlige konferanse for barnevernlederne i fylket der bufetat oppdaterte oss på nytt derfra, vi hadde bld inn som informerte om lovendringer, buf direktoratet som snakket om fagdirektoratsrollen, de snakket om rapport om akuttarbeid i kommunalt barneverns arbeid, vi hadde en bolk om styring/ledelse og interkontroll, rvts (regionalt ressurscenter for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging) informerte om deres kompetanse og oppgaver

informasjon og samordning, aktuell forskning på barnevernområdet og føringer for barnvernområdet. *Regionledelsen i Bufetat* var invitert til å orienterte om status og utvikling i statlig barnvern, og to av *tiltakene i Bufetat* presenterte sine tilbud. Vi hadde invitert en foreleser som holdt et innlegg om skjønnsutøvelse i barnevernet. NOVA presenterte ny veileder om funksjonshemmede barn i barnevernet.

Fylkesmannen mottar daglig henvendelser fra kommunene i fylket, der vi gir veiledning ifht. lovverk, forskrifter, retninglinjer og veiledningsskriv. Vi mottar også mange henvendelser fra privatpersoner vedr. spørsmålstillinger knyttet til barnevernloven og barneloven.

45.2 Fritak for taushetsplikt

Som en følge av lovendringen i barneloven § 61 a skal ikke vi lenger behandle slike saker. Vi har derfor ikke behandlet noen slike saker i år.

45.4 Biologisk opphav

Vi behandlet i 2014 totalt 9 saker om biologisk opphav: 2 saker med spørsmål om biologisk forelder og 7 saker angående adopsjon.

Dette er en nedgang fra i 2013 da vi behandlet 17 saker om biologisk opphav.

45.5 Nasjonalt opplæringstilbud i undersøkelsessaker

Vi gjennomførte første samling om temaet sammen med Fylkesmannen i Troms i november.

45.7 Tilskudd til kommunalt barnevern

Vi har tildelt 2,6 stillinger til 3 kommuner i 2014. Det er gitt 150.000 til hvert av våre to barnevernledernetverk til kompetanseheving. I år var et de store kommunene som fikk stillinger, og som vi vurderer som mest presset.

Resultatområde 46 Universell utforming

Vi bidrar til å ivareta dette arbeidet gjennom arbeidet som gjøre i embets plangrunn når vi går gjennom kommuneplaner og fylkesplaner.

Resultatområde 47 Integrering av innvandrere

47.1 Statsborgerseremonier

Vedr antall seremonier: Det ble invitert til to seremonier, men pga liten påmelding (to stk) avlyste Fylkesmannen seremonien i Hammerfest og betalte reisen fra Hammerfest til Vadsø for de to nye statsborgerne og deres gjester.

IMDI deltok ikke på statsborgerseremonien.

Statsborgerseremonier

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
FMFI	1	16,39
Sum	1	

47.2 Bosetting av flyktninger

Temaet ble tatt opp i toppledergruppens kommunemøter, men ellers nedprioriteret i 2014.

47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen har avgjort en klagesak vedrørende introduksjonsordning i 2014. Klagen gjaldt trekk i introduksjonsstønad og ble avvist da det ikke var snakk om klage på et enkeltvedtak.

Fylkesmannen har veiledet kommuner og deltakere som har henvendt seg med spørsmål om regelverket. Fylkesmannen bidro også med et innlegg på IMDIs samling for kommunene i fylket våren 2014. I innlegget snakket Fylkesmannen om tilsyn og krav til kommunenes saksbehandling etter forvaltningsloven.

47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere

Fylkesmannen har behandlet to klager på bortvisning og karantene fra norskprøve i 2014. Resultatet av

klagebehandlingen var ikke medhold i begge sakene.

Fylkesmannen har i samarbeid med VOX gjennomført kurs for lærere som underviser i norsk og samfunnsfag for voksne innvandrere og asylsøhere. 65 lærere deltok på kurset.

47.5 Tilsyn med kommunenes gjennomføring av introduksjonsloven

Fylkesmannen har i 2014 gjennomført tilsyn med Vadsø kommune og Porsanger kommune med kommunenes gjennomføring av introduksjonstilbud som er helårig og på fulltid.

Begge kommunene fikk lovbrudd på at tilbudet de gir ikke er helårig, mens en kommune også fikk lovbrudd på at tilbudet de gir ikke er på fulltid. Fylkesmannen har vært i dialog med begge kommunene som arbeider for å rette opp lovbruddene. Kommunenes frist for å rette opp lovbruddene er ikke gått ut.

Tilsynene vi til nå har gjennomført viser at kommunene kan finne det vanskelig å finne arbeidsrelaterte introduksjontiltak til sine deltakere, eller andre tiltak som ikke dreier seg om opplæring.

Fylkesmannen har også hatt en del henvendelser angående undervisningstid og hva som ligger i det. En tolkningsavklaring fra BLD, som nylig kom, vil sannsynligvis gjøre dette klarere for både kommunene og Fylkesmannen.

Tilbakemeldinger på hvordan kommunene arbeider med introduksjonsordningen er at det i små kommuner gjerne er få ressurser knyttet til dette, og kompetansen på området besittes av få personer. Dette betyr at kommunen blir sårbar dersom sykemeldinger og andre uforutsette forhold skulle inntreffe.

Fylkesmannen har også gjennomført et hendelsesbasert tilsyn med Vadsø kommune. Tema for tilsynet var om kommunen ga tilbud om norskopplæring til alle som hadde krav på det, og om tilbudet ble gitt innen tre måneder etter krav/søknad var fremsatt, jf. introduksjonsloven §§ 17 og 18. Bakgrunnen for tilsynet var diverse medieoppslag hvor det ble belyst at kommunen ikke hadde gitt tilbud om norskopplæring til alle som hadde fremsatt krav om det. Tilsynet viste at det hadde vært lovbrudd på tilsynstemaet, men i løpet av tilsynet ble lovbruddet rettet opp. Det ble dermed ikke konstatert noen lovbrudd i endelig tilsynsrapport.

Resultatområde 48 Fremme likestilling og motvirke diskriminering

Alle avdelinger tilbyr kommunene veiledning om hva aktivitets- og redegjørelseplikten innebærer.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Tilsyn og klagebeh. etter barnevernloven	kr 1 076 437,34	kr 0,00
42 Familierett	kr 451 421,10	kr 0,00
45 Barnevern	kr 232 085,30	kr 455 909,29
47 Integrering av innvandrere	kr 0,00	kr 0,00
47.5 Tilsyn med introduksjonsloven	kr 4 521,36	kr 0,00
Andre oppgaver under BLD	kr 4 641,24	kr 0,00
Sum:	kr 1 769 106,00	kr 455 909,00

Resultatområde 51 Siviladministrasjon

Vergemålsseksjonen har sikret rettighetene og formuen til grupper som er syke, demente eller utviklingshemmede, samt bemidlede personer under 18 år og enslige mindreårige flyktninger/ asylsøkere. Vergemålsseksjonen har i 2014 gjort erfaringer av helårs drift og har jobbet med organisering og produksjonsstyring. Vi opplever at vi har en velfungerende forvaltning i første instans. Vi jobber med å ivareta interessene til barn og voksne med behov for verge på en respektfull og god måte. Vårt arbeid med å ivareta interessene til enslige mindreårige asylsøkere har høy prioritet og vi følger opp opplæring av representantene. I det daglige arbeidet har vi høy fokus på den enkeltes integritet, verdighet og selvbestemmelse. Vi vurderer at vi har akseptabel grad av måloppnåelse, til tross for utfordringer med oppstartsfasen av reformen og ARVE problematikk.

51.2 Vergemålsloven og utlendingsloven kap. 11 A

RESULTATOMRÅDE 51.2:

1. Vurdering av måloppnåelse:

Vergemålsseksjonen har i 2014 gjort erfaringer av helårs drift og har jobbet med organisering og produksjonsstyring. Vi opplever at vi har en velfungerende forvaltning i første instans. Vi jobber med å ivareta interessene til barn og voksne med behov for verge på en respektfull og god måte. Vårt arbeid med å ivareta interessene til enslige mindreårige asylsøkere har høy prioritet og vi følger opp opplæring av representantene. I det daglige arbeidet har vi høy fokus på den enkeltes integritet, verdighet og selvbestemmelse. Vi vurderer at vi har akseptabel grad av måloppnåelse, til tross for utfordringer med oppstartsfasen av reformen og ARVE problematikk.

2. Vurdering av resultatkrav:

Forsvarlig beredskapsordning for hasteoppnevninger av verger og representanter.

Vi har ikke verger i alle kommuner, men vi har verger som tar oppdrag i alle kommuner. Totalt har vi ca. 600 verger og ca. 63 faste verger.

Vi har i 2014 påbegynt arbeidet med rutiner og prosedyrer i samarbeid med politiet og domstolen. Våre eksisterende samarbeidsrutiner med politiet i 2014 har medvirket til at seint innkomne saker eller hastesaker fra politiet likevel har latt seg løse på beste måte for barnet.

I Finnmark er det ikke asylmottak for enslige mindreårige. I saker hvor det ankommer enslige mindreårige asylsøkere til ordinære mottak eller hvor asylsøkerbarnet blir uten fungerende verge har vi beredskapsrepresentanter som kjenner prosedyrene og miljøet fordi de også er verger for enslige flyktninger. Vi har ca. 55 vergemål for EMF og ca. 10 EMA, og vi har ca. 17 verger/representanter som jobber med disse. De fleste av våre verger/representanter som jobber med EMF/EMA har flere vergemål.

Vergemålsseksjonen har en forsvarlig beredskapsordning for hasteoppnevninger av verger og representanter.

Trygg kapitalforvaltning.

Trygghet i kapitalforvaltningen har vært et høyt prioritert område. Vi har gjort risikoanalyser som har avdekket ytterligere behov for interne rutiner utover det som følger av saksbehandlingssystemet og SRF sine rutiner.

Vi har i 2014 jobbet med organisering, saksflyt, samt med å utvikle rutiner og lage prosedyrer som kvalitetssikrer alle deler av kapitalforvaltningen hos oss.

Etter at vi har utført vergeregnskapskontroll og gjennomgått revisjonsrapport fra revisor i 2014, kan vi se behov for å jobbe mer med rutiner, årshjul og kvalitetssikringssystemer som angår vergeregnskap. I utgangspunktet ble ingen andre verger enn ektefelle/ samboer fritatt for regnskapsplikt etter 1. juli 2013. Der det ble søkt om regnskapsfritak ba vi om de samme dokumentene som for regnskapet og ut fra dette kunne vi beslutte

regnskapsfritaket.

Vi har foretatt en «vask» av regnskapsfritaksregistreringen i ARVE slik at rapportene med lister vi får tilsendt skal være ajourførte. Disse opplysningene ble innregistrert av overformynderiene, og er nødvendigvis ikke gyldig lengre. Vi har imidlertid registrert at den oppryddingsjobben vi har gjort ikke alltid er registrert slik vi endret det. I ettertid har vi oppdaget at ARVE har endret registreringen tilbake til fritak igjen. Dette betyr at det kan være mulighet for at verger med regnskapsplikt står registrert som om at de er fritatt, og derfor blir de ikke tatt med i uttrekket til lista som vi sender brev til og purrer opp hvis de ikke levere regnskap.

Vi har kontrollert 75 regnskap. Av disse har vi opprettet oppfølgingsaktiviteter på 21 verger. Vi har anmeldt 1 verge til politiet etter at regnskap ikke ble levert, og det etter fratakelse av oppdraget ble avdekket uforklarlige transaksjoner. Vi vurderer å anmelde 1 verge til på grunn av lignende forhold. Vi jobber med fratakelse av vergeoppdraget for til 4 verger, grunnet mangelfullt vergeregnskap. Alle verger med regnskapsplikt er fulgt opp når det gjelder mangler og avvik ved regnskapsavleggelsen 2013.

I 2014 har vi frigitt midler under 2G der det ble vurdert som riktig. Vi har videre gjennomgått gamle saker overført fra overformynderiet, og innhentet kapital over 2G til forvaltning.

Vi har delt opp alle formuer med over 2 millioner kroner på samme konto og fordelt dette på kontoer med maksimalt kr. 1.700 000.

Pr. 31. desember 2014 forvalter vi ca. kr. 251 000 000 og vi har i gjennomsnitt ca. kr. 400 000 Pr konto.

Arbeidet med rutiner og kvalitetssikring er ikke ferdigstilt og fortsetter inn i 2015.

Tilfredsstillende tilgjengelighet

Hensiktsmessig organisering, produksjonsstyring og effektivitet er elementer som vergemålsseksjonen har vært opptatt av. Dette er faktorer som har medvirket til at vi har utviklet et system som også ivaretar tilgjengeligheten. Vi har utarbeidet flytskjema, tilgjengelighetspolicy og planer som har vært rettesnor både når det gjelder å besvare telefoner, delta på informasjonsmøter, besvare andre henvendelser og ta imot besøk. Vi har i perioder innført skjermingstiltak og har hatt spesialopplæring på sentralbordpersonalet som tar unna de enkleste veiledningene.

Kommunedialogen har vært nedprioritert grunnet kapasitetsutfordringer, likevel har vi veiledet og gitt tilbud om informasjonsmøter til noen kommuner.

Tilgjengelighet er ikke et område som har vært høyt prioritert, men vi har hatt en tilfredsstillende tilgjengelighet spesielt for verger og vergetrengende. For 2015 vil tilgjengelighet ha høyere prioritet.

Tilfredsstillende håndtering av godtgjøring og utgiftsdekning

I 2014 har vi utarbeidet rutiner og systemer som skal ivareta en tryggere håndtering av utbetaling av godtgjøringer og utgiftsdekninger til verger og representanter. Vi har utviklet interne rutiner som ivaretar trygghet og kvalitet i utbetalingene. I de tilfeller der avklaringer må gjøres og saksbehandlingen derfor tar lengre tid, har vi alltid dialog med vergen om dette.

Vi har utbetalt ca. kr 1 200 000 i godtgjøring og utgiftsdekning til verger hvor vergetrengende ikke har midler til å dekke dette selv. Vi har igangsatt arbeidet med å kvalitetssikre godtgjøringsvedtak og utarbeide rutiner når det gjelder saker hvor Fylkesmannen dekker godtgjøring og utgiftsdekning.

Vi opplever jevnt over at saksbehandling og utbetaling skjer på en tilfredsstillende måte, og tidsnok.

Den største utfordringen har vært advokatverger som ikke vil fortsette som verge på grunn av at de ikke lengre får offentlig salærsats, men må gå ned til fast sats. Vi har på et tidlig tidspunkt etter 1.7.2013 vært i dialog med alle advokatvergene for å kommunisere ut nye retningslinjer. Vi har vært konsekvent og ikke gitt advokatvergene offentlig salærsats, og mottok derfor oppsigelser fra nær sag alle i løpet av høsten 2013. Dette har vært utfordrende og vergerekrutteringen ble da ennå viktigere. Vi har kun en advokat igjen som nå er fast verge, han har mange vergemål og godtgjøres med fast sats, og med timegodtgjøring for vergearbeid som ikke er av juridisk art (400,- pr time).

Vergemålsseksjonen har utført en tilfredsstillende håndtering av godtgjøring og utgiftsdekning til verger og representanter.

Sikring av at vergemålsapplikasjonen ARVE inneholder riktig informasjon

ARVE har forvoldt oss store utfordringer også i 2014, disse er kjente problemstillinger og derfor velges det å ikke gå inn på dette i utstrakt grad.

Vi har iverksatt tiltak for å forhindre produksjonsstopp og frustrasjon blant medarbeiderne. Blant annet har vi tatt kopier av alle dokumenter som produseres i ARVE, vi har oppbevart innkomne dokumenter selv om de er elektronisk arkivert, vi har ikke lært opp verger til å bruke Altinn, vi har rutiner som umiddelbart iverksettes hvis ARVE viser tegn til treghet, stopp eller annet, vi har mange lister og excelark ved siden av ARVE for å kvalitetssikre og arkivere viktige opplysninger, vi har reserveløsningsbase i ePhorte og vi har ervervet en kultur som aksepterer at ARVE ikke virker som forventet og som risikovurderer handlinger som vi mistenker kan medføre at ARVE blir uforutsigbar og feil oppstår.

Feil som «ikke er kjente feil» meldes til hjelpesenteret.

Opprydding og ajourføring av ARVE gjøres etter sentrale og lokale rutiner. I alle sentralt initierte «ryddinger» har vi deltatt og gjort det som forventes av embetene.

Vi er oppmerksom på at saker kan bli borte, bli stående åpne og bli «fast» i ARVE og forsøker så godt vi kan å kartlegge og følge opp dette. Risikovurderinger knyttet til oversikt over innboks, saker til fordeling og innregistrering har lagt grunnlaget for vår organisering. Vi opplever at vår organisering bidrar til at vi har oversikt og kontroll over saksporteføljen.

Vi kan ikke alene sørge for at ARVE inneholder riktig og relevant informasjon, da mye av dette styres sentralt og av ARVES funksjon.

Videreutvikling av den lokale vergemålsmyndigheten

Vi oppfatter at kompetanseheving av medarbeidere på seksjonen er et sentralt element når det gjelder videreutvikling av den lokale vergemålsmyndigheten.

Vi har deltatt på sentralt initierte opplæringer. I tillegg har vi vært med å arrangere en regional fagsamling.

Hospitering er for oss et viktig element som bidrar til kompetanseheving, og det har derfor blitt noe benyttet i 2014. Tidspress, oppgaveløsning og restansenedbygging har imidlertid satt begrensninger for den planlagte hospiteringsaktiviteten.

Vi erfarer at gode verger gir bedre rettsikkerhet og bedre ivaretagelse av PMV, i tillegg frigjør dette kapasitet hos oss fordi vergene ikke har behov for mye veiledning og oppfølging. Vi har gjennomført opplæringer i noen kommuner. Opplæringen har vært knyttet til behov for nyrekruttering av verger i kommunen. Vi har avholdt fastvergekurs, og deltatt med flere verger på kurs for mindreårige asylsøkere/flyktninger.

Opplæring av verger har i 2014 vært gjort i for liten grad og deler av opplæringen fastsatt i aktivitetsplan har utgått grunnet tidkrevende produksjon. For 2015 vil opplæring av verger være vårt lokale satsingsområde.

Individuelle tilpasninger av vergemål:

I saker som har vært oppe til ny behandling, eller hvor endring av funnet sted har vi gjort gjennomgang av mandat og individtilpasning. Dette er ikke en oppgave vi har hatt kapasitet til å gjennomføre for alle vergemål som vi har overtatt fra overformynderiene.

I alle saker som vergen har vært fritatt fra regnskapsplikten, med unntak av ektefeller og samboere, har vi omgjort. Både i dialogen med vergene for regnskapsåret 2013 og for 2014 presiseres de lokale regnskapsfritaksprosedyrene.

Gjennomgang av tidligere umyndiggjøringer:

I Finnmark har vi kun overtatt 1 sak hvor PMV er umyndiggjort. Denne saken skal evalueres og nytt vedtak skal fattes i løpet av 2015.

Overføring av midler fra overformynderiene til Fylkesmannen:

Statens sivilrettsforvaltning har opprettet kontoer for personer under vergemål med formuer, etter opplysninger fra Datafangsten. Overformynderiene fikk melding om å overføre de midlene som var under deres forvaltning til denne kontoen. Vi har gitt veiledning til kommuner både i form av brev, eposter, telefon og i møter.

I vår saksbehandling og forvaltning av vergemålsområdet har vi i noen tilfeller avdekket at overformynderiene ikke har overført midlene slik de skulle. Vi har da iverksatt tiltak, fulgt opp kommunen dette angikk og sørget for at pengene ble overført til en nyopprettet konto med Fylkesmannens disposisjonsrett. Der vi har avdekket saker eller midler som Fylkesmannen ikke har viten om, har vi iverksatt tiltak mot kommunen det gjelder. Vi har for eksempel kontaktet det tidligere overformynderiet, rådmannen direkte, ordføreren direkte eller kontaktet bankene direkte slik at vi har fått ryddet opp i dette.

Den 21.1.14 sendte Fylkesmannen ut et brev til alle rådmenn i alle kommuner hvor vi ba om bekreftelse på at alle vergemål og finansielle eiendeler er overført til Fylkesmannen. Dette er blant annet gjort for å bidra til at kommuneledelsen kvalitetssikrer arbeidet som overformynderiet har utført. Fylkesmannen har mottatt bekreftelse fra alle rådmenn i Finnmark om at pengene er overført.

Etter at Statens sivilrettsforvaltning den 12.2.2014 har tilskrevet banker om at midler disponert av overformynderiene må sikres overført til Fylkesmannen, har Fylkesmannen fått ytterligere kontoer overført.

Fylkesmannen i Finnmark har iverksatt tiltak i god tid før vergemålsforvaltningen ble overført til Fylkesmannen. Dette sammen med den tette oppfølgingen av kommunene har bidratt til en bedre og mer oversiktlig overføring av vergemålssaker og finansielle midler.

Ut fra de forutsetninger som ligger til grunn, mener Fylkesmannen i dag å ha akseptabel oversikt over vergemål med økonomiske midler i Finnmark. Fylkesmannen i Finnmark jobber kontinuerlig med avstemming og kontroll av midlene som vi forvalter, likevel kan vi ikke vite med sikkerhet at alle midler som var forvaltet av overformynderiene er overført til Fylkesmannen.

3. Tilstand og særlige risikomomenter:

Vergemålsseksjonen har i 2014 hatt ordinær bemanning på 5 stykker og i tillegg en midlertidig ansettelse fra september og ut året. Den midlertidige stillingen var planlagt tilsatt 1.januar 2015, men krav om fortrinnsrett etc. medvirket til at prosessen gikk i langdrag.

Restanseutviklingen i 2014 har vært varierende fra måned til måned. Vi mener at variasjonene er preget av blant annet bemanning, ferier, interne prioriteringer, fravær m.m. En analyse av restansene må gjøres med en forståelse av at innregistreringsrutiner er avgjørende for saksbehandlingstiden. Vi innregistrerer alle saker så fort som mulig, for å kunne sende ut forhåndsvarsel og foreløpig svar. Dette medfører at saksbehandlingstiden begynner å løpe med det samme. Vi har hatt noe mangler knyttet til rutiner for innregistrering av for eksempel søknad om godkjenning fra pårørende som for eksempel behøver søknad fra verge eller fra en nærstående verge der en midlertidig verge må oppnevnes. Dette har medført lang saksbehandlingstid på slike søknader.

Vi har jobbet mye med saksflyt, tidstyver og produksjonsstyring, og vi har kommet til at akkurat nå er det mest hensiktsmessig å organisere oss i 2 team; mottak og saksbehandling. Mottaket ivaretar all forberedende saksbehandling som for eksempel foreløpig svar, sikre at all dokumentasjon foreligger, samtale med person som har behov for verge, at saken eller er klar til vurdering og behandling, vurdering av hvem som er egnet som verge og oppfølging av vilkår samt oppfølging etter vedtak for eksempel purring på økonomisk status, vergeerklæring etc. Saksbehandlerne vurderer og innstiller til vedtak i alle saker.

Restansenedbygging og kontroll over produksjonen har vært et høyt prioritert område. Vi har hatt akseptabel saksbehandlingstid på de fleste saker. Selv om statistikken i ARVE noen måneder tilsier lang gjennomsnittlig saksbehandlingstid på noen saksområder er skyldes dette registreringsrutiner og enkeltsaker som venter lenge. En

enkelt sak med lang saksbehandlingstid kan gi store utslag på gjennomsnittlig saksbehandlingstid på grunn av relativt liten saksmengde.

Vergemålsseksjonen har jobbet med rutiner og saksflyt sett i sammenheng med forvaltningsprinsipper og saksbehandlingstid. Vi har i 2014 påbegynt arbeidet med å lage malverk og prosedyrer som har til hensikt å kvalitetssikre oppgaveløsningen og ivareta rettssikkerheten.

Vi ivaretar selvbestemmelsesretten blant annet ved å ha samtaler med alle vergetrengende som forstår hva saken gjelder og som vi oppnår kontakt med, tilstreber at mindreårige over 12 år med formuer skal uttale seg, raskt avslutter saker hvor samtykket til vergemål trekkes og i vergeopplærings sammenhenger fremhever vi PMVens selvbestemmelsesrett, som også er et av vergemålslovens førende prinsipper.

Vi er et lite kontor og vi jobber i stor grad etter generalistmodellen. Alle kan litt om alt, men utfra kompetanse og ferdigheter har vi fordelt spesialistoppgaver til hver enkelt. Dette medfører at vi begrenser sårbarheten, men også blir mest mulig effektive.

Særlige Finnmarksutfordringer:

Geografien setter begrensninger for tilgjengelighet og mulighet for å gjennomføre samtaler med PMV. Embetet er lokalisert i Vadsø og det er langt til andre siden av fylket. Når været i tillegg kan være utfordrende i store deler av året, sier det seg selv at reiser helst må planlegges lagt i høst og vårperiodene. Vi kan uansett ikke unngå å reise i værharde vintermånedene og værharde strøk, dette blir ofte tidkrevende og utløser mye reisetid som igjen må avspaseres på et senere tidspunkt.

Vergerekuttering er en utfordring for oss. I noen områder har vi problemer med å få rekruttert nok verger, spesielt faste verger. Vi har PMVer i utkantstrøk, og vi erfarer at det i de fleste slike saker er utfordrende å rekruttere verger som er villige til å bruke lang reisetid til og fra PMV.

I Finnmark er mangfoldet stort og vi er stolt av vår samiske befolkning som i hovedsak holder til i indre strøk. Kultur og språk kan ofte være et hinder for kommunikasjon og forståelse. I tillegg er den samiske befolkningens tradisjoner ofte på kollisjonskurs med byråkratiets regner og normer. I vergemålssammenheng vises dette gjennom liten forståelse for at det offentlige skal inn å veilede, kontrollere, ha tilsyn med de som hjelper den hjelpetrengende. De samiske miljøene er ofte gjennomsiktige og i kulturen skal man ikke blande seg for mye i andres liv og levesett. Dette gir seg også utslag i dårlig vergerekutteringen i det samiske miljøet. Når den samiske tradisjonen har vært at familiene selv tar vare på sine gamle og syke, sier det seg selv at utfordringene med vergemål øker. Vi kan kanskje tenke at fremtidsfullmakt kan være et godt alternativ, men det er også formaliteter og former som ikke helt passer inn for samene. Når det gjelder språklovens føringer er det ikke alltid vi klarer å håndtere dette riktig, men det meste legges til vår samiske medarbeider. I reindriftnæringen er det spesielt store utfordringer.

Reindrift er en næringsvirksomhet som krever at eieren følger opp flokken, bidrar til siidaen og fellesskapet, holder reintallet nede gjennom slakting, søker årlige tilskudd og erstatninger m.m. Dette er områder som en verge alene neppe kan makte, så lenge ikke vergen er reineier. Vi har registret svært få verger som er reineiere. I reindrifstradisjon er det vanlig å overføre merke/deler av flokken til sine arvinger når man selv ikke er i stand til å forvalte flokken. Hvis dette ikke gjøres før man mister sin samtykkekompetanse og kommer under vergemål kan det medføre at vergeoppdraget blir komplisert. I 2014 har vi planlagt arbeidet med å få på plass rutiner for samarbeid med Reindriftsforvaltningen når det gjelder registrering av vergemål for reindriftsutøvere, og for å bedre ivareta PMV med reinsdyr sine interesser. Vi har lagt opp til at vi i løpet av 2015 vil forsøke å skaffe tydelighet og bedre rutiner når det gjelder vergerollen i reindriftnæring.

Få saker, lite mengdetrening og begrenset erfaring med spesielle saker gjør at tiltak som for eksempel hospitering, opplæringsaktiviteter sammen med andre embeter og annet samarbeid med større embeter er viktig for kvalitetssikring generelt og for heving av vår kompetanse.

4. Fratakelse av rettslig handleevne:

Embetet har ikke bragt saker inn for tingretten som gjelder fratakelse av rettslig handleevne.

Avslutning:

Våre Finnmarksutfordringer vil nok følge oss fremover, vi må derfor kontinuerlig jobbe med å finne løsninger og smarte måter å imøtegå dette på.

Vi har forventninger om at SRF i løpet av 2015 i større grad vil kunne være vårt kompetansesenter og veiledende organ. Som igjen vil bidra til likebehandling og økt rettsikkerhet i vergemålsnorge. Klagesaksbehandlingen er for tiden svært lang, og nå når SRF har fått på plass flere medarbeidere har vi et håp om at saksbehandlingstiden reduseres.

ARVE problematikken vil trolig reduseres når VERA overtar, men vi forventer uansett ikke at VERA blir et komplett saksbehandlersystem. Vi vil fortsette å utføre risikoanalyser og være på vakt spesielt ved overgangen.

2014 har vært et år hvor helårsdrift har gitt oss mange nye erfaringer som vi tar med oss videre. I Finnmark mener vi at vi har en velfungerende forvaltning i første instans, og at vi ivaretar interessene til barn og voksne med behov for verge på en respektfull og god måte. Vi utvikler kontinuerlig systemer og organisasjonen for å imøtegå verger og PMV sine krav og forventinger når det gjelder oppfølging og tilgjengelighet. Alt i alt oppfatter vi at vi har en akseptabel grad av måloppnåelse og at arbeidet som utføres gjort med respekt og etter lover og regler.

TABELLDATAENE under står tomme etter beskjed via e-post 2.2.2015 fra Justisdepartementet. Tabellen henger igjen etter rapportering fra overformynderi-tiden, Justisdepartementet har glemt å fjerne tabellen.

Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMFI		
Sum	0	0

51.3 Forliksrådene

Ingen tilsynssaker i 2014. Veiledet rundt sammensetningen av forliksrådene samt godkjent innsendte forsikringer tilknyttet medlemmene.

51.5 Tomtefesteloven

Ingen saker i 2014.

Resultatområde 52 Borgerrettigheter**52.1 Fri rettshjelp**

Fylkesmannen i Finnmark behandlet 149 saker om fr i rettshjelp i 2014. Rundt årsskiftet 14/15 var vi helt ajour på området.

52.3 Navneloven

Vi realitetsbehandlet i 2014 to saker. I begge sakene stadfestet vi Skatt Nord's vedtak.

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnssikkerhet

53.1 Oversikt over risiko og sårbarhet

Fylkesmannen i Finnmark har brukt 3,0 årsverk på samfunnssikkerhet og beredskap i 2014. Det har også i 2014 vært personellendringer som følge av permisjoner og reduserte stillingsprosjenter. Dette har gitt utfordringer i forhold til gjennomføring av embetsoppdraget.

Fylkesmannen reviderte høsten 2013 FylkesROS for Finnmark og er gjeldende for perioden 2014-2017. Denne ble presentert for fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum høsten 2013.

Fylkesmannen har også utarbeidet en tverrsektoriell oppfølgingsplan for 2014-2017 rettet mot felles prioriterte utfordringer for fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum. Planen er presentert for disse høst 2013, og de har gitt sin tilslutning til denne. I planen er det synliggjort hvem som har oppfølgingsansvar.

Fylkesmannen gjennomførte i mai et telefonmøte med fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum hvor aktørene presenterte egen status på iverksatte og planlagte tiltak for oppfølging av planen. Høsten 2014 skulle oppfølging av planen også være tema under møte i fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum. Dette mått utgå som følge av uforutsette forhold. Det var meningen at vi i dette møtet også skulle ta opp satsingsområder i 2015, jf. handlingsplanen. Fylkesmannen vil følge opp dette overfor aktørene gjennom et eget brev.

Fylkesmannen har i tillegg, på basis av identifiserte utfordringer i FylkesROS og embetsoppdraget, utarbeidet en egen handlingsplan. Planen er samordnet med den tverrsektorielle handlingsplanen for fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum. Denne planen er ikke fireårig, men gjelder for ett år av gangen. Det utarbeides en ny plan for hvert år som tar opp i seg hva som er satsingsområde i FylkesROS og i embetsoppdraget.

Fylkesmannen vektla under utarbeiding av FylkesROS å involvere flere beredskapsaktører i i fylkesberedskapsrådet i styring av prosjektet. Vi benyttet også i stor grad medlemmene i fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum for innspill og kvalitetssikring av analysen. Av aktører utenfor fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum som var bidragsytere til FylkesROS kan vi nevne, Statnett, Post- og teletilsynet, AMK, Avinor, DSB, HRS Nord-Norge, Hammerfest kommune, NVE, Met.no og nettselskapene.

Det anføres at nettselskapene i fylket har lagt FylkesROS til grunn som sin overordnede ROS-analyse for kraftforsyningen.

FylkesROS blir benyttet til å legge føringer for prioriterte aktiviteter innen samfunnssikkerhet og beredskap, herunder øvelsesplanlegging. Fylkesmannen er kjent med at FylkesROS også blir benyttet av eksterne aktører som kilde for øvelser og som kunnskapsdokument.

53.3 Samfunnsplanlegging

Fylkesmannen påser at samfunnssikkerhet er vurdert i alle saker som er til behandling hos Fylkesmannen etter plan- og bygningsloven. Det gis veiledning til kommunene gjennom den ordinære behandlingen av saker, i saker som behandles i regionalt planforum og der dette blir etterspurt av kommunene forøvrig. Fylkesmannen sender fortløpende ut veiledningsmateriell og annen informasjon som kan være til nytte i kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid.

Ved tilsyn ser vi på om og i hvilken utstrekning helhetlig ROS er lagt til grunn i planer etter PBL. Vi søker generelt å påpeke at sektorplanverk og overordnet planverk må være samordnet, men det er fremdeles forbedringspotensialer på dette området.

Vi har behandlet 236 saker etter PBL i 2014.

Antall fremmede innsigelser: 0

Fylkesmannen har i 2014 ikke hatt noen saker som vedrører komuneplanens arealdel til behandling. Når det gjelder reguleringsplaner har vi i de saker hvor det har vært vurdert innsigelse tatt kontakt med kommunen og fått disse til å korrigere eksempelvis ROS-analyser slik at innsigelse er blitt unngått.

Antall kommuner som har mål, strategier og planer for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap i komuneplanens samfunnsdel: 11
andre styrende dokumenter: 2

Ved behandling av høringer av samfunnsplaner eller andre styrende dokumenter hvor samfunnssikkerhet og beredskap ikke er tatt med påpeker Fylkesmannen dette.

Fylkesmannen tilbyr kommunene veiledning innen samfunnsplanlegging. Fylkesmannen har veiledet noen kommuner i arbeidet med helhetlig ROS. Veiledningsaktiviteten har bestått av besøk hos kommunen eller veiledning over telefon. Alle veiledningsaktivitetene har vært knyttet til oppstart av arbeidet med helhetlig ROS.

Fylkesmannen har i 2014 ikke medvirket til arbeidet med atomberedskapsplaner i fylket eller lokalt. Fylkesmannen har heller ikke mottatt noen henvendelser hvor dette er blitt etterspurt. I kommuner hvor det er gjennomført tilsyn er status på atomberedskapsplaner blitt avklart.

53.4 Tilsyn

Fylkesmannen har en fireårig tilsynsplan som angir hvilke kommuner det skal gjennomføres tilsyn med i perioden. Fylkesmannen har gjennomført tilsyn i følgende kommuner i 2014: Sør-Varanger, Lebesby, Loppa, Porsanger og Nesseby.

Tema for tilsynene har vært rettet mot etterlevelse av kommunal beredskapsplikt. Det ble gitt avvik ved alle tilsynene.

Fylkesmannen har fulgt DSBs tilsynsveileder i forbindelse med tilsyn og har benyttet DSBs innmeldingsløsning.

Fylkesmannen har vurdert behovet for oppfølgingstilsyn, men ikke funnet behov for dette i 2014.

Resultatområde 54 Beredskapsforberedelser

54.1 Beredskapsforberedelser og regional samordning

Fylkesmannen prioriterer å yte kommuner og andre veiledning og rådgivning innen samfunnssikkerhet og beredskap. Vi understreker dette overfor kommunene i et årlig forventningsbrev som Fylkesmannen utarbeider, ved øvelser, tilsyn og andre arenaer hvor vi treffer kommunene.

Fylkesmannen har i 2014 hatt flere henvendelser om veiledning enn tidligere fra kommunene. Det er blitt gitt veiledning til kommunene på telefon, i møter og skriftlig på helhetlig ROSD, overordnet beredskapsplanplan, utarbeidelse av tiltakskort, krisehåndtering og DSB CIM.

I Finnmark har 18 av 19 kommuner gjennomført opplæring og tatt i bruk DSB-CIM. Båtsfjord kommune har så langt ikke tatt i mot tilbudet om DSB-CIM. Kommunen har fått informasjon om DSB-CIM fra Fylkesmannen. Fylkesmannen har planlagt å gjennomføre ny grunnopplæring/gjenoppfriskning i 2014 og Båtsfjord kommune vil bli invitert til å delta.

Fylkesmannen har i 2014 innhentet en fullstendig oversikt over dambruddsbølgekart i fylket. Vi er kjent med at det har vært kontakt/dialog mellom enkelte dameiere og kommuner, men her arbeider vi med å få en fullstendig oversikt. Dette arbeidet vil bli videreført i 2015.

Med utgangspunkt i NVE sin flomsonekartlegging har Fylkesmannen innhentet informasjon fra kommunene på områder som ønskes kartlagt. Dette er rapportert til NVE.

Innen kraftforsyning er det gjennomført et møte med KDS-Finnmark om regionalplan for strømrasjonering og

soneutkobling.

Fylkesmannen er deaktlig i Statnett sitt arbeid knyttet til konseptvalgutredning for utbygging av 420kV til Øst Finnmark. Dette arbeidet fortsetter i 2015. Sårbarhet i kraftforsyningen var tema på møte i Fylkesberedskapsrådet 2014. Kraft og EKOM var også utpekte satsingsområder i oppfølgingsplanen for FylkesROS. Videre har kraftforsyning og EKOM vært tema i øvelser med kommunene i 2014.

Egenberedskap i forbindelse med kraftforsyning inngår som del av tverrsektoriell handlingsplan for fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum. Dette ble fulgt opp i telefonmøte med disse aktørene i mai 2014. Kraftforsyningsproblematikk og EKOM var scenario i 2014 i våre øvelser med kommunene.

Fylkesmannen har deltatt og bidratt på to møter med regionale prosjektledere vedrørende Nødnett. Videre har vi bidratt med å tilrettelegge for gjennomføring av informasjonsmøter mellom dNk og kommunene samt gjennomført radiodekningsmøte med dNK.

Fylkesmannen har utarbeidet og oversendt prioriteringsliste til NKOM over kommuner aktuelle for forsterket ekom.

Samordning mellom aktører er et av områdene hvor vi sliter med god fremdrift. Samordning er tema i møter i FBR. Fylkesmannen har i liten grad, med noen unntak, arbeidet målrettet med å samordne beredskapsplanverk på regionalt nivå i 2014. Fylkesmannen har som et ledd i arbeidet med samordning av planverk i utarbeidelse av tverrsektoriell handlingsplan for FylkesROS påpekt risiko- og sårbarhetsområder i fylket hvor samarbeid mellom aktører vil være avgjørende. Vi tror at en av betydelig årsak til at vi ikke har den ønskede fremdrift er at øvrige aktører ikke har fått tilsvarende oppdrag på sin fagkanal.

Fylkesmannen har en aktiv rolle i totalforsvarssamarbeidet. I 2014 har det i 2014 vært gjennomført flere møter mellom HV, politiet og Fylkesmannen hvor fokus har vært å styrke samordningen mellom aktørene og samordning av planverk.

Fylkesmannen har også bidratt overfor Brigade Nord i forbindelse med deres operative rekognosering i Finnmark.

Fylkesmannen var sammen med politimesteren i Øst-Finnmark vertsskap for det sivil/militære kontaktmøtet for Nord-Norge i 2014.

Det er gjennomført to møter i Fylkesberedskapsrådet, hvorav det ene var et telefonmøte hvor oppfølging av oppfølgingsplan for FylkesROS var tema og hvor aktørene presenterte planlagte og iverksatte tiltak innen strøm og EKOM. I det ordinære møtet var en av dagene avsatt til klimatilpasning og samfunnssikkerhet.

Fylkesmannen har gjennomført årlig samarbeidsmøte med politimesterne i Finnmark hvor tema som samfunnssikkerhet og beredskap, politiråd, mobbing og samarbeid helse/politi var noen av temaene.

54.2 Fylkesmannens beredskapsarbeid

Fylkesmannen har revidert sitt beredskapsplanverk i 2014. DSB har fått tilsendt denne. Fylkesmannen gjennomfører hvert år en grundig revisjon av beredskapsplanen basert på erfaringer, øvelser mv. Fagavdelingene i embetet involveres i dette arbeidet. Videre er planen gjenstand for gjennomgang i toppledergruppen i embetet. Planverket er tilgjengelig på Fylkesmannen sitt intranett og i DSB-CIM. I tillegg til den overordnede beredskapsplanen er det også utarbeidet blant annet avdelingsvise tiltakskort, kommunikasjons og informasjonsplanverk mv. Utarbeidelse/revisjon av avdelingsvise tiltakskort har bidratt til generelt høyere bevissthet om eget beredskapsoppdrag i avdelingene. Beredskapsstaben har gitt veiledning til noen fagavdelinger. Fylkesmannens rolle i samfunnssikkerhet og beredskap inngår også som del av intrduksjonsprogrammet for nytilsatte.

Fylkesmannen har ikke installert nytt gradert samband (FIS BASIS H/NS) i 2014. Arbeid med dette pågår. Følgelig er myt beredskapsplanverk ennå ikke implementert i beredskapsplanverket. Fylkesmannen har TCE 500. Dette er implementert i planverket.

Fylkesmannen har kompetanse i bruk av SBS, men er sårbare for personellendringer. Vi ser at det er nødvendig å styrke kompetansen både individuelt og som organisasjon.

Fylkesmannen er i gang med arbeidet med å sikre gjennomføring av tiltak i SBS gjennom ved revisjon og

videreutvikling av planverket. Arbeidet lagt på vent i påvente av revidert SBS.

Fylkesmannen har pr. i dag tilstrekkelig antall personer som kan bruke DSB-CIM, men det er en utfordring å opprettholde nivået som følge av turnover i embetet. Det er i 2014 gjennomført to interne CIM-kurs i embetet. Fylkesmannen har behov for å sende personell på administratorkurs i DSB-CIM.

Vi legger vekt på at DSB-CIM skal benyttes ved håndtering av hendelser og øvelser. Det er en utfordring å vedlikeholde kompetansen i embetet generelt og kommunene som følge av det har vært forholdsvis få og små hendelser i de siste årene. Økt antall av øvelser i bruk av DSB-CIM synes å være nødvendig.

Fylkesmannen har oversendt oppdatert kryptoplan til NSM

Personell hos miljøvernavdelingen ved FMFI er utpekt til å være miljøfaglig rådgiver overfor Kystverket. Det har ikke vært hendelser i 2014 hvor det har vært aktuelt å bistå Kystverket med miljøfaglig personell.

FM har sendt ukentlig situasjonsrapport til DSB via DSB CIM.

54.4 Øvelser

Fylkesmannen i Finnmark har en firårig øvelsesplan hvor det fremgår hvilke kommuner som skal øves. Det gjøres en vurdering av hvilke øvelsesscenarier som skal prioriteres basert på FylkesROS, kommunale ROS analyser og generell kunnskap om sårbarhet i kommunene. Vi søker så langt mulig å legge opp til at øvelser i kommunene har samme fokusområde som hva som er nedfelt i handlingsplan for FylkesROS. I 2014 har bortfall av strøm og ekom vært øvelsesscenario, med unntak av en kommune, hvor brann i institusjon var scenario. Vi ser at nåværende utgave av øvelsesplanen i for liten grad opp i seg mål for øvelsene. Dette vil bli fulgt opp og korrigert fra og med 2015.

Fylkesmannen har gjennomført øvelser med følgende kommuner: Alta, Tana, Kautokeino, Vardø og Vadsø.

Fylkesmannen har ved utarbeidelse av øvelsesscenariene vært i kontakt med/fått bistand fra nettselskaper og andre relevante aktører.

Rapporter etter øvelser er utarbeidet. Fylkesmannen legger mye arbeid i å lage realistiske og gjenkjennbare scenarioer for kommunene. Dette anser vi som en viktig faktor for å få effekt av øvelsene. Vi har som mål at kommunene gjennom øvelsene skal få styrket sin handlingskompetanse, bedre kunnskap om styrker og svakheter i kommunens planverk/beredskap, økt risikoforståelse og risikoerkjennelse og bedret kunnskap om øvet fagområde.

Erfaringer og tilbakemeldinger viser at øvelsene har effekt ved at mange av de mål som settes for øvelsene blir innfridd. Planverk justeres som følge av identifiserte forhold fra i øvelser. Handlingskompetansen i kommunene er generelt god.

Fylkesmannen har i 2014 gjennomført øvelse for FM kriseledelse, stabsfunksjoner og deler av øvrig beredskapsorganisasjon. Øvelsen var i regi av DSB etter forespørsel fra Fylkesmannen. Scenariet var stor ulykke til sjøs. Scenariet er basert på FylkesROS. Store ulykker er satsingsområde i 2015, ref. tverrsektoriell handlingsplan for oppfølging av FylkesROS. Det er utarbeidet evalueringsrapport og oppfølgingsplan etter øvelsen og implementering av læringspunkter er iverksatt.

Det er ikke gjennomført øvelse for Fylkesberedskapsrådet i 2014. Det ble gjennomført samhandlingsøvelse med fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum høsten 2013. Scenariet var atomberedskap. Statens Strålevern hadde ansvar for gjennomføring av øvelsen. Fylkesmannens kriseledelse og deler av krisestaben ble øvet samtidig.

Det er ikke gjennomført varslingsøvelse i DSB-CIM i 2014.

Det ble gjennomført atomberedskapsøvelse med Karasjok kommune i 2012 og med fylkesberedskapsrådet i 2013.

Fylkesmannen har deltatt i øvelse Trim. CMX og Nasjonal varslingsøvelse ble avlyst fra sentralt hold.

Gjennomførte øvelser er meldt inn i Nasjonal øvingskalender

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

55.1 Håndtering av uønskede hendelser

Fylkesmannen har rutiner for etablering av egen kriseorganisasjon, fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum. Det foreligger samarbeidsavtale mellom fylkesmannen og politimesterne som regulerer forholdet ved iverksettelse av samordning.

Fylkesmannen tilbyr kommuner bistand både under og etter hendelser. Ingen kommuner har hatt behov for dette i 2014.

Det har ikke vært hendelser av regional betydning i 2014.

Fylkesmannen har i tråd med etablerte varslingsrutiner videreformidlet varsler fra NVE og Meteorologisk institutt til relevante kommuner og berørt politidistrikt og i nødvendig utstrekning gitt kvittering til NVE.

Ebolautbrudd i Afrika

Art og omfang samt : Utbrudd av ebola i Vest-Afrika.

Kommuner berørt: Alle

FM involvering: Informasjonsformidling fra sentrale myndigheter til kommunene samt møte med to regionale lufthavner for å avklare etablert barrierer ved lufthavna og kontakt mellom kommune og lufthavna. Fylkesmannen har sendt brev til kommuneoverlegene om deres rolle i beredskapsarbeidet mot ebola.

FBR involvering: Ikke vært involvert

Læringspunkt/implementering: Hendelsen er ikke over - evaluering ikke gjennomført ennå.

Terrorsaken juli 2014

Art og omfang: Økt terrortrussel mot Europa og Norge

Kommuner berørt: Alle.

FM involvering: Etablert egen kriseledelse, situasjonsovervåkning i embetet, oppfølging av oppdrag fra sentrale myndigheter. Innhenting av informasjon fra kommunene og rapportering til sentrale myndigheter. Kommunene bedt om i nødvendig utstrekning å etablere kontakt med lokalt politi.

FBR involvering: Ikke involvert. Politidistriktene forespurt om det var ønskelig å samle FBR med tanke på informasjonsdeling. Dette ble vurdert ikke å være nødvendig.

Læringspunkt/Implementering: Fylkesmannen har foretatt en internevaluering og identifisert oppfølgingspunkter som er under implementering.

Strømbrudd i Nord-Norge 21.02.14

Art og omfang: Strømbrudd i Nord-Norge som følge av feil i sentralnettet. Varighet: ca. 1 time

Berørte kommuner: Alta, Karasjok og deler av Porsanger

FM involvering: Hendelsen håndtert av fylkesmannen og fylkesberedskapssjef. Kontakt med berørte kommuner for å få statusrapport. Kontakt med KDS Finnmark samt gitt situasjonsvurdering til DSB.

FBR involvering: Ikke involvert

Læringspunkter/implementering: Ingen spesielle

Varsel om ekstremvær (Jorun) 08.03.14

Art og omfang: Varsel om sterk storm i blant annet Finnmark

Berørte kommuner: Alle

FM involvering: FM etablert situasjonsovervåkning. Mottak og videreformidlet informasjon fra met.no til kommuner og FBR med fl. Rapportering til DSB. Kontakt med met.no og KDS Finnmark underveis.

FBR involvering: Fortløpende varslet

Læringspunkter/Implementering: Behov for styrket kontakt med KDS Troms i og med at en av kommunene har nettselskap som sorterer under KDS Troms.

Erfarte at mange av kommunene benyttet ulike kommunikasjonsmidler ved rapportering. Dette var utfordrende ved sammenstilling av av helhetlig rapport. Sterkere fokus overfor kommunene på at DSB-CIM benyttes som rapporteringskanal.

Feil i transmisjonsnettet 5.april

Art og omfang: Informasjon om at det var oppstått feil på mobilnettet (8 basestasjoner), fastnettet telefon (137 kunder) og fastnett bredbånd (573 kunder) i deler av nedenfornevnte kommuner. Viktige kunder var berørt.

Berørte kommuner: Nordkapp, Lebesby, Porsanger, Karasjok, Tana og Berlevåg

FM involvering: Dialog med Telenor, videreformidling av informasjon til berørte kommuner, fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum og nødetater

FBR involvering: Mottaker av varsel

Læringspunkter/implementering: Ingen særlige forhold identifisert.

Feil på GSM-baserte trygghetsalarmer 4-5 april

Art og omfang: Systemfeil hos Telenor. FM mottok informasjon den 6.4.14 om at det i perioden 4-5 april hadde vært feil hos Telenor som kan ha berørt GSM baserte trygghetsalarmer.

Berørte kommuner: Alle

FM involvering: FM informert kommunene og 110 sentralen om hendelsen og bedt disse avklare om noen i fylket hadde utløst alarm, men ikke fått hjelp. Ingen hendelser rapportert

FBR involvering: Nei

Læringspunkter og implementering: Telenor må ha bedre rutiner på varsling av hendelser.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
51.2 Vergemålsloven	kr 41 701,00	kr 3 224 649,69
52.1 Fri rettshjelp	kr 706 762,72	kr 9 602,00
53 Forebyggende samfunnssikkerhet	kr 1 237 715,43	kr 0,00
54 Beredskapsforberedelser	kr 111 458,82	kr 0,00
55 Regional og kommunal krisehåndtering	kr 268 674,77	kr 0,00
Andre oppgaver under JD	kr 26 607,11	kr 0,00

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Resultatområde 60 Ledelse, virksomhetsstyring og administrasjon

Representasjonsoppgaver

Embetsledelsen har i 2014 gjennomført og bidratt ved en rekke representasjonsoppgaver, herunder

- Møte med Finnmarksbenken på Stortinget
- Møte med fylkets ordførere og rådmenn
- Kirkeneskonferansen
- Deltakelse ved 3 Fylkestingsmøter
- Gjennomført besøk i og møte med politisk og administrativ ledelse i 8 kommuner sammen med ledergruppen
- Besøk av Landbruks- og matministeren – møte med reindriften og landbruket i fylket
- Møte med reinbeitedistriktene i øst- og Vestfinnmark
- Møte med Totalforsvarsnemnda
- Rundreise i fylket med Stortingets Næringskomite
- Møte med oljeselskapet DONGBesøk av og møte med Brigade Nord
- 2 møter i Fylkesberedskapsrådet
- Deltakelse ved Statnetts oppstart av ny linje Ofoten-Balsfjord
- Deltakelse ved start på Grunnlovsseilasen
- 2 besøk av og møter med Guvernøren i Murmansk
- Besøk av og møte med direktør for Regionforvaltningsverket i Lappland
- Deltakelse ved skifte av Grensekommisær
- Besøk av russisk kriseadministrasjon EMERCOM
- Deltakelse ved jubileum i Berlevåg
- Besøk av og styringsmøte med Helsedirektoratet
- Besøk av og styringsmøte med Statens Helsetilsyn
- Besøk av og styringsmøte med Miljødirektoratet
- Deltakelse ved 25årsjubileum Samisk Høyskole i Kautokeino
- Vertskap for sivilt-militært møte i nord
- Besøk av og møte med Post- og teletilsynet
- Deltakelse ved markering ved Partisanmonumentet
- Deltakelse ved Statnetts åpning av ny kraftlinje Skogfors-Varangerbotn
- Deltakelse ved/åpning av Barnevernkonferanse i Alta
- Deltakelse i Atomkommisjonsmøte i Murmansk
- Deltakelse ved markering av Sametingets 25årsjubileum
- Deltakelse ved markering av 75 år krigsslutt i Murmansk
- Deltakelse ved krigsslutt-markering i Litza
- Deltakelse ved krigsslutt-markering i Tana
- Deltakelse ved krigsslutt-markering i Kirkenes sammen med H.M. Kongen
- Deltakelse ved årlig samarbeidsmøte FM-nord
- Deltakelse ved vigsling av ny biskop i Nord- Hålogaland
- Deltakelse KMD's kommunalkonferanse
- Deltatt ved 4 Fylkesmannssamlinger
- Deltatt ved mange fag- og sektorsamlinger

60.1 Helhetlig ledelse og virksomhetsstyring

Embetet har i 2014 jobbet med helhetlig og strategisk ledelse i leder og avdelingsmøter, hvor dette har vært tema. Utover dette har følgende hatt fokus innenfor ledelse i 2014:

- Prioritere opp fokus på strategi og koordinering

1. Strategi og kompetanseutfordringer generelt
2. Budsjett disponering som strategisk virkemiddel
3. Prioritere strategiske diskusjoner i ledermøtene
4. Sterkere fokus på samordning

- Fokus på reell prioritering av embetets portefølje avspeiles i virksomhetsplanens tekst og tabelldel
- Økt fokus på beslutningstaking og gjennomføring
- Involvere medarbeiderne direkte og gjennom IDF, i grunnlaget for, og gjennomføringen av, strategiske og andre viktige beslutninger

60.2 Mangfold og likeverd

Som et tiltak for å redusere sykefraværet har embetet videreført en ordning som innebærer at ansatte kan trimme i arbeidstiden en time i uka. Videre har man ved embetet laget avtaler med enkeltansatte som innebærer en særlig tilrettelegging i forbindelse med midlertidig, og mer varig, nedsatt funksjonsevne.

Sykefraværet, legemeldt og egenmeldt fravær (kun egen sykdom - ikke tatt med fravær i forbindelse med barns sykdom) fordelt på kjønn var i 2014 slik:

Kvinner 5,3 % legemeldt og 1,5 % egenmeldt

Menn 6,4 % legemeldt og 1,3 % egenmeldt

Det totale legemeldte fraværet i 2014 ble da på 5,7 %.

Embetet har til nå ikke hatt stor turnover blant såkalte eldre arbeidstakere. I 2013 var det ingen som pensjonerte seg, i 2014 var det 3 som gikk av med pensjon. Det er forventninger om at embetets mål om å føre en livsfaseorientert personalpolitikk ivaretar også denne gruppas behov for tilrettelegging mht arbeidsoppgaver og arbeidssituasjon.

I 2014 fikk Fylkesmannen i Finnmark overført ansvaret for reindriftsforvaltningen og fikk med dette ca 15 nye ansatte ved embetet. Disse ansatte er lønnet på prosjektmidler og er ikke lønnsharmonisert mot de øvrige ansatte på embetet da dette ikke er finansiert av de sentrale myndigheter.

Endringer i tabelldataene der tallene har endret seg siden 2013 skyldes i stor grad endringer som har skjedd som et resultat av en ny reindriftsavdeling ved embetet.

I forkant av lokale lønnsforhandlinger 2014 ble det innhentet og analysert nøkkeltall for likestillingsstatus i embetet i forhold til ansattgrupper og lønn. Dette tallmaterialet viste at ingen særlige tiltak var påkrevet - de lønnsforskjeller vi har er forklarbare og ikke et resultat av "systemfeil".

I tabelldelen der vi skal oppgi ledere med personalansvar har vi ført inn embetets toppledergruppe - dvs embetsledelsen og alle avdelingsdirektørene.

Fylkesmannen i Finnmark har ikke tilbudt praksisplasser til personer med nedsatt funksjonsevne i 2014 og har heller ikke hatt lærlinger i 2013 og 2014.

Lønn

		Kjønnsbalanse			Lønn	
		m%	k%	Totalt(N)	m (kr/%)	k (kr/%)
Embetsledelse/direktør	2014	44,0	56,0	100	100	109,7
	2013	17,0	83,0	100	100	102,8
Seksjonssjef/ass. direktør	2014	47,0	53,0	100	100	97,7
	2013	50,0	50,0	100	100	96,1
Saksbehandler I	2014	41,0	59,0	100	100	89,9
	2013	61,0	39,0	100	100	87,9
Saksbehandler II	2014	33,0	67,0	100	100	100,1
	2013	27,0	73,0	100	100	96,4
Kontorstillinger	2014	25,0	75,0	100	100	100,9
	2013	12,0	88,0	100	100	99,5

Fagarbeiderstillinger	2014	0,0	100,0	100	100	100,0
	2013	0,0	0,0	0	100	0,0
Unge arb.takere inkl lærlinger	2014	0,0	0,0	0	100	0,0
	2013	0,0	0,0	0	100	0,0
Totalt i embetet	2014	31,7	68,3	600	100	99,7
	2013	33,4	66,6	500	100	97,8

Deltid

		Deltid		Midlertidig		Foreldreperm.		Legemeldt fravær	
		M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%
Totalt i virksomheten	2014	18,0	82,0	33,0	67,0	33,0	67,0	54,5	45,5
	2013	44,0	56,0	30,0	70,0	46,0	54,0	0,0	0,0

Ansatte

2014	Ledere med personalansvar			Medarbeidere			Lønn	
	M%	K%	Totalt	M%	K%	Totalt	M%	K/M i %
FMFI	44,0	56,0	100	35,0	65,0	100	100	97,7

60.3 Informasjonssikkerhet og IKT

Rapportert i egne brev i henhold til rapporteringskravet.

60.4 Embetsspesifikke oppdrag på IKT-området

Resultatområde 61 Samordning og modernisering i kommunene

Vi har bidratt til en bedre statlig samordning for kommunene gjennom intern kommunikasjon og dialog med andre statsetater. Vi har tatt ansvar for at embetet opptrer så enhetlig som mulig overfor kommunene både generelt og når det gjelder statlige tilsyn.

Gjennom veiledning og tildeling av skjønnsmidler har vi bidratt til kommunene kan moderniseres og utvikles.

Vi ser et potensiale i å styrke samordningen og veiledning, særlig i forhold til kommunene. Måloppnåelsen er nokså god i 2014.

61.1 Kommunerettet samordning

Kommunerettet samordning er en viktig oppgave for embetet. Det er utfordrende å konkretiserer samordningsoppdraget, men embetet arbeider stadig med å utvikle nye metoder og tiltak. Oppgaven ledes av kommunal- og samordningsseksjonen i embetets nye Justis- og samfunnsavdeling. Den interne samordning skjer i ledergruppen, i kommunegruppen, plangruppen og tilsynsgruppen. Her sitter representanter fra alle avdelinger.

Kommunegruppen ledes av kommunal- og samordningsseksjonen. Hovedoppgaven er kriterier og fordeling av skjønnsmidler og statusrapporter på kommuner med utfordringer. Tilsynsgruppa skal konkretisere samordningskravet til Fylkesmannen. Formålet er å koordinere tilsyn, skape en felles policy for fylkesmannens tilsyn og gi kommunene bedre veiledning.

Kommunal- og samordningsseksjonen eksterne samordningsoppgaver løses med dialog og møter med kommuner, regionale statsetater, KS, fylkeskommunen og andre relevante aktører. Samarbeidet med KS-Finnmark og rådmannsutvalget er godt.

Det årlige kontaktmøtet med ordførere og rådmenn ble gjennomført i januar 2014 i Kirkenes. Alle kommunene var representerte, de fleste med både ordfører og rådmann. Tema: plan- og bygningsloven, kommuneøkonomi, motorferdsel, sjumilssteget og våre nye områder: vergemål og reindrift. Kontaktmøtet for 2015 ble gjennomført i januar i Vadsø med kommunereformen som hovedtema. Godt oppmøte også i 2015.

Embetet gjennomførte 7 fylkesmannsbesøk i 2014: Vadsø, Måsøy, Kvalsund, Hammerfest, Lebesby, Nesseby og Tana. Vi utarbeider kommunebilder som sendes kommunene i forkant og som danner grunnlag for dialogen. Formannskapet er tilstede på dialogmøtene. Disse møtene er viktige både for dialog og for å sikre at embetet får innsikt i den enkelte kommunes rammebetingelser.

Vi gjennomfører årlige møter med fylkesordførere. Fylkesordføreren var ansvarlig for siste møte som ble gjennomført 1. desember. Hovedtema var kommunereformen og plankometasne i fylket. Vi samarbeider ellers godt på flere områder. Vi deltar på Fylkestingets møter og i øvrig regionalt utviklingsarbeid med relevans for kommunene i Finnmark.

Vi deltar på KRD sine samlinger vår og høst, og ser dem som viktige for det kommunerettede samordningsarbeidet.

61.2 Modernisering i kommunene

Fylkesmannen i Finnmark har fordelt 6,825 mill. kr. av tilbakeholdte skjønnsmidler til ulike omstillings- og fornyingsprosjekter i kommunene. Av dette har 4,75 mill. kr. gått til Barn og ungesatsningen «Sjumilssteget». Det er gitt midler til kartlegging i alle kommunene og det er gitt midler til prosjekter i 9 kommuner. Satsningen videreføres også i 2015.

Det er brukt 475.000 til å støtte 6 kommuners deltagelse i prosjektet «Gode skoleeiere». Tilslutt er det tildelt 1,6 mill. kr til 8 omstillings- og fornyingsprosjekter. Det var behandlet 13 søknader fra 7 kommuner. Av de 8 prosjektene som fikk tildeling var det 5 som involverte flere kommuner.

Det er gitt bistand til de kommuner som har bedt om det i forhold til utforming av prosjekter og søknader. Erfaringsmessig blir søknadene bedre dersom kommunene har søkt bistand før søknadene leveres.

Som en konsekvens av liten kapasitet har det også dette året vært fokus på å få kommunene i gang med omstillingsarbeidet og mindre vekt på oppfølging, evaluering og erfaringsoverføring.

61.3 Samordning av statlig tilsyn

Vi har prioritert arbeidet med å samordne statlig tilsyn i 2014. Det skjer gjennom en intern tilsynsgruppe og årlige møter med øvrige tilsynsetater og revisjonsdistriktene (egenkontroll) i fylket.

Vår interne tilsynsgruppe ledes av kommunal- og samordningsseksjonen og har representanter fra de avdelingene som har tilsyn og kontroller. Gruppen har som mål å utvikle harmoniserte tilsyn fra fylkesmannen. Tilsynsgruppa koordinerer egne tilsyn både i tid og innhold. Det ble gjennomført et vellykket felles tilsyn mellom beredskap og landbruk i 2014.

Vi har en egen tilsynskalender og legger også her inn tilsyn fra andre statlige tilsynsaktører. Vi gjennomførte vårt årlige møte med øvrige tilsynsaktører 12. februar 2014. Dette møtet er viktig for å dele informasjon om tilsynplaner og aktivitet for året som kommer. Likelydende møte ble gjennomført 3. februar 2015.

Det er etablert kontakt med revisjonsdistriktene om bedre samarbeid og koordinering mellom kommunenes egenkontroll og oss. Det ble gjennomført et møte 12. juni etter initiativ fra Fylkesmannen. Formålet med møtet var å dele informasjon og etablere rutiner for bedre samordning. Neste møte gjennomføres i juni 2015.

Grunnlaget for vårt arbeid ligger i § 10A i Kommuneloven og retningslinjer for Fylkesmannens samordningsrolle. Vi har ikke mottatt noen henvendelser fra kommuner som mener tilsynsbelastningen har vært for stor i 2014.

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

Fylkesmannen i Finnmark har gjennomgått alle kommunebudsjettene med hensyn på om de kvalifiserer for innmelding i ROBEK.

Det er foretatt lovlighetskontroll av budsjettet for 3 ROBEK-kommuner. Budsjettvedtakene ble ikke opphevet.

En kommune er meldt inn i ROBEK i løpet av året og pr 31.12.2014 er det 4 kommuner i ROBEK: Gamvik, Karasjok, Kautokeino og Porsanger.

Det er behandlet 7 saker om godkjenning av låneopptak for ROBEK-kommuner. Alle 7 ble godkjent.

Embetets strategi i forhold til godkjenning av låneopptak for ROBEK-kommuner er å være restriktiv og kun godkjenne:

- låneopptak på selvkostområdene,
- lån til tiltak der kommunen har pålegg om utbedringer
- lån til tiltak som bør gjennomføres for å spare kostnader på kort eller lang sikt

Embetets strategi er godt kjent blant kommunene slik at ROBEK-kommunene på egenhånd reduserer investeringene til et minimum.

Det er behandlet og godkjent 6 kommunale lånegarantier.

Måloppnåelsen er god i forhold til de ressurser vi har.

62.2 Økonomiforvaltning - veiledning

Økonominettverket for økonomisjefer/medarbeidere i kommunene som ble startet i 2010 i samarbeid med KS er videreført. Det er avholdt to nettverkssamlinger, en i mars og en i oktober. Samlingen i mars var en selvstendig samling over 1 og en halv dag. Samlingen i oktober var lagt i etterkant av KS sin høstkonferanse med bl.a. presentasjon av Statsbudsjettet. Fylkesmannen har vært en pådriver i å arrangere samlingen og har også hatt faglige innlegg på samlingene. Vider er det gitt individuell veiledning til kommuner ved behov.

Skjønnsmidler til kommunene er fordelt med utgangspunkt i retningslinjene for skjønnsfordelingen.

En kommune ble meldt inn i ROBEK i løpet av året og det er nå fire kommuner i registeret. Fylkesmannen har vært på tre ROBEK-oppfølgingsmøter og et ROBEK-møte etter innmelding av den sist innmeldte kommunen.

Fylkesmannen har fulgt opp kommunene i forhold til KOSTRA-rapporteringa for 2012 ved å sende påminning om rapportering i epost i forkant av rapporteringsfristen og ved å følge opp med individuelle meldinger til de kommunene som ikke hadde rapportert fullstendig innen fristen. Det har ikke vært kapasitet til å jobbe med datakvaliteten.

Fylkesmannen gjennomfører fylkesmannsbesøk/dialogmøter i hver kommune i løpet av valgperioden. Kommuneøkonomi er et sentralt tema i alle møtene og det er laget kommunaløkonomiske analyser med bakgrunn i regnskapsdata fra KOSTRA og i utvalgte nøkkeltall som grunnlag for disse møtene. Det ble gjennomført 7 slike møter i 2014. Hovedpunkter fra disse analysene er tatt inn i kommunebilder som fylkesmannen har sendt til kommunene og brukt som grunnlag for dialogen i kommunemøtene.

Kommuneøkonomen har videreført samarbeidet/støtten til Oppvekst og utdanningsavdelingen om veiledning til kommunene om økonomisk likeverdig behandling av kommunale og ikke kommunale barnehager og fastsetting av kommunale tilskudd.

Resultatområde 63 Kommunalrett, forvaltningsrett, kommuneinndeling og valg

63.1 Kommunalrett

Vi har hatt fokus på å få ned antall lovlighetskontroller, gjennom dialog og veiledning av kommunene.

Måloppnåelsen er god.

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i			Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen			Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMFI	7	7		0				
Sum	7	7	0	0	0	0		

63.3 Kommuneinndeling

Fylkesmannen har tatt en sentral rolle i forhold til gjennomføringen av kommunereformen i Finnmark. Oppstartsmøte med ordførere og rådmenn ble avholdt i Honningsvåg 8-9 september. Målet var å motivere alle kommunene til å gå i gang med prosessen. Fokus var på å informere kommunene om innholdet i reformen, samt å presentere en framdriftsplan for den regionale prosessen. Fylkesmannen samarbeider med KS regionalt om gjennomføringen av prosessen.

Alle 19 kommuner i Finnmark har fattet positivt politisk vedtak om å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner. De fleste kommunene i Finnmark er i dialog med nabokommuner mht. å vurdere mulig sammenslåing. Kvænangen kommune i Troms fylke vurderer sammenslåing med en eller flere kommuner i Finnmark.

De største utfordringene i Finnmark er at mange små kommuner er spredt på et stort geografisk område. Punktbosetting gjør at det er langt mellom de fleste kommunesentra. En annen utfordring blir å ivareta lokaldemokratiet i en sammenslått kommune med stort areal og lange avstander mellom punktbosettinger. Klimatiske forhold er til tider en utfordring. Tjenestetilbudet og økonomisk soliditet varierer mellom kommunene. Det nordsamiske kjerneområdet er i Finnmark. Dette kan skape utfordringer mht. samisk språk og kultur ved kommunesammenslåinger. Fylkesmannen har oppsummert utfordringen slik: «Behovet for kommunesammenslåing er størst i Finnmark, men kanskje også vanskeligst å gjennomføre?»

Fylkesmannen tilbyr aktivt kommunen støtte og veiledning i reformen. Vi har møtt i kommunestyre for å informere om kommunereformen. Vi har møtt i regionrådene, og deltatt på konferanser i regi av Ks. I tillegg så har det kommunereformen vært et sentralt tema på fylkesmannens møte med kommunen i Finnmark.

Det er opprettet en styringsgruppe for prosessen, bestående embetsledelsen, avdelingsdirektør, prosessveileder, Ks-Finnmark styreleder, adm. leder og leder av rådmannsutvalget.

Det er opprettet en ressursgruppe bestående av viktige samfunnsaktører i Finnmark.

I 2014 fikk fylkesmannen kr. 300.000,- i støtte til prosessveileder. Av disse midlene er kr. 185.464,- brukt.

Prosessveileder tiltrådte 19. februar 2015. Før tiltredelse ble denne funksjonen ivaretatt av avdelingsdirektør for Justis-og samfunnsavdelingen.

Fylkesmannen har i konferanser informert og gjennomgått de tilgjengelige verktøy. Fylkesmannen ser det som nødvendig å utforme en mal for egenkarlegging for kommunene, hvor fylkesmannen bidrar med nødvendig statistikk og egen vurdering av kommunene.

63.4 Valg

Noen spørsmål vedrørende nominasjon, ingen saksbehandling.

63.5 Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren

I vår dialog med kommunene har vi løpende fokus på dette. Ved manglende korrekt bruk av dette i klagesaker veileder vi i våre vedtak. Offentleglova blir tema for veiledning gjennom klagebehandlingen vår. Vi har dette som

tema i våre folkevalgsopplæringer hos kommunene.

Måloppnåelse og resursbruk er god.

Resultatområde 66 Planlegging, bolig- og bygningsrett

66.1 Byggesaker

Fylkesmannen i Finnmark fattet i 2013 vedtak i 52 klagesaker etter plan- og bygningsloven. Gjennom hele året har vi oppfylt kravet til saksbehandlingstid på 90 dager. Råopprøringen for 2014 er gjort på vanlig måte gjennom Systematisk sammenligning på FM-nett.

Måloppnåelse og resursbruk vurderes som god.

66.2 Saker om ekspropriasjon

2 saker i 2014.

Måloppnåelse var god.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven og lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder

Klage etter eierseksjonsloven - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMFI	0	0	0	Ingen
Sum	0	0		

66.5 Planlegging og geodata

Planlegging

Vi har deltatt og medvirket i regionalt og kommunalt planarbeid. Fylket preges fremdeles i stor grad av mangelfulle og gamle kommuneplaner. Mange kommuner sliter også med manglende ressurser og kompetanse på planområdet.

I november arrangerte Fylkesmannen i samarbeid med fylkeskommunen den årlige plankonferansen for kommunene i fylket. Tilbakemeldingen fra kommunene er at konferansen er en viktig møteplass, både mellom kommunene og mellom kommunene og sektormyndighetene. De siste årene har også de fleste sektormyndighetene vært representert på konferansen.

I 2014 har vi hatt på høring 3 kommunedelplaner og 92 reguleringsplaner. I tillegg er det varslet oppstart av arbeid med en rekke planer. Vi har også hatt på høring 29 saker hvor det er snakk om endring eller mindre endring av arealplan.

Det har vært få store arealkrevende plansaker på høring. I de sakene vi har behandlet har det derfor vært få konflikter knyttet til de områdene Fylkesmannen skal ivareta. Vi har fremmet innsigelse i fire saker. Alle innsigelsene har vært knyttet til interessekonflikter mellom reindrift- og utbyggingsinteressene.

Større arealplansaker prioriteres foran foran mindre detaljreguleringer og dispensasjonssaker.

I 2014 har vi hatt på høring 230 dispensasjonssaker.

Geodata

Fylkesmannen har for tiden ingen GIS-koordinator. Arbeidet på dette området har i 2014 derfor vært nedprioritert.

Resultatområde 68 Samepolitiske hensyn**Resultatområde 69 Partistøtte****Ressursrapportering**

Resultatområde	Kapittel 0525 Fagdep.	
Ressursbruk knyttet til adm/felles oppg./drift	kr 18 420 247,43	kr 0,00
Embetsspesifikke landsdekkende oppgaver (f.eks. FRI og trippelnett)	kr 0,00	kr 0,00
62 Kommuneøkonomi	kr 591 075,83	kr 0,00
66 Planlegging, bolig- og bygningsrett	kr 1 523 429,60	kr 0,00
Andre oppgaver under KMD	kr 197 124,11	kr 0,00
Sum:	kr 20 731 876,00	kr 0,00

Arbeids- og sosialdepartementet**Resultatområde 73 Sosiale tjenester****73.1 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen**

I 2014 har vi mottatt 35 klagesaker av disse er 7 bortfalt/avvist/trukket. 22 saker ble realitetsbehandlet; 19 stadfestet og 3 omgjort.

Vi åpnet hendelsesbasert tilsyn i to saker, begge med pliktbrudd påvist. Ett av tilsynene står ennå åpent.

Det ble avholdt lovkurs for helse og sosialpersonell i kommunene, med fokus på saksbehandling og forvaltningsloven første dag. Dag to avholdt representant fra arbeids- og velferdsdirektoratet opplæring for NAV ansatte i veilderen til STL § 17.

Ansatte fra 18 av 19 NAV kontor deltok.

Vi opplever en økning av henvendelser fra NAV ansette for råd og veiledning på utfordrende saker. Lovforståelse samt bruk av rundskriv og veiledere er hovedfokus i dette arbeidet.

Landsomfattende tilsyn med kommunens ansvar for å sikre forsvarlig tildeling og gjennomføring av kvalifiseringsprogrammet ble gjennomført i to kommuner. Begge kommuner fikk avdekket tilnærmet likt avvik. Tema i og erfaring fra tilsynene er formidlet videre i NAV systemet, blant annet på NAV ledersamlin og til NAV Finnmark. Dette resulterer i større fokus på internkontroll og forsvarlig saksbehandling i konrotene.

73.2 Sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen – formidlingstiltak og kompetanseutvikling

NAV-gruppa på avdelingen har hatt hovedansvar for å følge med på levekårsutviklingen i fylket, ved sin kontakt med brukere, NAV-kontor, NAV Fylke og media.

Fylkesmannen og NAV Fylke har utarbeidet en felles kompetansehevingplan med fokus på aktiviteter ut mot NAV kontor og kommunen.

Jevnlige møtepunkter for utveksling av informasjon og planlegging av felles aktivitet, fører til en styrket felles satsing ut mot kontorene.

"oppfølgingsfaglige" nettverkssamlinger har i 2014 ikke vært avholdt, da NAV kontorene og kompetanseveiledere fra NAV fylke og Fylkesmannen har prioritert innføring av veiledningsplattformen.

Høsten 2014 startet rådgivere fra NAV Fylke og Fylkesmannen et felles prosjekt for "kontinuerlig forbedring" på tre NAV kontor. Prosjektet går ut på å veilede kontorene med kvalitetskontroll på eget arbeid, og finne tiltak for forbedring. Målet er å iverksette arbeidsmetoden på alle NAV kontor i fylket i løpet av 2015, der kontorene avholder jevnlig fagdager.

Rådgiver fra Fylkesmannen har på noen områder medvirket i pilotopplæringen "Ny i NAV" høsten 2014.

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

KVP er oppe som fast tema på møtene på ledernivå mellom NAV Finnmark, KS og Fylkesmannen. Fylkesmannen deltar på NAV leder samlinger i fylket der vi har mulighet for det.

I flere år har det vært arrangert lovkurs og saksbehandlingskurs med fokus på helhetlig og langsiktig oppfølging av brukere som trenger dette fra NAV. KVP og langsiktig oppfølging av brukere er også fast tema i all dialog med NAV kontorene, der en ser at dette er hensiktsmessig.

I Finnmark ser vi at hovedutfordringer i godt oppfølgingsfaglig arbeid, ennå handler mye om rettighetsforståelse, leder forankring og felles arbeidsmetoder i systemet. Kontorenes erfaringer fra landsomfattende tilsyn har god effekt for fokus på ordningen. Erfaringer deles mellom lederne, samt deling av gode grep, metoder, rutiner og suksesshistorier.

73.4 Økonomisk rådgivning

I oktober ble det avholdt kurs i økonomisk rådgivning og oppfølging tilpasset veiledere for brukere med særlige utfordringer.

Det har også vært arbeidet med å benytte våre 4 ressurspersoner for kartlegging av kompetansehevingsbehov i kommunene/NAV kontorene, og planlegging av videre nettverk for rådgivere på området.

Økonomisk rådgivning er også tema i forbindelse med alt oppfølgingsarbeid av brukere i NAV kontoret.

73.5 Boligsosialt arbeid

Alta og Sør-Varanger kommuner har mottatt tilskudd til boligsosialt arbeid, kommunene er fulgt opp med kontakt og veiledning.

Samarbeidsavtalen med Husbanken er gjeldende ut 2015. Det er gjennomført dialog med Husbanken om håndtering av den nye boligstrategien "Bolig for velferd", der det kommer konkrete samarbeidsoppdrag i 2015. Under Rus/psykisk helseforum Finnmark i november hadde et av fagseminarene boligoppfølging som tema.

Husbanken er aktiv deltaker i arbeidsutvalget til rus/psykisk helseforum Finnmark.

73.6 Barn og unge

For oss er det et overordnet mål at alle barn og unge skal få en god oppvekst i Finnmark, og gis mulighet til å utvikle seg i samfunnet. Arbeidet med « Sjumilssteget » som vi startet opp i 2013, er en god metode for å nå dette målet. Internt har det gitt oss en god mulighet til sikre intern koordinering av arbeidet for barn og unge. Alle avdelinger er med i prosjektgruppen som arbeider med implementeringen av barnekonvensjonen i kommunene. Utover å arbeide med selve «Sjumilssteget», har det også gitt oss en mulighet til å se hvordan vi kan få løst andre oppdrag overfor målgruppen. Det ble besluttet å arrangere et lovkurs som involverte helse- og sosialavdelingen

og oppvekst- og utdanningsavdelingen. Den ene dagen satte vi saksbehandling og forvaltningsrett på dagsorden, og kommunens ansvar for helhetlig oppfølging og samarbeid på tvers overfor blant annet barn og unge med sammensatte behov. På kursets siste dag løste vi fagspesifikke oppdrag.

Samtlige kommuner har i år kartlagt hvordan de arbeider med «Sjumilssteget» i kommunen. Underveis i den prosessen hadde vi en koordinatorsamling. Kommunenes kartlegging ble presentert på «Sjumilsstegskonferansen» i høst. Flere av kommunene meldte om at de er for dårlig på samordnete og koordinerte tjenester. De fleste kommuner ser et forbedringspotensial i dette arbeidet. 17 av 19 kommuner har etablert ungdomsråd som et ledd i ivaretagelse av barn og unges medvirkning. Vi hadde spennende parallellseminar. Tema var individuell plan, barns medvirkning i arealplanlegging, meldeplikt og opplysningsplikt til barnevernet, og Tromsø kommunes erfaring som deltaker i Modellkommuneforsøket der tema var « Bedre tverrfaglig innsats». Siste dag på konferanse var viet fagdag for kommunal og fylkeskommunal PP-tjeneste, elevenes arbeidsmiljø i et folkehelseperspektiv, og samtaler med barn som har vært utsatt for vold og overgrep. Vi har også samarbeidet med fylkeskommunen om «NY GIV» og bidratt på oppfølgingskonferanse.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
73.3 Kvalifiseringsprogrammet	kr -166 723,51	kr 489 509,24
73.9 Andre oppgaver – Sosialtjeneste (rest 73)	kr 1 225 335,22	kr 0,00
Tilsyn etter lov om sosiale tj. i NAV	kr 630 427,35	kr 0,00
Andre oppgaver under ASD	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 1 689 039,00	kr 489 509,00

Helse- og omsorgsdepartementet

Resultatområde 76 Samhandling, kvalitet og helseberedskap

Se punktene under

76.1 Samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten

Fylkesmannen har bidratt med informasjon og opplæring til alle kommunene i ny helselovgivning, bl.a gjennom samarbeidet med Finnmark fylkeskommune og deres partnerskapskommuner.

Vi har samarbeidet med regional samhandlingskoordinator som har deltatt på ukentlige møter pr telefon, samt fysiske møtet i Vadsø. Dette har vi vurdert som et hensiktsmessig og godt tiltak som bidrar med koordinering opp mot nasjonal koordineringsgruppe. Vi har fulgt med på utviklingen innen kommunal medfinansiering og andre styringsdata fra Helsedirektoratet. Fylkeslegen sitter i Overordnet samarbeidsorgan OSO med møte- og talerett. Dette bidrar til oversikt over framdrift og samhandlingsutfordringer.

Fylkesmannen har fulgt utviklingen i prosjektet Samhandling i Vest (SiV), som er et interkommunalt samarbeid mellom Hammerfest, Måsøy og Kvalsund kommuner. Prosjektet holdt bl.a. en folkehelsekonferanse hvor målrettet og langsiktig folkehelsearbeid var tema.

Fylkesmannen har bidratt til kompetanseheving innen levevaneområdene, bl.a. gjennom samarbeid med Hammerfest kommune om kostholdskurs for frisklivsansatte i kommunene i Finnmark. Her har også Helsedirektoratet bidratt med foredragsholdere. Vi har også bidratt til kursing av frisklivsansatte, og andre ansatte i kommunene som arbeider med brukere levevaneproblematikk, i samarbeid med Fylkesmannen i Nordland.

76.3 Kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten

Fylkesmannen har i samarbeid med Helsedirektoratet gjennomført IPLOS temadag for kommunene. 17 av 19

kommuner deltok.

Fylkesmannen gjennomførte dialogkonferansen innovasjons/velferdsteknologi og demensomsorg, tjenesteinnovasjon, i samarbeid med KS og andre aktører, både offentlige og private, der 6 kommuner var særskilt invitert. I samarbeid med utviklingssentrene i Finnmark, KS og forskningsrådet er vi startet et arbeid der vi ser på muligheten for konkret å videreføre resultatet fra dialogkonferansen.

Fylkesmannen har i tillegg til dette gitt tilskudd til delfinansiering av videreutdanning innen omsorgsteknologi for ansatte i 2 kommuner. Disse ansatte vil være ressurspersoner for de andre kommunen i Finnmark innen dette området.

Fylkesmannen har i samarbeid med KS og Utviklingssentrene hatt 2 etikk konferanser i 2014. Videre har de 3 utviklingssentrene i fylket fått et oppfølgingsansvar for "sine" etikk kommuner. I forbindelse med dette har fylkesmannen gitt tilskudd til konferansene og til oppfølgingsarbeidet. Med bakgrunn i klagesaker og tilsyn har fylkesmannen koblet kommuner som har hatt behov for etisk refleksjon som verktøy, med utviklingssentrene, som har veiled kommunene i etikkarbeidet.

Fylkesmannen har i samarbeid med KS og kommunene i Finnmark opprettet et ledernetverk der ledere på helse og omsorgssjef nivå er målgruppe. Nettverket møtes 2 ganger i året. I samarbeid med kommunene blir temaer for hver samling bestemt. I 2014 har omsorgsplan 2015/2020 hatt hovedfokus hvor organisering av frivillig innsats og satsningsområdene i omsorgsplan 2020 har vært tema. På nettverksamlingene har fylkesmannen fått satt av egen tid til informasjon, og her gis det bl a informasjon og materiell om de oppdragene embetet har som er rettet mot ledernivå.

76.5 Felles digitalt nødnett

Deltatt på møte mellom kommuneoverleger og Hdir, med innføring av nødnett som tema.

76.6 Helseberedskap og smittevern

Smittevernkonferanse gjennomført i sept. 2014. Nær 90 deltakere, med kommuneoverleger, fastleger og sykepleiere i kommunene. Tema antibiotikaresistens, antibiotikaveileder i primærhelsetjenesten, NOIS, infeksjoskontrollprogram i sykehjem. Fokus på samhandling.

76.7 Personell og kompetanse

Fylkesmannen samarbeider bl.a med fylkeskommunen, nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, ulike fagskoler, ulike høyskoler, Artisk universitet, KS, de 3 utviklingssentrene, de offentlige opplæringskontorene, spesialisthelsetjenesten og kommunene for å tilrettelegge for kompetanseheving og heve kompetansenivået i helse og omsorg. Dette omfatter bl.a opprettelse av 2 kull "jeg vil bli helsefagarbeider, med ABC til fagbrev", desentralisert sykepleierutdanning, nettbasert sykepleierutdanning, vernepleierutdanning med lokalt opptak, ulike fagskoletilbud som; aktiv omsorg, demens og alderspsykiatri, rus og psykiske lidelser. Videre; omsorgsteknologi studie og lederutdanninger.

I samarbeid med utviklingssentrene er det gitt opplæring i "dette må jeg kunne for å jobbe i pleie og omsorg". Det er gledelig å se at flere av deltakerne på dette introduksjonstilbudet går videre og blir helsefagarbeidere. Dette gjelder også deltakere på ABCene uten fagkompetanse.

Vi ser også at de som nå er ferdig utdannet helsefagarbeidere, ønsker mer kunnskap. Flere er derfor startet på ulike fagskoleutdanninger. Det er en utfordring at Finnmark ikke har egen fagskole. Dette medfører bergrenset tilgang for ansatte i kommunene fordi svært få har anledning til å reise fra hjem og familie for å gå på skole. I samarbeid med Fylkeskommunen og ulike fagskoler andre steder i landet har fylkesmannen fått i gang fagskoletilbud i Finnmark, og søkermassen er god. Utfordringen er at dette blir fordyrende for fagskolen, og fylkesmannen har vært nødt til å del - finansiere utdanningstilbudet. Det er svært positivt at vi nå har et godt samarbeid med Fylkeskommunen på dette området, de behov som kommunene har blir prioritert i en dialog mellom fylkeskommunen og fylkesmanne.

Fylkesmannen og utviklingssenter for hjemmetjenester drifter en ressursgruppe med ressurspersoner fra ulike kommuner som jobber med helse og omsorgstjenestelovens §9-9 tredje ledd. Det settes av midler fra

kompetanseløftet til å komeptanseheve ressursgruppen og til å samle dem til nettmøter. Medlemmene i gruppen er ressurspersoner for andre kommuner innenfor dette området.

Kurs, konferanser og aktuelle utdanningstilbud annonseres på Fylkesmannens hjemmeside. I tillegg formidles informasjon om kompetansehevingstiltak via utviklingssentrene og deres nettverk innen ABC kommunene, demensnettverket, ressursgruppen kap 9, ressursgruppen kap 4a og ressursgruppe for den samiske pasient. Fylkesmannen er etter hvert godt kjent med kommunenes kompetansebehov og tar direkte kontakt med den enkelte kommune med informasjon om kompetansetilbud som kommunen mangler.

Fylkesmannen er et bindeledd mellom kommuner og utdanningsinstitusjoner for å få tilrettelagte utdanningsløp tilpasset behovene i Finnmark.

Ledernetverket er informert om opplæringsprogrammet "helse og omsorg i plan". Flere av lederne deltar og har deltatt i opplæringsprogrammet. En kommune har videreført dette til et internt lederutviklingsprogram for ledere og mellomledere, tiltaket støttes av fylkesmannen via kompetanseløftet.

Fylkesmannen har oversikt over personell og kompetansesituasjonen i fylket. Med bakgrunn i denne oversikten, prioriteres midler og målrettede tiltak iverksettes i et samarbeid mellom kommunene og utdanningstilbyderne.

Det ble i 2014 gjennomført lovkurs/ saksbehandlerkurs i forvaltningslovens bestemmelser for kommunene. Dette i samarbeid med barnevern, NAV og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen. Det ble kjørt parallellsesjoner på dag 2 der tema bl a var grunnopplæring i pasient og brukerrettighetslovens kap 4a og helse og omsorgstjenestelovens kap 9. 18 av 19 kommuner deltok.

Finnmark har mange helsearbeidere fra andre land. I den forbindelse er informasjon om WHO-koden for internasjonal rekruttering av helsepersonell formidlet til ledernetverk i Finnmark. Ledernetverket består av alle helse og omsorgssjefene i Finnmark. Videre er det lagt ut informasjon om dette på fylkesmannens hjemmeside.

76.8 Rettsikkerhetsarbeid

Lovkurs med temaene forvaltningsloven, grunkurs i pasient- og brukerrettighetslovens kap. 4A og grunnkurs i helse- og omsorgstjenestelovens (khol.) kap. 9 og IPLOS.

Det er satt av midler fra kompetanseløftet til opplæring av tjenesteytere som jobber med khol. kap. 9. Det er gjennomført to møter i ressursgruppe for khol. kap. 9, videre er det gjennomført en nettverkssamling for faglig ansvarlige for khol. kap. 9 med fokus på Insisterende praksis, vergemål, seksualitet og nytt rundskriv kap. 9.

Saker etter khol. kap. 9 behandles innen fristen på 3 måneder.

Ressursgrupper for pasient- og brukerrettighetsloven kap 4A har fått opplæring, slik at de kan dele erfaringer i egen og omkringliggende kommuner. Spesialisthelsetjenesten og tannhelsetjenesten er også med i denne gruppen.

Vi har behandlet 54 4A vedtak i 2014. de fleste vedtakene blir gjennomgått innen en måned etter at de har kommet inn. Saksbehandlingstiden på stadfesting for lang fordi det tar lang tid å få inn dokumentasjon fra kommunene. Av 49 vedtak er 4 opphevet.

Resultatområde 77 Andre oppdrag

se punktene under.

77.2 Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Vi hadde ingen slike saker i år.

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMFI	0	0
Sum	0	

77.3 Særfradrag

(oppgitt saksbehandlingstid er i uker)

I sakene nektes fradraget fordi det offentlige norske helsevesen i utgangspunktet kan tilby behandling og at skattyter ikke kan dokumentere at ventetiden har vært urimelig lang. (KAN DENNE KOMMENTAREN STÅ? KUN 2 SAKER, EVT SLETTES)

Særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMFI	2	2
Sum	2	

77.4 Førerkortsaker

Fylkesmannen har en viktig samfunnsoppgave i forhold til førerrett, trafikksikkerhet og ivaretagelsen av befolkningens rett til rettferdig og lik saksbehandling.

I løpet av 2014 ferdigbehandlet vi 522 saker. Dette er omtrent samme antall som året før da vi behandlet 520 saker.

Sakene som er behandlet fordeler seg på: tilrådninger om inndragninger av førerrett (179), uttalelser om at helsekravene er oppfylt (50), innvilget dispensasjon fra helsekravene (217), delvis innvilget dispensasjon (15), avslag på dispensasjon (31) og 4 saker ble oversendt til annen Fylkesmann for behandling. Det resterende antall saker (26) er råd og veiledning til søkere, helsepersonell, trafikkstasjoner, institusjoner m.m. Det ble totalt sendt ut 1083 brev. Det er et krav at saksbehandlingstiden skal holde seg innenfor 3 måneder. Dette kravet holder vi oss innenfor, men vi har hatt en økning i saksbehandlingstiden i forhold til tidligere år på grunn av redusert saksbehandlingsressurs i 2014.

Det ble ikke åpnet noen tilsynssaker innen førerkortporteføljen i 2014, men en sak krevde nærmere undersøkelser da det kunne se ut til å være en tilsynsak.

Førerkort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMFI	522	34
Sum	522	

77.5 Pasientjournaler

Pasientjournaler. Antall saker.

Embeter	Antall
FMFI	0
Sum	0

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

83.1 Folkehelsearbeid

Samarbeid med Fylkeskommunen og deltakelse i deres partnerskapsarena med kommunene er en viktig faktor for vår måloppnåelse. Gjennom samarbeid på fylkesnivå oppnår vi synergieffekter som kommer kommunene til gode. Fylkesmannen har gjennom partnerskapsnettverket gitt kommunene og fylkeskommunen opplæring i oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer, herunder lovforståelse og gjennomgang av veilederen "God oversikt – En forutsetning for god folkehelse".

Den tverrsektorielle arealplangruppa hos Fylkesmannen er et viktig forum for ivaratakelse av folkehelsehensyn i fylket. Plangruppa er tverrfaglig sammensatt, og har vurdert kommunale og fylkeskommunale planer i forhold til plan og bygningslov, folkehelselov, statlige føringer, og annet relevant regelverk.

Det er gjennomført kompetansehevende tiltak om helsemessige forhold ved skolemiljø som ledd i oppfølgingen av kartlegging av godkjenningsstatus ved alle grunn- og videregående skoler i fylket.

Fylkesmannen har bidratt med planlegging og gjennomføring av Helsedirektoratets kurs om miljørettet helsevern i skolene. Dette ble samkjørt med Fylkesmannens barn- og ungekonferanse, som en egen kursdag.

Fylkesmannen er bedt om å vurdere i hvilken grad fylkeskommunen og kommunene har etablert interne rutiner for arbeidet med oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer. På dette området har vi en viss oversikt, uten at vi kan si at vi kjenner til detaljene rundt alle kommunenes rutiner. Vår vurdering er basert på dialogen vi har gjennom folkehelsenettverket, og samarbeidet med Fylkeskommunen. Fylkesmannen vurderer at det fortsatt er en hovedutfordring å løfte kunnskap og kompetanse innenfor folkehelsearbeidet, og at mange kommuner i for liten grad har klart å gripe fatt i oversiktsarbeidet. Noen kommuner er kommet lengre enn andre og fremstår som gode eksempler for de andre. Utfordringen i mange kommuner ligger både på politisk, administrativt og på fagnivå. Vi ser imidlertid en god utvikling i hvordan folkehelseperspektivet synliggjøres i planverk, og at forståelsen for betydningen av et godt oversiktsarbeid øker.

Alkoholoven

I samarbeid med Korus Nord har vi gjennomført kompetansehevende tiltak i form av en dagskonferanse for henholdsvis øst og vest Finnmark i mai, og en samling i november. Den første samlingen bestod av foredrag om alkoholoven i et folkehelseperspektiv, ansvarlig alkoholhåndtering, kommunal bevillingspolitikk og utfordringer for politiet, politimyndighetenes rolle, vilkår, vandelskravet, rusmiddelpolitisk plan, sanksjoner og klagesaksbehandling og tilsyn og kontroll.

Den neste samlingen handlet om kommunenes forvaltning av alkoholoven. Samlingen rettet seg primært mot kommunale saksbehandlere. På forhånd ba vi dem om å drøfte med ledelsen problemstillingene rundt alkoholkonsum, drikkekultur, samarbeidet mellom kommunen, politi og utelivsbransjen og hvordan skjenkekontrollene fungerer.

I tillegg mottar vi jevnlig henvendelser fra kommunene på e-post eller telefon med spørsmål om alkoholoven.

For øvrig har vi behandlet to klager etter alkoholoven i år. Vi har også fattet vedtak om bevillingsgebyr for de to befalsmessene i fylket som har statlig skjenkebevilling. Vi har ikke gjennomført kontroller eller sanksjoner når det gjelder statlige bevillinger til skip i år.

Resultatområde 84 kommunale helse- og omsorgstjenester

se punktene under

84.1 Allmennlegetjenesten inkludert fastlegeordningen

BOY: Ingen kommuner er innvilget midlertidig dispensasjon fra fastlegeordningen. Enkelte kommuner har marginal listekapasitet, hvor valgfriheten for pasientene kan være begrenset. Andre kommuner har store innslag av vikarer/ vikarstafetter for å betjenes fastlegelister hvor man ikke får rekruttert fastlege.

84.4 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

BOY: Det har vært gjennomført møte med fengselshelsetjenesten i Vadsø kommune. Ny veileder er kjent for personellet, som også har deltatt på nasjonale samlinger/ kurs om fengselshelsetjenesten. Størst utfordring oppleves å være å få til et mer tilstedeværende og forpliktende samarbeid med spesialisthelsetjenesten.

84.6 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Fylkesmannen har også i 2014 valgt å fokusere på det samiske perspektivet.

Ressursgruppen for den samiske pasient og deres pårørende er videreført. Ressursgruppen har i 2014 bl a arbeidet med å utarbeide hjelpemidler ift:

- Døgnrytmeplan for den samiske eldre
- MMS tilpasset den samiske pasient
- Kulturforståelse med bakgrunn i at flere og flere medarbeidere kommer fra andre land.
- Omsorg ved livets slutt i et samisk kulturperspektiv.
- Personsentrert omsorg, et godt hjelpemiddel også for den samiske pasient.
- Kulturen og historiens betydning for å kunne yte forsvarlige tjenester.

Det arbeides fremdeles med disse hjelpemidlene i gruppen. Det er søkt om prosjektmidler fra Sametinget til stillingsressurs som skal ferdigstille og formidle produktene.

I samarbeid med utviklingssenter for sykehjemstjenester til den samiske befolkning, samisk videregående skole og 3 kommuner som er innenfor samisk forvaltningsområde, er det opprettet samisk rekrutteringspatrolje innen helsefagarbeideryrket. Alle i patroljen har fått opplæring via KS og starter sin reisevirksomhet til ungdomsskoler og videregående skoler, våren 2015. Målet er at samisk helsefagarbeidere rekrutterer samiske helsefagarbeidere. Fylkesmannen har bidratt med midler til kompetanseheving av patroljen og til reisevirksomhet.

Fylkesmannen har ikke oversikt over om tolketjenesten fungerer i tråd med retningslinjene.

Fylkesmannen har bidratt i arbeidet med samisk temaheftet som ferdigstilles i 2015.

84.8 Forebyggende helsetjenester

Fylkesmannen har et godt samarbeid med helsesøstrene i Finnmark. Vi har et velfungerende nettverk, med direkte kontakt med alle helsesøstre i fylket. Vi har også et fast samarbeid rundt årlige fagdager, hvor vi leverer på innlegg, og får spille inn tema til program. Fylkesmannen har gjennom kartlegging og tilsynsaktiviteter de siste tre årene kommet mer i posisjon til å fremme vår bekymring om at flere kommuner nedbemanner og innskrenker helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I flere kommuner ser vi en styrking og/eller sterkere fokus på disse tjenestene. Nasjonale anbefalinger og føringer har vært gode verktøy i dette arbeidet.

I forhold til etablering av frisklivssentraler har Fylkesmannen bidratt med etablering og opplæring til kommunene, gjennom tilskuddsforvaltning og veiledning. I 2014 er det 5 kommuner som har etablert frisklivstilbud og lærings-, mestrings- og oppfølgingstilbud for personer med kroniske lidelser. Vi kjenner til ytterligere 4 kommuner som er i planleggingsfasen.

84.11 Tannhelse

Vi har et pågående samarbeid med tannhelsetjenesten om det som defineres som prioriterte grupper. Det vil si at vi har samarbeid om tannpleie/tannbehandling for mennesker med utviklingshemming.

Representant fra tannhelsetjenestens odontofobiteam er medlem av demensnettverket og ressursgruppe for pasient- og brukerrettighetslovens kap 4A.

84.12 Habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

Fylkesmannen har et løpende samarbeid med regional koordinerende enhet (KE) om oversikt over kommunale KE. Fylkesmannen bistår kommunene i deres utviklingsarbeid gjennom telefonisk veiledning på forespørsel.

Fylkesmannen registrerer store utfordringer knyttet til helhetlige pasientforløp mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten. Det er ikke etablert en fungerende KE i Finnmarkssykehuset. Det vanskeliggjør helhetlige pasientforløp.

84.13 Omsorgsplan 2015/2020

Fylkesmannen har bistått helsedirektoratet i arbeidet med den nasjonale kartleggingen av tjenestetilbud til personer med demens. Via kartleggingen har Fylkesmannen nå oversikt over hvordan kommunene har satt morgendagens omsorgsutfordringer i planverk. Dette blir også fulgt opp i samarbeid med utviklingssentrene ift deres kontakt med kommunene, i forbindelse med ledernettsverk og demensnettverk.

Omsorgsplan 2020 er presentert og gått igjennom med helse og omsorgssjefene i Finnmark, og planen er introdusert i ulike nettverk. Videre har demensnettverk og ressursgruppe samisk pasient deltatt på Fylkesmannen i Troms sin konferanse om omsorgsplan 2020. Alle kommunene har fått hver sine utgaver av Meld.St.29; morgendagens omsorg. Fylkesmannen har gjennomført dialogkonferanse om tjenesteinnovasjon, velferdsteknologi og demensomsorg.

Kommunene er via ledernettsverk og demensnettverk informert om betydningen av dag og avlastningstilbud og om tilskuddsordningene som er på området. Kommuner som har opprettet dagtilbud, demensteam og pårørendeskoler har informert om sine erfaringer på kurs/ konferanse/ nettverk. Pårørendepolitikk og frivillig innsats har vært eget tema på ledernettsverk for helse og omsorgssjefene i Finnmark, med faglig påfyll og utveksling av erfaringer mellom kommunene.

Fylkesmannens helse og sosialavdeling har i 2014 samarbeid med landbruksavdelingen og utviklingssenter for sykehjemstjenester til den samiske befolkning, for å tilrettelagt for pilotprosjekt utvikling og etablering av ordning for lærings- og omsorgsbaserte tjenester i reindriften. Dette har resultert i et dagtilbud til hjemmeboende i Karasjok kommune.

Fylkesmannen i Finnmark har et godt samarbeid med de 3 utviklingssentrene i fylket. Sammen har vi organisert ABC opplæringen til kommunene slik at alle utviklingssentrene er involvert i de ulike seminarer. Dette med bakgrunn i at de ulike utviklingssentrene har kompetansehevet seg på sine områder og slik får kommunene tilgang på høy kompetanse inn i ABC opplæringen. Fylkesmannen inviterer alle kommunene særskilt til å delta i ABC opplæringen og innvilger innkjøp av permene til alle kommunene via kompetanseløftsmidlene.

Fylkesmannen deltar på fag og samarbeidsråd for utviklingssentrene og informerer om deres arbeid i kontakt med kommunene.

Fylkesmannen deltar på oppstartsmøter med husbanken og kommuner som har søkt om investeringstilskudd. Det viser seg at fylkesmannen bør inn i prosessene i en langt tidligere fase enn dette, allerede med råd og veiledning når kommunene starter planlegging av nybygg/ rehabilitering. Dette med bakgrunn i at vi ser en utvikling der nasjonale anbefalinger nå avvikes, særskilt i forhold til tilrettelagte boformer for personer med demens/ kognitiv svikt. Fylkesmannen og Husbanken vil i begynnelsen av 2015 ha møte der en avklarer hvordan en skal samarbeide videre for å få til en bedre prosess ift dette.

Fylkesmannen har i samarbeid med utviklingssentrene rekruttert deltakere til kompetansetiltaket "Aktiv omsorg".

Fylkesmannen har videreformidlet informasjon om brukere mellom 18-49 år i institusjon, til Helsedirektoratet.

Fylkesmannen i Finnmark har vurdert og anbefalt søknader fra finnmarkskommunene i forhold til tilskuddsordningen "lindrende behandling og omsorg ved livets slutt". Søknadene er sett i sammenheng med andre kompetansetiltak som Fylkesmannen har gitt tilskudd til via kompetanseløftet. Vurderingene er sendt til Fylkesmannen i Troms for endelig avgjørelse.

84.14 Psykisk helse og rus

TOST-> ang. prosjekt selvmordsforebygging er fullført. kommer..

Barn&Unge-satsinga:

Samarbeid med nasjonale og regionale kompetansemiljøer: Årlig samarbeidsmøte ble avholdt 6.februar i Tromsø, der RKBU, Napha, RVTS og Helse Nord deltok sammen med de tre nordligste embetene.

Kompetansesamarbeidet med Korus Nord, Helse Nord og de tre embetene er videreført også dette året. Gjennomgang av planlagte kompetansetiltak er hensikten. Fysisk møte avholdt i Vadsø 19.mars. Telematikk møte 14.oktober.

Vi har deltatt på alle tre kommunedagene i regi av DPS'ene/Klinikk psykisk helsevern og rus.

I mars gjennomførte fylkesmannen i Finnmark en nettverkssamling for kommunenes psykososiale kriseteam i fylket.

Årets rus/psykisk helseforum Finnmark ble avviklet med 173 deltakere fra bl.a. 15 av kommunene. Årets tema var: "Helhetlig behandling - suksesskriteriner?". Konferansen var planlagt av vårt arbeidsutvalg, der også politiet er kommet med som fast deltaker.

Resultatområde 85 Spesialhelsetjenesten

se punktenen under

85.1 Abort og steriliseringsnemndene

MAGA: Fylkesmannen har oppnevnt nytt medlem til abortnemnda ved Hammerfest sykehus i 2014

85.3 Lov om transplantasjon

Antall saker

Embeter	Antall
FMFI	0
Sum	0

85.5 Kosmetisk plastiskkirurgiske inngrep

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMFI	0	0
Sum	0	

85.8 Behandling av klager etter psykisk helsevernloven

Ingen saker i år.

85.9 Øvrige oppgaver knyttet til det psykiske helsevernet

Ingen saker i år.

85.10 Kontrollkommisjonsoppgaver

Forvaltning av tilskudd, arbeid med oppnevning samt øvrige oppgaver knyttet til kontrollkommisjonene har blitt løpende utført i 2014. Det er store utfordringer med å få rekruttert legemedlemmer inn i kommisjonene, særlig med tanke på personer med brukererfaring.

85.11 Hjemsendelse, hjemhenting og gjennomføring av tvungen psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket

Ingen saker i år.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
82 Tilsyn og klagesaksbeh. etter helsetj. loven	kr 4 066 849,44	kr 0,00
83 Folkehelsearbeid	kr 608 287,77	kr 0,00
83.1 Folkehelsearbeid generelt	kr 0,00	kr 0,00
83.2 Tilsyn etter folkehelseloven	kr 2 997,00	kr 0,00
84 Kommunale helse- og omsorgstjenester	kr 2 450 353,89	kr 268 000,69
85 Spesialhelsetjenesten	kr 535 699,54	kr 371 576,94
76 og 77 Kvalitet og samhandling og Andre oppdrag	kr 542 325,45	kr 295 185,90
Andre oppgaver under HOD	kr 126 403,26	kr 0,00
Sum:	kr 8 332 916,00	kr 934 763,00

Samferdselsdepartementet

Resultatområde 91 Oppdrag for Samferdselsdepartementet

91.1 Avkjørselssaker etter vegloven

91.2 Konesjon til anlegg og drift av taubaner

Utenriksdepartementet

Resultatområde 92 Oppdrag for Utenriksdepartementet

1. Andrejevabukta – PROSJEKTER.

I 2014 startet vi gjennomføringen av følgende oppgaver i Andrejevabukta sammen med SevRAO:

Prosjekt nr. 1. Bygning 154/155 – dekontamineringsenhet med lett mekanisk verksted

I 2014 ble prosjektet videreført med ferdigstilling av bygning 154/155 (oppført med midler fra UK), oppdatering av planer og montering av en dekontamineringsenhet for rengjøring, vasking og tørking av utstyr/konteinere, som skal brukes ved uttransport av brukt kjernebrensel og radioaktivt avfall samt at det skal installeres et lett mekanisk verksted for reparasjon av utstyr/konteinere.

Prosjekt nr. 2. Integrert svakstrømnett med sensorer for alarm, overvåking, brann, kommunikasjon og radioaktivitet

I 2014 ble prosjektet videreført med planlegging og investering av et komplett svakstrømnett for alle typer sensorer i den tekniske delen av Andrejevabukta.

Prosjekt nr. 3 – Opplæring av personell

I 2014 ble prosjektet videreført med planlegging og investeringer i et program for opplæring av personell som skal håndtere brukt kjernebrensel ved hjelp av et databasert opplæringsprogram.

Prosjekt nr. 4 – Miljøkonsekvens- og risikoanalyse.

Det er utarbeidet en miljøkonsekvens- og risikoanalyse som belyser risikoen både under uttak av brukt kjernebrensel fra tørrlagringstankene, lasting i Andrejevabukta, transport til RosAtomflot i Murmansk med båt og under lossing av SNF ved anlegget til RosAtomflot før den videre transport med jernbanen til fabrikken PO Majak, Sør-Ural.

2. FYRLYKTPROSJEKTET I ØSTERSJØEN.

Sommeren 2014 ble de resterende 12 fyrlyktene i Finskebukta ombygd og påmontert solcellestrøm som ny alternativ strømkilde ble gjennomført. Dermed er et langvarig samarbeid helt tilbake fra 1996 med avfallsbehandling av 251 RTGer og ombygging/påmontering av 235 alternative strømkilder på russiske fyrlykter avsluttet.

Alle de 71 høyradioaktive strontium batteriene er innsamlet, demontert og sluttlagret. Disse er erstattet med 56 renoverte installasjoner som er påmontert solcellepanel teknologi. Dermed kan vi slå fast at arbeidet er utført og at de gjennomførte tiltakene har oppfylt målsetningene.

92.1 Apostiller

Det ble legalisert 712 dokumenter i 2014.

92.2 Forberedelse av saker om honorære konsuler

I 2014 er det gitt uttalelse i 2 saker vedr. honorære konsuler.

Kulturdepartementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

Året har vært preget av ordinær aktivitet. Vi har ingen særlige problemstillinger å rapportere for 2014.

Resultatområde 96 Gravferdsloven

Behandlet 6 saker om askespredning i 2014, alle innenfor 1. mnd.

Resultatområde 97 Lov om helligdager og helligdagsfred

Ingen saker vedrørende dette i 2014.

Andre

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525 Fagdep.
91 Andre faglige oppg. på oppd. for statlige virk.	kr 719 715,79 kr 0,00
92 Andre faglige oppgaver for ikke-statlige virk.	kr 142 349,44 kr 0,00
Sum:	kr 862 065,00 kr 0,00